ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ (πρώτο τμήμα)

της 11ης Μαΐου 2010*

«Υπαλληλική υπόθεση — Υπάλληλοι — Αρμοδιότητα του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης — Παραδεκτό — Βλαπτική πράξη — Εξωσυμβατική ευθύνη — Διαρροές στον Τύπο — Αρχή του τεκμηρίου αθωότητας — Ηθική βλάβη — Απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας — Πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως — Καθήκον αρωγής — Άρθρο 24 του ΚΥΚ»

Στην υπόθεση F-30/08,

που έχει ως αντικείμενο αγωγή αποζημιώσεως, δυνάμει των άρθρων 236 ΕΚ και 152 ΕΑ,

**Φώτιος Νανόπουλος**, πρώην υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κάτοικος Itzig (Λουξεμβούργο), εκπροσωπούμενος, αρχικώς, από τον Β. Χριστιανό, δικηγόρο, στη συνέχεια, από τους Β. Χριστιανό, Δ. Γκουλούση και Β. Βλάσση, δικηγόρους,

ενάγων,

κατά

**Ευρωπαϊκής Επιτροπής**, εκπροσωπούμενης, αρχικώς, από τους J. Currall και K. Herrmann, στη συνέχεια, από τους J. Currall και K. Herrmann, επικουρούμενους από τους Ε. Μπουρτζάλα και Ε. Αντύπα, δικηγόρους,

εναγόμενης,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους S. Gervasoni (εισηγητή), πρόεδρο, H. Kreppel και M. I. Rofes i Pujol, δικαστές,

γραμματέας: R..Schiano, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 18ης Νοεμβρίου 2009,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η ελληνική.

## Απόφαση

1 Με δικόγραφο το οποίο κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης (στο εξής: Δικαστήριο ΔΔ) στις 28 Φεβρουαρίου 2008, ο Φ. Νανόπουλος ζητεί να υποχρεωθεί η Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων να του καταβάλει, εξαιτίας των πταισμάτων στα οποία υπέπεσε κατά τη διαχείριση της καταστάσεως και της σταδιοδρομίας του, το ποσό των 850 000 ευρώ προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης την οποία ισχυρίζεται ότι υπέστη.

### Το νομικό πλαίσιο

2 Κατά το άρθρο 24 του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΚΥΚ):

«Οι Κοινότητες παρέχουν βοήθεια στον υπάλληλο, ιδίως σε περίπτωση διώξεως των δραστών απειλών, προσβολών, εξυβρίσεων, δυσφημίσεων, ή αποπειρών εναντίον του προσώπου και της περιουσίας είτε του ιδίου είτε των μελών της οικογενείας του, λόγω της ιδιότητάς του ή των καθηκόντων του.

Οι Κοινότητες επανορθώνουν αλληλεγγύως τις ζημίες που έχουν προκληθεί στην περίπτωση αυτή στον υπάλληλο στο μέτρο που ο τελευταίος δεν είναι, εκ δόλου ή βαρείας αμελείας, υπαίτιος των ζημιών αυτών και εφόσον δεν έχει δυνηθεί να επιτύχει επανόρθωση από το δράστη.»

3 Το άρθρο 87 του ΚΥΚ, όπως ίσχυε κατά την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας εις βάρος του ενάγοντος, όριζε:

«Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή δύναται να επιβάλει την κύρωση της εγγράφου προειδοποιήσεως και της επιπλήξεως, χωρίς διαβούλευση με το πειθαρχικό συμβούλιο, προτάσει του ιεραρχικώς ανωτέρου του υπαλλήλου ή με δική της πρωτοβουλία και μετά από ακρόαση του ενδιαφερόμενου.

Οι άλλες κυρώσεις επιβάλλονται από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή μετά το πέρας της πειθαρχικής διαδικασίας που προβλέπεται στο παράρτημα IX. Η διαδικασία αυτή κινείται με πρωτοβουλία της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής μετά από ακρόαση του ενδιαφερομένου.»

4 Το άρθρο 1 του παραρτήματος IX του ΚΥΚ, σχετικά με την πειθαρχική διαδικασία, όπως αυτό ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της παρούσας διαφοράς, όριζε:

«Η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή διαβιβάζει στο πειθαρχικό συμβούλιο έκθεση αναφέρουσα σαφώς τις πράξεις που αποδίδονται στον κρινόμενο και, εάν ενδείκνυται, τις περιστάσεις υπό τις οποίες τελέσθηκαν.

Η έκθεση διαβιβάζεται στον πρόεδρο του πειθαρχικού συμβουλίου, ο οποίος τη φέρει εις γνώση των μελών του και του κρινόμενου υπαλλήλου.»

5 Κατά το άρθρο 4, πρώτο εδάφιο, του παραρτήματος IX του ΚΥΚ, όπως αυτό ίσχυε κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών της παρούσας διαφοράς:

«Στο διωκόμενο υπάλληλο παρέχεται προθεσμία 15 ημερών τουλάχιστον από της ημερομηνίας γνωστοποιήσεως της αναφοράς, η οποία κινεί την πειθαρχική διαδικασία, για να προετοιμάσει την υπεράσπισή του.»

6 Στις 19 Φεβρουαρίου 2002, η Επιτροπή εξέδωσε απόφαση που αφορά τη διεξαγωγή των διοικητικών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών (*Διοικητικές πληροφορίες* αριθ. 33-2002 της 25ης Απριλίου 2002, στο εξής: απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 2002).

7 Στις αιτιολογικές σκέψεις της αποφάσεως της 19ης Φεβρουαρίου 2002 διευκρινίζεται ότι:

«(1) Πρέπει να βελτιωθεί η αποδοτικότητα και η ταχύτητα των διοικητικών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών, λαμβανομένων υπόψη της περιπλοκότητας και των απαιτήσεων αναφορικά με την παρουσίαση των πραγματικών περιστατικών κάθε υποθέσεως.

(2) Πρέπει να συσταθεί μια Υπηρεσία Ερευνών και Πειθαρχικών Κυρώσεων της Επιτροπής, προκειμένου να διενεργεί αμερόληπτες, συνεκτικές και υψηλής επαγγελματικότητας διοικητικές έρευνες και προκειμένου να προετοιμάζει πειθαρχικές διαδικασίες για την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή.

(3) Πρέπει να θεσπισθούν κανόνες διαδικασίας αναφορικά με την κίνηση και τη διενέργεια διοικητικών ερευνών.

[…]

(5) Πρέπει να διασφαλισθεί η ισορροπία μεταξύ της διοικητικής αποτελεσματικότητας και των δικαιωμάτων υπερασπίσεως του ενδιαφερόμενου υπαλλήλου.

(6) Πρέπει απαραιτήτως να ενισχυθεί η πρόληψη και η διαφάνεια στα πειθαρχικά ζητήματα.»

8 Με το άρθρο 1 της αποφάσεως της 19ης Φεβρουαρίου 2002 συστήνεται Υπηρεσία Ερευνών και Πειθαρχικών Κυρώσεων (IDOC).

9 Το άρθρο 2 της εν λόγω αποφάσεως ορίζει ειδικότερα ότι η IDOC διενεργεί διοικητικούς ελέγχους κατόπιν αιτήματος του Γενικού Διευθυντή Προσωπικού και Διοίκησης και σε συμφωνία με τον Γενικό Γραμματέα, και ότι προετοιμάζει τις πειθαρχικές διαδικασίες για την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ).

10 Το άρθρο 5 της αποφάσεως της 19ης Φεβρουαρίου 2002 αναφέρεται στην έναρξη και στη διενέργεια ερευνών. Στην παράγραφο 1 ορίζει ότι οι Γενικοί Διευθυντές και οι προϊστάμενοι υπηρεσιών μπορούν να ζητούν από τον Γενικό Διευθυντή Προσωπικού και Διοίκησης, σε συμφωνία με τον Γενικό Γραμματέα, την κίνηση διοικητικής έρευνας. Δυνάμει της παραγράφου 5 του άρθρου αυτού, ο υπάλληλος, τον οποίον ενδεχομένως αφορά διοικητική έρευνα, ενημερώνεται για την κίνησή της το συντομότερο δυνατόν και έχει το δικαίωμα, κατά το πέρας της έρευνας και πριν την οριστικοποίηση της εκθέσεως, να εκφράσει τα σχόλιά του επί των πορισμάτων, στο μέτρο που αυτά αναφέρουν πραγματικά περιστατικά που τον αφορούν.

11 Κατά το άρθρο 6 της αποφάσεως της 19ης Φεβρουαρίου 2002, στις υποθέσεις που απαιτούν απόλυτη μυστικότητα για τους σκοπούς της έρευνας, η υποχρέωση κλήσεως του υπαλλήλου να εκθέσει την άποψή του μπορεί να αναστέλλεται από τον Γενικό Γραμματέα με τη συμφωνία του Γενικού Διευθυντή Προσωπικού και Διοίκησης.

12 Το άρθρο 7 της προαναφερθείσας αποφάσεως, που φέρει τον τίτλο «Δικαιώματα του υπαλλήλου», ορίζει:

«1. Η ΑΔΑ ενημερώνει μέσω εκθέσεως τον ενδιαφερόμενο υπάλληλο σχετικά με τους προκαταρκτικούς ισχυρισμούς που διατυπώνει εις βάρος του κατ' εφαρμογή του άρθρου 87 του ΚΥΚ και προβαίνει σε ακρόασή του αναφορικά με την έκθεση.

2. Η αναφερόμενη στο άρθρο 87 του ΚΥΚ ακρόαση έχει ως αντικείμενο να δοθεί στην ΑΔΑ η δυνατότητα να αξιολογήσει την βαρύτητα των πραγματικών περιστατικών για τα οποία κατηγορείται ο ενδιαφερόμενος υπάλληλος με βάση τις εξηγήσεις που αυτός παρέχει κατά την ακρόαση και να αποφασίσει κατά πόσον πρέπει να ληφθούν πειθαρχικά μέτρα εις βάρος του και κατά πόσον είναι αναγκαίο να επιληφθεί το πειθαρχικό συμβούλιο πριν τη λήψη τέτοιων μέτρων.

[…]»

13 Στις 18 Δεκεμβρίου 2000, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης εξέδωσαν τον κανονισμό (ΕΚ) 45/2001, σχετικά με την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τα όργανα και τους οργανισμούς της Κοινότητας και σχετικά με την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 8, σ. 1). Κατά την έβδομη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού αυτού, τα πρόσωπα που μπορούν να προστατεύονται είναι εκείνα των οποίων δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα επεξεργάζονται τα όργανα ή οι οργανισμοί της Κοινότητας σε οιοδήποτε πλαίσιο, παραδείγματος χάριν, διότι τα πρόσωπα αυτά απασχολούνται από αυτά τα όργανα ή τους οργανισμούς.

14 Το άρθρο 2 του κανονισμού 45/2001 που φέρει τον τίτλο «Ορισμοί» ορίζει:

«Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

α) “δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα”: κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε φυσικό πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί (στο εξής αποκαλούμενο “υποκείμενο των δεδομένων”)· ως πρόσωπο του οποίου η ταυτότητα μπορεί να εξακριβωθεί λογίζεται το πρόσωπο εκείνο που μπορεί να προσδιοριστεί, άμεσα ή έμμεσα, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός ή περισσοτέρων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική ή κοινωνική,

β) “επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” (στο εξής αποκαλούμενη “επεξεργασία”): κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιούνται με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση, η προσαρμογή ή η τροποποίηση, η ανάκτηση, η αναζήτηση πληροφοριών, η χρήση, η ανακοίνωση με διαβίβαση, η διάδοση και κάθε άλλη μορφή διάθεσης, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, καθώς και το κλείδωμα, η διαγραφή ή η καταστροφή,

[…]».

15 Κατά το τιτλοφορούμενο «Ποιότητα των δεδομένων» άρθρο 4 του κανονισμού 45/2001:

«1. Τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει:

α) να υφίστανται θεμιτή και νόμιμη επεξεργασία,

[…]

2. Ο υπεύθυνος της επεξεργασίας διασφαλίζει την τήρηση της παραγράφου 1.»

16 Το τιτλοφορούμενο «Θεμιτό της επεξεργασίας» άρθρο 5 του κανονισμού 45/2001 διευκρινίζει:

«Η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πραγματοποιείται μόνον εφόσον:

α) είναι απαραίτητη για την εκπλήρωση καθήκοντος προς χάριν του δημόσιου συμφέροντος βάσει των συνθηκών για την ίδρυση των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή άλλων νομοθετικών πράξεων που έχουν θεσπισθεί βάσει των συνθηκών αυτών ή για την εκπλήρωση καθήκοντος που ανάγεται στη νόμιμη άσκηση δημόσιας εξουσίας που έχει ανατεθεί στο όργανο ή στον οργανισμό της Κοινότητας ή σε τρίτον στον οποίον ανακοινώνονται τα δεδομένα, ή

[…]

δ) το υποκείμενο των δεδομένων έχει παράσχει την αναμφισβήτητη συγκατάθεσή του, ή

ε) είναι απαραίτητη για τη διασφάλιση ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων.»

**Το ιστορικό της διαφοράς**

17 Ο ενάγων διορίσθηκε στην Επιτροπή την 1η Ιανουαρίου 1983. Από τον Νοέμβριο 1983 έως τον Ιανουάριο 2003 διετέλεσε διευθυντής στην Eurostat (Στατιστική Υπηρεσία). Από τον Ιανουάριο 2003 και μέχρι τη συνταξιοδότησή του, την 1η Μαρτίου 2006, εργάσθηκε στη Γενική Διεύθυνση (ΓΔ) «Προσωπικό και διοίκηση» ως κύριος σύμβουλος.

18 Στις 25 Οκτωβρίου 2002, ο H. M. Tillack, δημοσιογράφος στο γερμανικό περιοδικό *Stern*, απέστειλε στον Β., υπάλληλο στην Eurostat, ηλεκτρονικό μήνυμα στη γερμανική γλώσσα που έφερε ως τίτλο το ερώτημα «Greek connection?». Σε αυτό, ο H. M. Tillack ανέφερε ότι υπάλληλοι της Eurostat, που επιθυμούσαν να διατηρήσουν την ανωνυμία τους, κατηγορούσαν τον ενάγοντα ότι, κατά την άσκηση των διευθυντικών του καθηκόντων και, ειδικότερα, στο πλαίσιο των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων, ευνοούσε τα συμφέροντα ελληνικών επιχειρήσεων. Με το εν λόγω ηλεκτρονικό μήνυμα η Eurostat εκαλείτο να απαντήσει σε 18 ερωτήσεις που αφορούσαν τις κατηγορίες αυτές. Ο H. M. Tillack ζήτησε, ειδικότερα, από την Eurostat να του διευκρινίσει την απάντησή της σε αυτές τις κατηγορίες καθώς και τους λόγους για τους οποίους υφίστατο υπερεκπροσώπηση των ελληνικών εταιρειών κατά την σύναψη των συμβάσεων του προγράμματος Supcom τα έτη 1995, 1996, 1997 και 1998.

19 Ο Β. προώθησε, την ίδια ημέρα, το ηλεκτρονικό αυτό μήνυμα στον Γενικό Διευθυντή της Eurostat, στον ενάγοντα, καθώς και σε ακόμα έναν διευθυντή στην Eurostat, συνοδευόμενο με μετάφραση στα αγγλικά των 18 αυτών ερωτήσεων.

20 Με εμπιστευτικό σημείωμα της 30ής Οκτωβρίου 2002, το οποίο απευθυνόταν στον Γενικό Διευθυντή της Eurostat, ο ενάγων απέρριψε συλλήβδην τους ισχυρισμούς που περιέχονταν στις ερωτήσεις αυτές, υπογραμμίζοντας τον συκοφαντικό και δυσφημιστικό τους χαρακτήρα, και ζήτησε από την Επιτροπή να ρίξει άπλετο φως στα υποβληθέντα ερωτήματα και να αποκαλύψει τα ονόματα των «ανώνυμων κατηγόρων». Στο σημείωμα αυτό επισυνάφθηκαν οι απαντήσεις του ενάγοντος στις 18 ερωτήσεις.

21 Στις 28 και 29 Οκτωβρίου 2002, πραγματοποιήθηκαν εσωτερικές συσκέψεις στην Eurostat προκειμένου να προετοιμασθεί η απάντηση της Επιτροπής στις ερωτήσεις του H. M. Tillack. Κατά την Επιτροπή, ο Γενικός Διευθυντής της Eurostat εξέφρασε, κατά τη διάρκεια μιας εξ αυτών των συσκέψεων, την επιθυμία να διενεργηθεί εσωτερικός έλεγχος για τη σύναψη συμβάσεων στη Διεύθυνση Α —της οποίας προϊστατο ο ενάγων— στο πλαίσιο του προγράμματος Supcom 1995-1998. Από το συνημμένο στο υπόμνημα αντικρούσεως έγγραφο της 31ης Οκτωβρίου 2002 προκύπτει ότι, κατά την ημερομηνία αυτή, η ομάδα εσωτερικού ελέγχου της Eurostat είχε αναλάβει να καταρτίσει μία «συνοπτική έκθεση».

22 Την Πέμπτη 7 Νοεμβρίου 2002, ο H. M. Tillack απέστειλε νέο ηλεκτρονικό μήνυμα στον Β. Σε αυτό επεσήμανε ότι, εάν η Eurostat δεν απαντούσε στις ερωτήσεις του έως την Δευτέρα 11 Νοεμβρίου, θα αναγκαζόταν, αφενός, να παραθέσει στο άρθρο του, το όποιο έπρεπε να ολοκληρώσει κατά την προαναφερθείσα ημερομηνία, μόνον την εκ μέρους του ενάγοντος αποσταλείσα επιστολή διαψεύσεως, αφετέρου, να αναφέρει ότι η Eurostat ουδόλως απέρριψε τους ισχυρισμούς τους οποίους προέβαλε μέσω του προηγούμενου ηλεκτρονικού του μηνύματος. Στο ηλεκτρονικό αυτό μήνυμα της 7ης Νοεμβρίου 2002, ο H. M. Tillack υπέβαλε στην Eurostat τέσσερις συμπληρωματικές ερωτήσεις, που εστίαζαν στις υπόνοιες ευνοιοκρατίας που επεδείκνυε ο ενάγων έναντι μιας επιχειρήσεως που είχε συστήσει ο βαπτιστικός του, Αν.

23 Στις 7 Νοεμβρίου 2002, επίσης, η Επιτροπή ενημέρωσε τον ενάγοντα ότι, στο πλαίσιο της πολιτικής της για την κινητικότητα, σκόπευε να τον μεταθέσει σε θέση κυρίου συμβούλου του Γενικού Διευθυντή της Eurostat.

24 Με εμπιστευτικό σημείωμα της 11ης Νοεμβρίου 2002, ο ενάγων επεσήμανε στον Γενικό Διευθυντή της Eurostat ότι, καίτοι ο Αν. ήταν πράγματι βαπτιστικός του, η επιχείρησή του εντούτοις, με την οποία ο ενάγων ουδόλως συνδεόταν οικονομικώς, δεν είχε συνάψει συμβάσεις ούτε με τη διεύθυνση του ενάγοντα, ούτε εν γένει με την Eurostat. Στο ίδιο σημείωμα διευκρινιζόταν ότι ο Αν. εργαζόταν ως πανεπιστημιακός εμπειρογνώμων σε ερευνητικό πρόγραμμα που ονομαζόταν «STAT-Object», αλλά και ότι ο ενάγων ουδόλως είχε ασκήσει επιρροή προς όφελος του Αν. στο πλαίσιο των διαδικασιών που συνδέονταν με το ερευνητικό αυτό πρόγραμμα. Στο τέλος του σημειώματος, ο ενάγων ζητούσε από την Επιτροπή να του παράσχει αμελλητί την αρωγή της, κατ' εφαρμογή του άρθρου 24 ΚΥΚ.

25 Με άλλο εμπιστευτικό σημείωμα της 11ης Νοεμβρίου 2002, στο οποίο συνήφθηκαν τα «ερωτηματολόγια» του H. M. Tillack της 25ης Οκτωβρίου και 7ης Νοεμβρίου 2002, ο ενάγων ζήτησε από τον Γενικό Διευθυντή της ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση» την αρωγή της Επιτροπής, δυνάμει του άρθρου 24 ΚΥΚ. Στο σημείωμα αυτό, επεσήμανε τους κινδύνους που εγκυμονούσε για την επαγγελματική και κοινωνική του ζωή η δημοσίευση άρθρου, στο οποίο θα επαναλαμβάνονταν οι εις βάρος του διατυπωθέντες ισχυρισμοί.

26 Στις 11 Νοεμβρίου 2002, η Επιτροπή διαβίβασε στον H. M. Tillack τις απαντήσεις στις ερωτήσεις που είχε υποβάλει.

27 Κατά την Επιτροπή, ο αναφερθείς στη σκέψη 21 της παρούσας αποφάσεως εσωτερικός έλεγχος διενεργήθηκε κατά την περίοδο μεταξύ 31ης Οκτωβρίου και 11ης Δεκεμβρίου 2002 υπό την ευθύνη της D., προϊσταμένης της μονάδας «Εσωτερικός έλεγχος» της Eurostat. Από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι ο εσωτερικός έλεγχος συνεχίσθηκε και μετά την ημερομηνία αποστολής της απαντήσεως της Επιτροπής στις ερωτήσεις του H. M. Tillack.

28 Στις 13 Νοεμβρίου 2002, δημοσιεύτηκε στην ιστοσελίδα του περιοδικού *Stern* άρθρο του H. M. Tillack στα γερμανικά, με τίτλο «Έλληνας αναζητεί Έλληνες;». Στο εν λόγω άρθρο αναφερόταν, ειδικότερα:

«Η Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία, Eurostat, δεν μπορεί να ξαναβρεί την ηρεμία της. Μετά από σειρά σκανδάλων —καταρχάς με τις εσφαλμένες στατιστικές, έπειτα με τις κατηγορίες περί υπεξαιρέσεως και, τέλος, με τις υπόνοιες περί διαφθοράς υπαλλήλων— η Στατιστική Υπηρεσία καλείται και πάλι να αντιμετωπίσει ενοχλητικά ζητήματα. Πρόκειται περί πιθανής σωρεύσεως συμβάσεων προς όφελος ελληνικών εταιρειών, τούτο δε υπό την ευθύνη του [Φ.] Νανόπουλου, Έλληνα διευθυντή στην Eurostat.

Η πίεση που ασκείται στην ιεραρχία της Eurostat, της οποίας προϊσταται ο Γενικός Διευθυντής Yves Franchet, δεν μειώνεται. Όπως αναφέρει ο Franz-Hermann Brüner, επικεφαλής της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας καταπολέμησης της απάτης (OLAF), η OLAF ερευνά ήδη "σειρά υποθέσεων" στην Eurostat. Το Ευρωπαϊκό συνδικάτο "Action & Defence" θέτει, μέσω φυλλαδίου, ένα φοβερό ερώτημα: διοικείται άραγε η Eurostat από "δίκτυο διαφθοράς";

[...]

“Δυσφήμηση”

Πράγματι, ορισμένα κράτη επιδεικνύουν ιδιαιτέρως καλά αποτελέσματα κατά τη σύναψη συμβάσεων οι ελληνικές εταιρείες, παραδείγματος χάρη, τα καταφέρνουν συχνά καλύτερα από ό,τι οι Γερμανοί ανταγωνιστές τους. [...]»

29 Στις 14 Νοεμβρίου 2002, η εφημερίδα του Λουξεμβούργου *Le Quotidien* δημοσίευσε άρθρο με τίτλο «Nouveau remue-ménage à Eurostat». Σε αυτό αναφερόταν ότι ο ενάγων είχε «απαλλαγεί των καθηκόντων του» και είχε διοριστεί κύριος σύμβουλος του Γενικού Διευθυντή της Eurostat. Διευκρινιζόταν επίσης ότι:

«Σύμφωνα με τις πηγές μας, υπάλληλοι της OLAF, της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας που καταπολεμά την απάτη, διαπίστωσαν ότι η Διεύθυνση Α, που ασχολείται κυρίως με τον τομέα των βιομηχανιών πληροφορικής, συνήπτε πολλές συμβάσεις με ελληνικές εταιρείες και αρκετά λιγότερες με εταιρείες άλλων κρατών.

Ερωτηθείς από το γερμανικό περιοδικό *Stern*, ο [Φ.] Νανόπουλος διέψευσε κατηγορηματικά ότι οι Έλληνες είχαν “συνειδητώς ευνοηθεί”.»

30 Με επιστολή της 15ης Νοεμβρίου 2002, η Επιτροπή ζήτησε από την εφημερίδα του Λουξεμβούργου *Le Quotidien* να της δοθεί η δυνατότητα να απαντήσει, δεδομένων των αναληθών και δυσφημιστικών πληροφοριών που περιέχονταν στο προαναφερθέν άρθρο. Στην επιστολή αυτή, η Επιστολή προέβη καταρχάς στη διευκρίνιση ότι ο ισχυρισμός ότι ο Φ. Νανόπουλος απηλλάγη δήθεν των καθηκόντων του ήταν άκρως αναληθής και δυσφημιστικός. Συγκεκριμένα, κατά την Επιτροπή, ο Φ. Νανόπουλος υπήχθη απλώς σε απόφαση περί κινητικότητας η οποία εφαρμόσθηκε σε δεκατέσσερις διευθυντές που βρίσκονταν στην ίδια θέση για περίοδο μεγαλύτερη των πέντε ετών, τούτο δε δυνάμει των σχετικών αποφάσεων που έλαβε η Επιτροπή τον Δεκέμβριο του 2000 και οι οποίες είχαν ήδη εφαρμοσθεί στο πλαίσιο μετακινήσεως Γενικών Διευθυντών. Ο Φ. Νανόπουλος τοποθετήθηκε κατ’ αυτόν τον τρόπο κύριος σύμβουλος στη ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση» υπό αντικειμενικές και διαφανείς συνθήκες. Εν συνεχεία, η Επιτροπή προέβαλε ότι οι ισχυρισμοί της εφημερίδας, κατά τους οποίους η OLAF διαπίστωσε την ύπαρξη ευνοιοκρατίας κατά τη σύναψη συμβάσεων προς όφελος ελληνικών εταιρειών, στερούνταν αποδείξεων και έπληττε αδικαιολογήτως την υπόληψη του Φ. Νανόπουλου. Τέλος, η Επιτροπή υπενθύμισε ότι, όσον αφορά τους ισχυρισμούς περί εθνικής ευνοιοκρατίας, είχε δώσει αρκετές απαντήσεις στον δημοσιογράφο του *Stern* H. M. Tillack. Όμως, από τις απαντήσεις αυτές δεν μπορούσε να συναχθεί ότι ελληνικές εταιρείες είχαν ευνοηθεί κατά τη σύναψη συμβάσεων από τη Διεύθυνση Α της Eurostat, στο πλαίσιο των προγραμμάτων Supcom.

31 Στις 20 Νοεμβρίου 2002, η εφημερίδα *L’Investigateur* δημοσίευσε άρθρο με τίτλο «Les magouilles et indélicatesses continuent de plus belle au sein de l’UE, la poule aux œufs d’or de Nanopoulos».

32 Στο άρθρο αυτό αναφερόταν:

«Εδώ και τρία χρόνια η εφημερίδα “*L’Investigateur*” επισημαίνει προφανείς καταχρήσεις, ραδιουργίες και πράξεις νεποτισμού στην ευρωπαϊκή διεύθυνση στατιστικών, [Eurostat], που εδρεύει στο Kirchberg. Κατόπιν έρευνας της [OLAF], ένα από τα φλέγοντα ζητήματα νεποτισμού παραπέμφθηκε επιτέλους στην τοπικά αρμόδια Δικαιοσύνη, εν προκειμένω αυτή του Λουξεμβούργου που, ως κακό σημάδι για τη διαφάνεια και την αλήθεια, απέχει ακόμα παρασάγγας από την επίλυση των τεραστίων διαστάσεων εκτροπών των οποίων επιλήφθηκε το 1999 στο πλαίσιο της υπόθεσης Perry και Perrylux, η οποία οδήγησε τελικά στην πτώση της Επιτροπής Santer.

Η νέα δικαστική υπόθεση αφορά τις ενέργειες ενός Έλληνα διευθυντή που απομακρύνθηκε από την Eurostat επειδή ευνόησε σκανδαλωδώς εταιρείες που ανήκαν σε συμπατριώτες του. Είχε δε ήδη αποκλεισθεί από εξεταστικές επιτροπές διαγωνισμού διότι είχε κοινοποιήσει θέματα εξετάσεων στη σύζυγο ενός Έλληνα υπαλλήλου. Όλα αυτά μάλιστα εν πλήρη γνώση όλων, συμπεριλαμβανομένων δύο πρώην υπευθύνων της Eurostat, οι οποίοι ήταν αμφότεροι στενοί φίλοι του Robert Goebbels, πρώην ευρωβουλευτή και πρώην σοσιαλιστή υπουργού της κυβέρνησης […] Santer. Ο [Φ.] Νανόπουλος αποκρούει προφανώς όλες τις εις βάρος του κατηγορίες, οι δε ραδιούργοι της Eurostat, πιστοί στην τακτική Cresson, κάνουν λόγο για δημοσιογραφική παραποίηση και σκοτεινές αντιευρωπαϊκές μηχανορραφίες. Ερχόμενοι αντιμέτωποι με έναν τέτοιον διευθυντή, κινδυνεύουμε πράγματι να καταστούμε αντιευρωπαίοι, πολύ περισσότερο μάλιστα καθότι η Επιτροπή Prodi, πιστή στις αρχές της προκατόχου της, διευθετεί την υπόθεση αυτή γαρνίροντάς την με την τόσο δυσκολοχώνευτη ευρωπαϊκή σάλτσα.

Ο Νανόπουλος διορίστηκε εσπευσμένως "κύριος σύμβουλος" σε άλλη διεύθυνση […]. Πρόκειται περί της συνήθους διαδικασίας που εφαρμόζεται προκειμένου να απομακρυνθεί από την υπηρεσία υψηλόβαθμος υπάλληλος, ούτως ώστε να διεξαχθεί έρευνα, τηρουμένων παράλληλα των δικαιωμάτων υπεράσπισης. […]

Η Επιτροπή συγκαλύπτει το σκάνδαλο ισχυριζόμενη ότι η εναλλαγή των διευθυντών είχε προ πολλού προβλεφθεί, γεγονός που ναι μεν ευσταθεί γενικά και θεωρητικά, όχι όμως στη συγκεκριμένη περίπτωση. […]

Είναι επομένως πιθανόν να ωθηθεί από την υπηρεσία ο Νανόπουλος σε πρόωρη συνταξιοδότηση και να διαφύγει έτσι τις διώξεις […]».

33 Κατά τη διάρκεια συσκέψεως που πραγματοποιήθηκε στις 11 Δεκεμβρίου 2002, παρουσιάσθηκε το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου στον Γενικό Διευθυντή της Eurostat, ο οποίος έκρινε ότι έπρεπε να εξετασθούν πιθανά μέτρα (συνέχιση του ελέγχου με παράλληλη εφαρμογή διαδικασίας αντιπαραθέσεως, ενδεχόμενη προσφυγή στην OLAF), χωρίς να ληφθεί, κατά το στάδιο αυτό, θέση σχετικά με τη συνέχεια που έπρεπε να δοθεί στο σχέδιο εκθέσεως.

34 Με επιστολή της 20ής Δεκεμβρίου 2002, η Επιτροπή ενημέρωσε τον ενάγοντα σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στην αίτηση αρωγής του της 11ης Νοεμβρίου 2002. Διευκρίνισε, αφενός, ότι κοινοποίησε στον δημοσιογράφο H. M. Tillack διεξοδική απάντηση στις προαναφερθείσες ερωτήσεις, με την οποία απαλλασσόταν ο ενάγων από τις κατηγορίες, αφετέρου, ότι, κατόπιν δικής της πρωτοβουλίας, ζήτησε και έλαβε, στις 18 Νοεμβρίου 2002, δικαίωμα απαντήσεως στην εφημερίδα του Λουξεμβούργου *Le Quotidien* κατόπιν της δημοσιεύσεως άρθρου που αμφισβητούσε την υπόληψη του ενάγοντος επαναλαμβάνοντας κατηγορίες παρόμοιες με εκείνες του H. M. Tillack.

35 Επίσης στις 20 Δεκεμβρίου 2002, η Επιτροπή προέβη στην τοποθέτηση του ενάγοντος στη ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση», με καθήκοντα κυρίου συμβούλου, δυνάμει αποφάσεως με ισχύ από 16ης Ιανουαρίου 2003. Στον ενάγοντα ανατέθηκαν ειδικές αποστολές στο πεδίο της διοικητικής μεταρρυθμίσεως, κυρίως σε ό,τι αφορά τη «συγκριτική αξιολόγηση» και τη στατιστική ανάλυση σε σχέση με την «παρακολούθηση» της διαδικασίας μεταρρυθμίσεως, λαμβανομένων υπόψη των συνεπειών της διευρύνσεως.

36 Στις 21 Μαΐου 2003, ανέλαβε καθήκοντα ο νέος Γενικός Διευθυντής της Eurostat. Την ίδια ημέρα, η D. κοινοποίησε στον ενάγοντα αντίγραφο του σχεδίου εκθέσεως εσωτερικού ελέγχου.

37 Με επιστολή της 12ης Ιουνίου 2003, η D. ζήτησε επισήμως από τον ενάγοντα να της υποβάλει τυχόν παρατηρήσεις του επί του εν λόγω σχεδίου εκθέσεως.

38 Ο ενάγων κοινοποίησε στη διοίκηση τις παρατηρήσεις του με ηλεκτρονικό μήνυμα της 24ης Ιουνίου 2003.

39 Το πρωί της 27ης Ιουνίου 2003, η D. και η ομάδα εσωτερικού ελέγχου που είχε εργασθεί για το σχέδιο εκθέσεως συζήτησαν, κατά τη διάρκεια συναντήσεως εργασίας, επί της συνάφειας των παρατηρήσεων του ενάγοντος και, με την ευκαιρία αυτή, εξετάσθηκε ένα σχέδιο απαντήσεως στις παρατηρήσεις αυτές. Εντούτοις, η D., αντί να περιμένει το σχέδιο απαντήσεως που θα κατήρτιζε η ομάδα της, ενημέρωσε στις 12:01 με ηλεκτρονικό μήνυμα τον Γενικό Διευθυντή για τον ελάχιστα συναφή χαρακτήρα των παρατηρήσεων του ενάγοντος προς το σχέδιο εσωτερικού ελέγχου. Στις 14:23, η ομάδα εσωτερικού ελέγχου διαβίβασε με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο στην D. σχέδιο απαντήσεως στις παρατηρήσεις του ενάγοντος. Εντούτοις, το σχέδιο αυτό ούτε ολοκληρώθηκε ούτε διαβιβάσθηκε στον Γενικό Διευθυντή της Eurostat. Ο ενάγων δεν υπήρξε, εξάλλου, αποδέκτης του σχεδίου αυτού απαντήσεως, του οποίου έλαβε γνώση μόνον μέσω της επιδόσεως του υπομνήματος αντικρούσεως της Επιτροπής στην παρούσα υπόθεση.

40 Με επιστολή της D., της 8ης Ιουλίου 2003, η έκθεση ελέγχου κοινοποιήθηκε στον νέο Γενικό Διευθυντή της Eurostat μαζί με τις παρατηρήσεις του ενάγοντος. Στην επιστολή αυτή, η D. διευκρίνιζε ότι το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου, το οποίο είχε διαβιβασθεί στον ενάγοντα στις 21 Μαΐου 2003, είχε μετονομασθεί σε «Ανάλυση ορισμένων πτυχών σχετικά με το πρόγραμμα Supcom (1995-1998) κατόπιν ερωτήσεων δημοσιογράφου προς την Eurostat τον Νοέμβριο του 2002», όπως επίσης ότι η κοινοποιούμενη αυτή ανάλυση βασιζόταν στις πληροφορίες που διέθετε η D. κατά την εξέταση των πραγματικών περιστατικών και ότι δεν ήταν σε θέση να την εμβαθύνει εξαιτίας του μέχρι τότε φόρτου εργασίας της. Ως γενικό συμπέρασμα, η έκθεση αυτή επεσήμανε:

«Η διεξαχθείσα ανάλυση εντάχθηκε ειδικότερα στο πλαίσιο των σημείων που προέβαλε ο δημοσιογράφος [H. M. Tillack] και στηρίχθηκε αποκλειστικώς σε δημοσιονομικά στοιχεία καθώς και στους φακέλους που προσκόμισε η οικεία διεύθυνση.

Διαπιστώνεται, γενικώς, ότι τα συμπεράσματα που αντλούνται από τις εργασίες μας δεν επιτρέπουν τεκμηριωμένη άμυνα του Φ. Νανόπουλου και της Eurostat έναντι των εξωτερικών αυτών επιθέσεων.»

41 Με επιστολή της 8ης Ιουλίου 2003, που περιήλθε στη ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση» στις 9 Ιουλίου 2003, όπως αποδεικνύεται από τη σφραγίδα καταχωρίσεως του εγγράφου αυτού, ο Γενικός Διευθυντής της Eurostat διαβίβασε την έκθεση ελέγχου στον H. Reichenbach, Γενικό Διευθυντή της προαναφερθείσας ΓΔ, προκειμένου να λάβει αυτός έναντι του ενάγοντος τα μέτρα που θεωρούσε λυσιτελή.

42 Επίσης στις 9 Ιουλίου 2003, ο Αντιπρόεδρος της Επιτροπής αποφάσισε να κινήσει πειθαρχική διαδικασία κατά του ενάγοντος με την αιτιολογία, αφενός, ότι, κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων αγορών, είχε ανεχθεί ή αποδεχθεί αδιαφανείς διαδικασίες κατά τη διαδικασία αξιολόγησης συμβάσεων, δεδομένου ότι οι μέθοδοι αξιολογήσεως που παρουσιάζονταν στις εκθέσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής Αγορών και Συμβάσεων δεν συμφωνούσαν με εκείνες που πράγματι εφαρμόζονταν, και, αφετέρου, είχε ανεχθεί ή αποδεχθεί, για μια σύμβαση που συνήφθη με την επιχείρηση Planistat, να συμμετάσχει εμπειρογνώμων που ήταν συγγενικό του πρόσωπο και δεν είχε προταθεί αρχικώς από τον υποβαλόντα προσφορά σε σχέδιο για τη σύνταξη μελέτης χωρίς κάποια σχέση με την αγορά, βάσει του οποίου εδόθη «έγκριση πληρωμής», πριν ακόμα ολοκληρωθεί η ενδιάμεση έκθεση της μελέτης. Για την έκδοση της αποφάσεως αυτής, η Επιτροπή βασίστηκε, αφενός, σε μία ενδιάμεση έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής της 7ης Ιουλίου 2003, αφετέρου, στην έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat της 8ης Ιουλίου 2003.

43 Στις 10 Ιουλίου 2003, η εφημερίδα *Financial Times* δημοσίευσε άρθρο στα αγγλικά με τίτλο «Ο Prodi αναλαμβάνει δράση για την καταπολέμηση του σκανδάλου της Eurostat» το οποίο ανέφερε ότι αποκαλύφθηκε ένα πολύ σημαντικό οικονομικό σκάνδαλο στην Eurostat και διευκρίνιζε τα διάφορα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή προκειμένου να ρίξει άπλετο φως στο σκάνδαλο αυτό. Το άρθρο ανέφερε το όνομα του ενάγοντος και επεσήμαινε ότι είχε κινηθεί πειθαρχική διαδικασία εις βάρος του, όπως επίσης εις βάρος του Γενικού Διευθυντή και του αναπληρωτή γενικού διευθυντή της Eurostat.

44 Στις 11 Ιουλίου 2003, η εφημερίδα *Le Monde* δημοσίευσε, με τη σειρά της, άρθρο παρομοίου περιεχομένου με αυτό του προαναφερθέντος άρθρου της *Financial Times*.

45 Κατά τη διάρκεια του Ιουλίου του 2003, οι κατηγορίες εις βάρος του ενάγοντα απασχόλησαν επίσης και τον ελληνικό Τύπο.

46 Με επιστολή της 15ης Ιουλίου 2003, ο ενάγων υπέβαλε στον Γενικό Διευθυντή της ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση» αίτηση αρωγής εκ μέρους της Επιτροπής, βάσει του άρθρου 24 του ΚΥΚ, υποστηρίζοντας ότι το άρθρο της *Financial Times* έπληττε αδικαιολογήτως την υπόληψή του. Ειδικότερα, ο ενάγων επεσήμανε ότι το εν λόγω άρθρο προέβαινε εσφαλμένως σε συνδυασμό του «οικονομικού σκανδάλου της Eurostat», στο οποίο εμπλέκονταν δύο υψηλόβαθμοι υπάλληλοι της εν λόγω υπηρεσίας, με τη διαδικασία που αφορούσε αυτόν τον ίδιο. Κατά τον ενάγοντα, το περιεχόμενο του άρθρου κατεδείκνυε, επίσης, την ύπαρξη διαρροών στις υπηρεσίες της Επιτροπής, σε αντίθεση με την υποχρέωσή της να διασφαλίζει την εμπιστευτικότητα της εκκρεμούσας πειθαρχικής διαδικασίας. Ειδικότερα, ζήτησε να δημοσιεύσει η Επιτροπή ανακοινωθέν Τύπου το οποίο να διευκρινίζει ότι ουδόλως εμπλεκόταν ο ίδιος στο «οικονομικό σκάνδαλο της Eurostat».

47 Με επιστολή της 21ης Ιουλίου 2003, ο ενάγων υπέβαλε εκ νέου αίτηση αρωγής, που είχε ουσιαστικώς το ίδιο αντικείμενο με αυτήν της 15ης Ιουλίου, αφορούσε δε όχι μόνον το άρθρο της *Financial Times*, αλλά επίσης το άρθρο της *Le Monde*.

48 Στις 22 Ιουλίου 2003, η Επιτροπή διαβίβασε την έκθεση εσωτερικού ελέγχου στην OLAF, η οποία αποφάσισε, στις 23 Ιουλίου 2003, να διενεργήσει εσωτερική έρευνα εις βάρος του ενάγοντος λόγω υποψιών ευνοιοκρατίας στο πλαίσιο των διαδικασιών συνάψεως συμβάσεων, που ενέπιπταν στην αρμοδιότητα της διευθύνσεως της οποίας αυτός προϊστατο.

49 Στις 9 Σεπτεμβρίου 2003, ο ενάγων έστειλε επιστολή στον Πρόεδρο της Επιτροπής, στην οποία αμφισβητούσε ειδικότερα τις συνθήκες υπό τις οποίες καταρτίσθηκε η έκθεση εσωτερικού ελέγχου, η οποία απετέλεσε τη βάση στην οποία στηρίχθηκε της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας εις βάρος του.

50 Απαντώντας σε ερώτηση που τέθηκε από το Δικαστήριο ΔΔ κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο ενάγων υποστήριξε, χωρίς να αντικρουσθεί από την Επιτροπή, ότι ουδέποτε έλαβε απάντηση στην προαναφερθείσα επιστολή της 9ης Σεπτεμβρίου 2003.

51 Στις 22 Σεπτεμβρίου 2003, η Επιτροπή ανέστειλε την πειθαρχική διαδικασία μέχρις ότου ολοκληρωθεί η εσωτερική έρευνα της OLAF.

52 Με επιστολή προς τον ενάγοντα, της 1ης Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή αποφάσισε, αφενός, να μην κάνει δεκτές τις νέες αιτήσεις αρωγής που υπέβαλε ο ενάγων στις 15 και 21 Ιουλίου 2003, αφετέρου, να αναμείνει την περάτωση των εν εξελίξει ερευνών στην Eurostat προκειμένου ενδεχομένως να επέμβει και να λάβει οριστική θέση επί των αιτήσεων αρωγής.

53 Με έγγραφο της 5ης Οκτωβρίου 2004, η OLAF πληροφόρησε τον ενάγοντα περί της αποφάσεως να περατώσει την εις βάρος του εσωτερική έρευνα και περί της διαβιβάσεως της τελικής εκθέσεως έρευνας στον Γενικό Γραμματέα της Επιτροπής. Στην τελική αυτή έκθεση αναφερόταν ότι η OLAF αποφάσισε να περατώσει χωρίς άλλη περαιτέρω ενέργεια την υπόθεση, δεδομένου ότι δεν προέκυψε κάποια παρατυπία, που θα μπορούσε να καταλογισθεί στον ενάγοντα.

54 Με επιστολή προς τον ενάγοντα της 26ης Οκτωβρίου 2004, ο Γενικός Γραμματέας της Επιτροπής, αφού έλαβε γνώση του πορίσματος της εσωτερικής έρευνας της OLAF, αποφάσισε ότι έπρεπε να περατωθεί η πειθαρχική διαδικασία και πληροφόρησε τον ενάγοντα ότι η απόφαση αυτή μπορούσε, κατόπιν αιτήματός του, να καταχωρισθεί στον ατομικό του φάκελο.

55 Στις 27 Οκτωβρίου 2004, η Επιτροπή δημοσίευσε στην ιστοσελίδα *Midday Express* της Γενικής Διευθύνσεώς της «Επικοινωνία» ανακοινωθέν Τύπου στα αγγλικά, στο οποίο αναφέρονταν τα εξής:

«Η Επιτροπή αποφάσισε να κλείσει την πειθαρχική διαδικασία εναντίον του [ενάγοντος], πρώην διευθυντή στην Eurostat. Από την ενδελεχή έρευνα που διενήργησε η OLAF, η υπηρεσία καταπολέμησης της απάτης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ουδέν στοιχείο προέκυψε, ικανό να δικαιολογήσει τη συνέχιση της πειθαρχικής διαδικασίας που κινήθηκε αρχικώς στις 9 Ιουλίου 2003. Η Επιτροπή οφείλει να επισημάνει ότι η περάτωση της υποθέσεως αθωώνει τον [ενάγοντα], πεπειραμένο υπάλληλο της Επιτροπής, που χαίρει μακράς φήμης αριστείας, από υποψίες υποτιθέμενων παρατυπιών που εξετάσθηκαν στο πλαίσιο της έρευνας.»

56 Με έγγραφο της 12ης Οκτωβρίου 2005, ο Πρόεδρος της Επιτροπής πληροφόρησε τον ενάγοντα ότι προτίθετο να λάβει για την περίπτωσή του απόφαση περί απομακρύνσεως από τη θέση προς το συμφέρον της υπηρεσίας, κατά το άρθρο 50 του ΚΥΚ.

57 Εξαιτίας του γεγονότος ότι δεν υπήρχαν κατάλληλες θέσεις για τον ενάγοντα σε οποιαδήποτε από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, η ΑΔΑ, με απόφαση της 17ης Ιανουαρίου 2006, προέβη σε συνταξιοδότηση του ενάγοντος για το συμφέρον της υπηρεσίας με ισχύ από την 1η Μαρτίου 2006, με καταβολή της οικονομικής αποζημιώσεως που προβλέπει το άρθρο 50 του ΚΥΚ.

58 Την 1η Φεβρουαρίου 2007, ο ενάγων υπέβαλε αίτηση αποζημιώσεως, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, ανερχόμενης σε 1 εκατομμύριο ευρώ.

59 Με έγγραφο της 7ης Ιουνίου 2007, η Επιτροπή απέρριψε την αίτησή του.

60 Ο ενάγων ζήτησε, επιπροσθέτως, να του κοινοποιηθεί η τελική έκθεση έρευνας της OLAF. Η Επιτροπή έκανε δεκτό το αίτημά του στις 13 Ιουνίου 2007 και του ενεχείρισε αντίγραφο της εν λόγω εκθέσεως.

61 Στις 28 Αυγούστου 2007 ο ενάγων υπέβαλε διοικητική ένσταση, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.

62 Με απόφαση της 19ης Δεκεμβρίου 2007 η Επιτροπή απέρριψε την εν λόγω ένσταση.

**Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων**

63 Ο ενάγων ζητεί από το Δικαστήριο ΔΔ:

— να υποχρεώσει την Επιτροπή να του καταβάλει προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που υπέστη το ποσό των 850 000 ευρώ, στο οποίο περιλαμβάνεται και η βλάβη της υγείας του·

— να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα·

— να εξετασθούν επ' ακροατηρίου ως μάρτυρες οι Koopman και Portal και η D.·

— να ζητήσει από την Επιτροπή να προσκομίσει, αφενός, την πλήρη έκθεση της OLAF, αφετέρου, κάθε έγγραφο από το οποίο να μπορεί να συναχθεί ότι η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου της Eurostat προέβη σε ελέγχους μεταξύ Νοεμβρίου 2002 και Μαΐου 2003.

64 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο ΔΔ:

— να απορρίψει την αγωγή·

— να καταδικάσει τον ενάγοντα στα δικαστικά έξοδα.

65 Στο υπόμνημα απαντήσεώς του ο ενάγων δήλωσε ότι παραιτείται του κονδυλίου για τη βλάβη της υγείας του.

66 Με μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας, το Δικαστήριο ΔΔ ζήτησε από την Επιτροπή να προσκομίσει το ανακοινωθέν Τύπου που δημοσίευσε στις 9 Ιουλίου 2003 (στο εξής: ανακοινωθέν Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003). Στο εν λόγω ανακοινωθέν αναφέρεται ειδικότερα ότι η Επιτροπή εκτιμά, με βάση τις εκθέσεις που ήδη διαθέτει, ότι διεπράχθησαν σοβαρές παραβάσεις των δημοσιονομικών ρυθμίσεων, ότι κινήθηκαν πειθαρχικές διαδικασίες εναντίον τριών υπαλλήλων της Eurostat και ότι ανεστάλη η εκτέλεση των συμβάσεων με την επιχείρηση Planistat καθ' όλη τη διάρκεια των εν εξελίξει ερευνών.

67 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή, απαντώντας σε ερώτηση του Δικαστηρίου ΔΔ, επιβεβαίωσε ότι ο ενάγων ήταν ένας εκ των τριών υπαλλήλων, εναντίον των οποίων κινήθηκε πειθαρχική διαδικασία, όπως ανέφερε το ανακοινωθέν Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003.

**Επί της φύσεως της διαφοράς και της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου ΔΔ**

1. *Επιχειρήματα των διαδίκων*

68 Ο ενάγων δηλώνει ότι ζητεί την καταδίκη της Επιτροπής βάσει του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ), καθότι αυτή παρέβη σειρά κανόνων που του απονέμουν δικαιώματα τόσο ως πολίτη, όσο και ως υπαλλήλου της Επιτροπής στην Eurostat.

69 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η αγωγή βασίζεται σε εξωσυμβατική ευθύνη η οποία, δεδομένου ότι η υπόθεση αφορά διαφορά μεταξύ υπαλλήλου και του οργάνου-εργοδότη του, δεν μπορεί να στηρίζεται στο άρθρο 288 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ), αλλά αποκλειστικώς στο άρθρο 236 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 270 ΣΛΕΕ) και στα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ.

2. *Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ*

70 Από τα άρθρα 225 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 256 ΣΛΕΕ), 235 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 268 ΣΛΕΕ) και 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 340, δεύτερο εδάφιο, ΣΛΕΕ) προκύπτει ότι το Γενικό Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης συνιστά το τακτικό δικαστήριο το οποίο είναι αρμόδιο να δικάσει σε πρώτο βαθμό προσφυγές που εγείρουν ζήτημα εξωσυμβατικής ευθύνης της Ένωσης για τις ζημίες που προξενούνται από τα θεσμικά της όργανα ή το προσωπικό της κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

71 Αντιθέτως, δυνάμει του άρθρου 236 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 270 ΣΛΕΕ) και του άρθρου 1 του παραρτήματος Ι του Οργανισμού του Δικαστηρίου, αρμόδιο να αποφαίνεται σε πρώτο βαθμό επί των διαφορών μεταξύ υπαλλήλων και Ένωσης είναι το Δικαστήριο ΔΔ. Στο πλαίσιο αυτό, το Δικαστήριο ΔΔ δικάζει τις διαφορές μεταξύ του υπαλλήλου και του οργάνου στο οποίο υπάγεται ή υπαγόταν, που αποσκοπούν στην αποκατάσταση ζημίας, οσάκις η ζημία αυτή πηγάζει από τη σχέση εργασίας που συνδέει τον ενδιαφερόμενο με το όργανο (βλ., ειδικότερα, κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Οκτωβρίου 1975, 9/75, Meyer-Burckhart κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1975, σ. 363, σκέψη 7, απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουνίου 2002, Τ-187/01, Mellone κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2002, σ. I-A-81 και II-389, σκέψεις 74 και 75, διάταξη του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουλίου 2003, Τ-371/02, Barbé κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 2003, σ. I-A-183 και II-919, σκέψεις 36 και 38, καθώς και απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Οκτωβρίου 2004, Τ-45/01, Sanders κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-3315, σκέψεις 54 και 57).

72 Εν προκειμένω, ο ενάγων επικαλείται συγχρόνως την ιδιότητα του ως πολίτης και ως υπάλληλος και ζητεί να θεμελιωθεί ευθύνη της Επιτροπής, βάσει του άρθρου 288 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 340 ΣΛΕΕ), για τις εις βάρος του πλημμελείς ενέργειές της κατά την περίοδο μεταξύ Οκτωβρίου 2002 και Ιανουαρίου 2006.

73 Εντούτοις, από την εκτίμηση των στοιχείων της δικογραφίας και από την συγκλίνουσα γνώμη που εξέφρασαν οι διάδικοι κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση προκύπτει ότι η παρούσα διαφορά εμπίπτει στο πλαίσιο του άρθρου 236 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 270 ΣΛΕΕ) και των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ, δεδομένου ότι η προβαλλόμενη ζημία πηγάζει αποκλειστικώς από τη σχέση εργασίας που συνέδεε τον ενάγοντα με την Επιτροπή. Ο ενάγων διευκρίνισε, εξάλλου, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι η περιεχόμενη στην αγωγή του αναφορά στο άρθρο 288 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 340 ΣΛΕΕ) αποσκοπούσε στην υπόμνηση μόνον των ουσιαστικών προϋποθέσεων από τις οποίες εξαρτάται, κατά τη γνώμη του, η θεμελίωση εξωσυμβατικής ευθύνης της διοικήσεως.

74 Επομένως η αγωγή πρέπει να θεωρηθεί αυτεπαγγέλτως ως ασκηθείσα στην πραγματικότητα στο πλαίσιο του άρθρου 236 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 270 ΣΛΕΕ) και των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ (προπαρατεθείσες αποφάσεις Mellone κατά Επιτροπής, σκέψεις 74 και 75, και Sanders κατά Επιτροπής, σκέψη 42).

**Επί του παραδεκτού**

1. *Επιχειρήματα των διαδίκων*

75 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η αγωγή είναι απαράδεκτη καθότι ο ενάγων δεν προσέβαλε τις αποφάσεις της Επιτροπής περί απορρίψεως των δυνάμει του άρθρου 24 ΚΥΚ υποβληθεισών αιτήσεων αρωγής εντός της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ.

76 Η Επιτροπή υποστηρίζει, δεύτερον, ότι η αγωγή αποζημιώσεως είναι εξίσου απαράδεκτη καθόσον δεν ασκήθηκε εντός εύλογου χρόνου. Υπενθυμίζει ότι ο κοινοτικός Δικαστής έχει κρίνει ότι, καίτοι ο ΚΥΚ δεν προβλέπει προθεσμία παραγραφής σχετικά με την εξωσυμβατική ευθύνη των θεσμικών οργάνων έναντι του προσωπικού τους, εντούτοις, τυχόν αγωγή αποζημιώσεως πρέπει να ασκείται εντός ευλόγου χρόνου. Για τον καθορισμό του εύλογου αυτού χρόνου, θα πρέπει να εφαρμοστεί κατ' αναλογία το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου, που προβλέπει πενταετή παραγραφή. Όμως, δεδομένου ότι, εν προκειμένω, τα πραγματικά περιστατικά που προβάλλει ο ενάγων προς θεμελίωση της αιτήσεώς του για αποζημίωση έλαβαν χώρα προ πέντε και πλέον ετών, η αγωγή είναι απαράδεκτη.

77 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, τρίτον ότι, ο ενάγων αμφισβητεί απαραδέκτως τη νομιμότητα της αποφάσεως της 9ης Ιουλίου 2003, με την οποία η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει πειθαρχική διαδικασία, δεδομένου ότι πρόκειται περί προπαρασκευαστικής πράξεως, η οποία δεν δύναται να αποτελέσει αντικείμενο ένδικου βοηθήματος. Επιπλέον, ο ενάγων δεν είχε συμφέρον να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της εν λόγω πράξεως, δεδομένου ότι η διαδικασία περατώθηκε χωρίς άλλη περαιτέρω ενέργεια, με απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2004.

78 Η Επιτροπή εκτιμά, τέταρτον, ότι ο ενάγων απαραδέκτως προβάλλει, προς στήριξη του αιτήματος περί επιδικάσεως αποζημιώσεως, τον πλημμελή χαρακτήρα της αποφάσεως περί νέας τοποθετήσεως της 20ής Δεκεμβρίου 2002, καθώς και της αποφάσεως περί απομακρύνσεως από τη θέση, της 17ης Ιανουαρίου 2006, δεδομένου ότι παρέλειψε να ασκήσει προσφυγή για την ακύρωση των εν λόγω αποφάσεων εντός των προθεσμιών των ενδίκων προσφυγών.

79 Ο ενάγων ισχυρίζεται, με τη σειρά του, ότι η αγωγή του είναι καθ' όλα παραδεκτή. Συγκεκριμένα, η αγωγή δεν βάλλει κατά των αποφάσεων περί αρνήσεως αρωγής, αλλά πρόκειται περί αιτήσεως για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη εξαιτίας των ενεργειών της Επιτροπής.

80 Ο ενάγων επεσήμανε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι, ακόμα και αν υποτεθεί ότι η αγωγή του προσβάλλει πράξεις της Επιτροπής ενέχουσες τον χαρακτήρα αποφάσεως, οι εν λόγω πράξεις και οι μη ενέχουσες τον χαρακτήρα αποφάσεως ενέργειες, τις οποίες προσάπτει στη διοίκηση, συγκροτούν ένα αδιαίρετο και συνεχές σύνολο. Σε τέτοια περίπτωση, το παραδεκτό αγωγής αποζημιώσεως δεν μπορεί να εξαρτάται από την υποβολή ενστάσεως και προσφυγής κατά καθεμίας ανεξάρτητης πράξεως.

81 Ο ενάγων υποστηρίζει, επίσης, ότι η προθεσμία παραγραφής που εφαρμόζεται στις αγωγές αποζημιώσεως που ασκούν υπάλληλοι κατά του θεσμικού τους οργάνου πρέπει να είναι η πενταετής προθεσμία που τάσσει το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου. Εν προκειμένω, η προθεσμία αυτή δεν εξέπνευσε, καθότι εκκίνησε την 27η Οκτωβρίου 2004, ημερομηνία δημοσιεύσεως του ανακοινωθέντος Τύπου της Επιτροπής στη *Midday Express*. Σε κάθε δε περίπτωση, η προθεσμία δεν έχει λήξει, ακόμα και αν ληφθούν υπόψη οι πρώτες παρανομίες που διέπραξε η Επιτροπή τον Οκτώβριο του 2002, δεδομένου ότι η αίτηση για αποζημίωση υποβλήθηκε την 1η Φεβρουαρίου 2007.

82 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η έννοια του εύλογου χρόνου και ο καθορισμός της προθεσμίας παραγραφής από τον Δικαστή και όχι από τον νομοθέτη αντιβαίνουν στην αρχή της ασφάλειας δικαίου. Σε κάθε περίπτωση, ο ενάγων τήρησε, εν προκειμένω, τον εύλογο χρόνο που επιβάλλει η νομολογία, καθόσον η αίτηση για αποζημίωση υποβλήθηκε 27 μήνες μετά το τελευταίο γενεσιουργό της ζημίας του γεγονός.

2. *Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ*

*Επί της ενστάσεως απαραδέκτου που αντλείται από μη τήρηση της προβλεπόμενης στα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ διαδικασίας προ της ασκήσεως της προσφυγής*

83 Κατά πάγια νομολογία, στο πλαίσιο του συστήματος προσφυγών που θεσπίζουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ, αγωγή αποζημιώσεως, η οποία συνιστά αυτοτελές μέσο παροχής ένδικης προστασίας σε σχέση με την προσφυγή ακυρώσεως, είναι παραδεκτή μόνον εφόσον προηγήθηκε η προ της ασκήσεως της αγωγής διαδικασία σύμφωνα με τις διατάξεις του ΚΥΚ. Η διαδικασία αυτή διαφέρει αναλόγως του αν η ζημία, της οποίας αποκατάσταση ζητείται, οφείλεται σε βλαπτική πράξη, κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ ή σε συμπεριφορά της διοικήσεως στερούμενη τον χαρακτήρα αποφάσεως. Στην πρώτη περίπτωση, εναπόκειται στον ενδιαφερόμενο να υποβάλει, εντός των προβλεπομένων προθεσμιών, στην ΑΔΑ διοικητική ένσταση κατά της συγκεκριμένης πράξεως. Αντιθέτως, στη δεύτερη περίπτωση, η προ της ασκήσεως της αγωγής διαδικασία πρέπει να κινηθεί με την υποβολή αιτήσεως, κατά την έννοια του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, επιδιώκουσας αποζημίωση. Μόνον η ρητή ή η σιωπηρή απόρριψη αυτής της αιτήσεως συνιστά βλαπτική απόφαση κατά της οποίας μπορεί να ασκηθεί ένσταση και μόνον μετά τη ρητή ή τη σιωπηρή απόρριψη της ενστάσεως αυτής χωρεί αγωγή αποζημιώσεως ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 25ης Σεπτεμβρίου 1991, Τ-5/90, Marcato κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-731, σκέψεις 49 και 50, καθώς και της 28ης Ιουνίου 1996, Τ-500/93, Υ κατά Δικαστηρίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. I-A-335 και II-977, σκέψη 64).

84 Ο ενάγων ζήτησε από το Δικαστήριο ΔΔ να λάβει υπόψη, κατά την εκτίμηση του παραδεκτού της αγωγής, την διάκριση, στην οποία προβαίνει η νομολογία, μεταξύ πράξεως ενέχουσας τον χαρακτήρα αποφάσεως και ενέργειας μη ενέχουσας τον χαρακτήρα αποφάσεως, καθόσον η διάκριση αυτή δεν ασκεί επιρροή στην παρούσα διαφορά. Κατά τον ενάγοντα, οι διάφορες πράξεις και ενέργειες, για της οποίες ζητεί αποζημίωση, συγκροτούν αδιαίρετο σύνολο, δικαιούται δε να προσβάλει συλλήβδην τις συγκροτούντες το αδιαίρετο αυτό σύνολο πράξεις και ενέργειες, προς στήριξη του αιτήματός του για

αποζημίωση, εντός εύλογου χρόνου από την έλευση της τελευταίας εξ αυτών, χωρίς να δύναται να του αντιταχθεί η τρίμηνη προθεσμία του άρθρου 90 ΚΥΚ, η οποία άρχεται από την κοινοποίηση των ενεχουσών χαρακτήρα αποφάσεως πράξεων, τις οποίες προβάλλει.

85 Τέτοια επιχειρηματολογία δεν μπορεί, εντούτοις, να γίνει δεκτή.

86 Ασφαλώς, γίνεται νομολογιακά δεκτό ότι, σε ορισμένες περιπτώσεις, στο πλαίσιο μιας σύνθετης διαδικασίας που αποτελείται από περισσότερες ανεξάρτητες πράξεις, δεν μπορεί να απαιτηθεί από τον ενάγοντα να ασκήσει τόσες διοικητικές ενστάσεις, όσες είναι και οι βλαπτικές γι' αυτόν πράξεις, τις οποίες περιλαμβάνει η διαδικασία. Αντιθέτως, δεδομένης της συνοχής των διαφόρων πράξεων που συγκροτούν τη σύνθετη αυτή διαδικασία, έγινε δεκτό ότι ο ενάγων μπορεί να επικαλεστεί τον παράνομο χαρακτήρα προγενέστερων πράξεων, προς στήριξη αγωγής βάλλουσας κατά της τελευταίας εξ αυτών (βλ., συναφώς, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 31ης Μαρτίου 1965, 12/64 και 29/64, Ley κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1965, σ. 41, και της 11ης Αυγούστου 1995, Επιτροπή κατά Noonan, C-448/93 P, Συλλογή 1995, σ. I-2321, σκέψη 17· απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Σεπτεμβρίου 1996, T-182/94, Marx Esser και Del Almo Martinez κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. I-A-411 και II-1197, σκέψη 37).

87 Εντούτοις, η νομολογία αυτή αφορά μόνον τις βλαπτικές πράξεις που συνδέονται άρρηκτα μεταξύ τους. Επιπλέον, πρόκειται περί μιας εξαιρέσεως από την αρχή κατά την οποία πράξη μπορεί να αμφισβητηθεί μόνον εντός της προθεσμίας ασκήσεως ένδικης προσφυγής, η οποία, όπως κάθε εξαίρεση, πρέπει να ερμηνεύεται συσταλτικώς.

88 Εν προκειμένω, όμως, οι ενέργειες και οι πράξεις που προβάλλει ο ενάγων δεν μπορούν, δεδομένης της μεγάλης τους ποικιλομορφίας και του εύρους τους (πράξεις που αφορούν υποχρέωση αρωγής και πράξεις σε σχέση με κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας, διαρροές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, μη ανάθεση καθηκόντων αντιστοίχων προς τον βαθμό, κ.λπ.), να θεωρηθούν ως εντασσόμενες στο πλαίσιο μιας σύνθετης διαδικασίας. Επιπλέον, η παραδοχή ότι οι πράξεις αυτές δύνανται να προσβληθούν και μετά την εκπνοή της κανονικής προθεσμίας ασκήσεως ένδικης προσφυγής θα αντέβαινε στην επιταγή της ασφάλειας δικαίου. Επίσης, δεδομένου ότι κάθε προβαλλόμενη πράξη πρέπει να αποτελέσει αντικείμενο χωριστής ένδικης προσφυγής, συνάγεται ότι πρέπει να εφαρμοσθούν για καθεμία από αυτές οι αρχές που υπενθυμίζονται στη σκέψη 83, προκειμένου να εκτιμηθεί το παραδεκτό της αγωγής αποζημιώσεως που άσκησε ο ενάγων.

89 Εν προκειμένω, πριν ασκήσει την παρούσα αγωγή ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ, ο ενάγων υπέβαλε, την 1η Φεβρουαρίου 2007, αίτηση αποζημιώσεως, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, και εν συνεχεία, στις 28 Αυγούστου 2007, υπέβαλε ένσταση, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ, κατά της αποφάσεως της 7ης Ιουνίου 2007, με την οποία απορρίφθηκε η αίτησή του αποζημιώσεως. Ο ενάγων προέταξε επομένως της αγωγής του ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ την προ της ασκήσεως της αγωγής διαδικασία, η οποία εφαρμόζεται σε αίτηση για την αποκατάσταση ζημίας που προξενείται από συμπεριφορά της διοικήσεως στερούμενη τον χαρακτήρα αποφάσεως.

90 Προκειμένου να καθορισθεί κατά πόσον η προ της ασκήσεως της αγωγής διαδικασία που ακολούθησε ο ενάγων ήταν νόμιμη, πρέπει επομένως να εξετασθεί κατά πόσον οι ζημίες, των οποίων ζητείται η αποκατάσταση, προξενήθηκαν ή όχι από συμπεριφορά της διοικήσεως στερούμενη τον χαρακτήρα αποφάσεως. Ως προς τούτο, ο ενάγων προβάλλει τέσσερις κατηγορίες παρανομιών: διάφορες παραβάσεις εκ μέρους της Επιτροπής του καθήκοντός της αρωγής, τον παράνομο χαρακτήρα της αποφάσεως περί νέας τοποθετήσεως, τον παράνομο χαρακτήρα της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας και διαφόρων άλλων ενεργειών της Επιτροπής.

91 Αντιθέτως, διαπιστώνεται ότι ο ενάγων δεν υπέβαλε αίτημα αποζημιώσεως στηριζόμενο στον παράνομο χαρακτήρα της αποφάσεως περί απομακρύνσεως της 17ης Ιανουαρίου 2006. Η ένσταση απαραδέκτου που αντιτάσσει η Επιτροπή ως προς αυτά τα αιτήματα και η οποία αντλείται από μη τήρηση της προβλεπόμενης στα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ διαδικασίας προ της ασκήσεως της αγωγής είναι επομένως αβάσιμη.

Ως προς το αίτημα αποζημιώσεως που στηρίζεται σε παραβάσεις εκ μέρους της Επιτροπής του καθήκοντός της αρωγής

92 Ο ενάγων ζητεί την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από τις εκ μέρους της Επιτροπής παραβάσεις του καθήκοντός της αρωγής, όπως αυτό προκύπτει από το άρθρο 24 του ΚΥΚ. Προς στήριξη του αιτήματός του, ο ενάγων προβάλλει, καταρχάς, τον παράνομο χαρακτήρα των αποφάσεων που ρητώς έλαβε η Επιτροπή κατόπιν των αιτήσεων αρωγής του, εν συνεχεία, τις υπαίτιες καθυστερήσεις της Επιτροπής να λάβει θέση επί του ζητήματος και, τέλος, τον παράνομο χαρακτήρα της παραλείψεως της Επιτροπής να του παράσχει αυτεπαγγέλτως αρωγή μετά την δημοσίευση άρθρων με κατηγορίες εις βάρος του.

93 Σε ό,τι αφορά τις αποφάσεις σχετικά με την υποχρέωση αρωγής, κατά πάγια νομολογία των δικαιοδοτικών οργάνων της Ένωσης οι αποφάσεις αυτές συνιστούν βλαπτικές πράξεις (βλ., μεταξύ άλλων, όσον αφορά τις ρητές αποφάσεις περί αρνήσεως παροχής αρωγής, απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, Τ-249/04, Combescot κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2007, σ. I-A-2-181 και II-A-2-1219, σκέψη 32· όσον αφορά τις σιωπηρές αποφάσεις περί αρνήσεως παροχής αρωγής, απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Νοεμβρίου 1997, Τ-223/95, Ronchi κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1997, σ. I-A-321 και II-879, σκέψεις 25 έως 31· όσον αφορά τις αποφάσεις περί αρωγής που κρίθηκαν ανεπαρκείς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 26ης Οκτωβρίου 1993, Τ-59/92, Caronna κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-1129, σκέψη 100).

94 Εν προκειμένω, κατά την περίοδο που καλύπτει η διαφορά, η Επιτροπή έλαβε διάφορες ρητές αποφάσεις σχετικά με το καθήκον της να συνδράμει τον ενάγοντα.

95 Με επιστολή της 20ής Δεκεμβρίου 2002, η Επιτροπή ενημέρωσε τον ενάγοντα σχετικά με τη συνέχεια που δόθηκε στην αίτηση αρωγής που αυτός υπέβαλε την 11η Νοεμβρίου 2002, κατόπιν της αποστολής στην Επιτροπή, εκ μέρους του Γερμανού δημοσιογράφου εβδομαδιαίου περιοδικού H. M. Tillack, δύο σειρών ερωτήσεων που έθιγαν την υπόληψη και την επαγγελματική φήμη του ενάγοντος. Διευκρίνισε, αφενός, ότι κοινοποίησε στον εν λόγω δημοσιογράφο διεξοδική απάντηση στις προαναφερθείσες ερωτήσεις, με την οποία απαλλασσόταν ο ενάγων από τις κατηγορίες, αφετέρου, ότι, κατόπιν δικής της πρωτοβουλίας, ζήτησε και έλαβε, στις 18 Νοεμβρίου 2002, δικαίωμα απαντήσεως στην εφημερίδα του Λουξεμβούργου *Le Quotidien*, σε συνέχεια της δημοσιεύσεως άρθρου που έθιγε την υπόληψη του ενάγοντος καθόσον επαναλάμβανε ισχυρισμούς παρόμοιους με εκείνους του H. M. Tillack.

96 Με επιστολή της 1ης Οκτωβρίου 2003, η Επιτροπή αποφάσισε, αφενός, να μην κάνει δεκτές τις νέες αιτήσεις αρωγής που υπέβαλε ο ενάγων στις 15 και 21 Ιουλίου 2003, κατόπιν δημοσιεύσεως σε διάφορες ευρωπαϊκές εφημερίδες άρθρων που ανέφεραν το όνομα του και τον ενέπλεκαν σε οικονομικό σκάνδαλο στην Eurostat, αφετέρου, να αναμείνει την περάτωση των εν εξελίξει ερευνών στην Eurostat προκειμένου ενδεχομένως να επέμβει.

97 Με ανακοινωθέν Τύπου που αναρτήθηκε στις 27 Οκτωβρίου 2004 στη *Midday Express*, η Επιτροπή αποφάσισε, στο πλαίσιο του καθήκοντός της αρωγής, να δημοσιοποιήσει την απόφασή της περί περατώσεως της εις βάρος του ενάγοντα κινηθείσας πειθαρχικής διαδικασίας, τούτο δε αφού έλαβε το πόρισμα της έρευνας της OLAF σχετικά με τις παρατυπίες που του είχαν προσαφθεί (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 1987, d.M. κατά Συμβουλίου και ΟΚΕ, 108/86, Συλλογή 1987, σ. 3933, σκέψη 6· προπαρατεθείσα απόφαση Caronna κατά Επιτροπής, σκέψεις 93 έως 96).

98 Δεν αμφισβητείται ότι ο ενάγων δεν άσκησε, εντός των προθεσμιών που τάσσουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ, αγωγή ακυρώσεως των διαφόρων αποφάσεων περί αρνήσεως παροχής αρωγής, τόσο των σιωπηρών ή ρητών, όσο και εκείνων τις οποίες θεωρούσε ανεπαρκείς. Όσον αφορά τις βλαπτικές πράξεις, όπως υπομνήσθηκε προηγουμένως, ο ενάγων δεν δύναται επομένως να υποβάλει παραδεκτώς αίτημα για την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από τέτοιες πράξεις (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1989, 346/87, Bossi κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 303, σκέψη 32· απόφαση του Πρωτοδικείου της 13ης Ιουλίου 1993, Τ-20/92, Moat κατά Επιτροπής, Συλλογή 1993, σ. II-799, σκέψη 46).

99 Αντιθέτως, σε ό,τι αφορά τις προβαλλόμενες καθυστερήσεις της Επιτροπής να αποφασίσει επί της υποχρεώσεως της για παροχή αρωγής και να κοινοποιήσει την απόφασή της, πρέπει να υπομνησθεί ότι ο κοινοτικός δικαστής έχει κρίνει ότι τυχόν καθυστέρηση δεν συνιστά, καταρχήν, βλαπτική πράξη (βλ., ειδικότερα, αναφορικά με την καθυστέρηση κατά τη σύνταξη εκθέσεως βαθμολογίας, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 1ης Δεκεμβρίου 1994, Τ-79/92, Ditterich κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. I-A-289 και II-907, σκέψη 66, και της 13ης Ιουλίου 2006, Τ-285/04, Andrieu κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2006, σ. I-A-2-161 και II-A-2-775, σκέψη 135). Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι ο ενάγων μπορεί παραδεκτώς να προβάλει τις εν λόγω καθυστερήσεις προς στήριξη του αιτήματός του για καταβολή αποζημιώσεως, δεδομένου ότι, στην προκειμένη περίπτωση, τηρήθηκε, ως προς αυτά, η προβλεπόμενη στο άρθρο 90, παράγραφοι 1 και 2, του ΚΥΚ διαδικασία της προ της ασκήσεως της αγωγής σε δύο στάδια.

100 Δεδομένου, εξάλλου, ότι το εν λόγω αίτημα αποζημιώσεως, που βασίζεται σε προβαλλόμενη παράβαση από την Επιτροπή της υποχρεώσεως επεμβάσεως εντός πολύ σύντομου διαστήματος, δεν συνδέεται άμεσα με το περιεχόμενο των ρητών αποφάσεων που έλαβε η Επιτροπή κατ' εφαρμογή του άρθρου 24 του ΚΥΚ, το γεγονός ότι ο ενάγων δεν προσέβαλε εμπροθέσμως τις αποφάσεις αυτές δεν είναι ικανό να καταστήσει απαράδεκτο το αίτημα αυτό αποζημιώσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 13ης Ιουλίου 1972, 79/71, Heinemann κατά Επιτροπής, Συλλογή 1972, σ. 579, σκέψεις 6 και 7· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 24ης Ιανουαρίου 1991, Τ-27/90, Latham κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. II-35, σκέψεις 36 έως 38, και της 6ης Φεβρουαρίου 2007, Τ-246/04 και Τ-71/05, Wunenburger κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2007, σ. I-A-2-21 και II-A-2-131, σκέψεις 46 έως 50).

101 Όσον αφορά, τέλος, την απουσία αυτεπάγγελτης αρωγής της Επιτροπής, πρέπει να υπομνησθεί ότι τα κοινοτικά δικαιοδοτικά όργανα έχουν κρίνει ότι απόκειται, καταρχήν, στον υπάλληλο, ο οποίος εκτιμά ότι μπορεί να επικαλεσθεί το άρθρο 24 του ΚΥΚ, να υποβάλει αίτηση αρωγής στο όργανο στο οποίο υπάγεται. Μόνον υπό ορισμένες εξαιρετικές περιστάσεις μπορεί να θεμελιωθεί υποχρέωση του κοινοτικού οργάνου να προχωρήσει, με δική του πρωτοβουλία και χωρίς προηγούμενη αίτηση του ενδιαφερομένου, σε συγκεκριμένη ενέργεια αρωγής. Ελλείψει τέτοιων περιστάσεων, η παράλειψη του οργάνου να παράσχει αυτεπαγγέλτως αρωγή στους υπαλλήλους και στο λοιπό προσωπικό του δεν αποτελεί βλαπτική πράξη (απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουνίου 1986, 229/84, Sommerlatte κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1805, σκέψη 20· απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Δεκεμβρίου 2008, Τ-90/07 P και Τ-99/07 P, Βέλγιο και Επιτροπή κατά Genette, Συλλογή 2008, σ. II-3859, σκέψεις 100 έως 102· διάταξη του Πρωτοδικείου της 31ης Μαΐου 2006, F-91/05, Frankin κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2006, σ. I-A-1-25 και II-A-1-83, σκέψη 24).

102 Εν προκειμένω, ουδόλως προβάλλεται από τον ενάγοντα ή την εναγόμενη κάποια εξαιρετική περίσταση που να μπορούσε να έχει δικαιολογήσει αυτεπάγγελτη παρέμβαση της Επιτροπής σε συνέχεια των κατηγοριών εις βάρος του ενάγοντος σε διάφορα άρθρα του Τύπου. Κατά συνέπεια, η αυτεπάγγελτη μη παροχή αρωγής εκ μέρους της Επιτροπής κατόπιν της δημοσιεύσεως άρθρων στον Τύπο συνιστά ενέργεια μη ενέχουσα τον χαρακτήρα αποφάσεως, την οποίο ο ενάγων μπορεί να προσβάλει παραδεκτώς στο πλαίσιο της παρούσας αγωγής αποζημιώσεως.

Ως προς το αίτημα αποζημιώσεως που στηρίζεται στον παράνομο χαρακτήρα της αποφάσεως περί νέας τοποθετήσεως

103 Ο ενάγων υποβάλλει αίτημα αποζημιώσεως για την επαγγελματική υποβάθμιση που υπέστη εξαιτίας της αποφάσεως περί νέας τοποθετήσεώς του.

104 Κατά πάγια νομολογία, καίτοι τυχόν απόφαση περί νέας τοποθετήσεως μπορεί να μην θίγει το υλικό συμφέρον ή τη βαθμολογική θέση του υπαλλήλου, μπορεί, εντούτοις, λαμβανομένων υπόψη της φύσεως των κρίσιμων καθηκόντων και των περιστάσεων, να πλήττει το ηθικό συμφέρον και τη μελλοντική προοπτική του ενάγοντος, δεδομένου ότι ορισμένα καθήκοντα μπορούν, επί όμοιας κατατάξεως, να οδηγήσουν ευχερέστερα από άλλα σε προαγωγή, λόγω της φύσεως των αναλαμβανομένων ευθυνών. Μια τέτοια απόφαση επηρεάζει αναγκαστικά την υπηρεσιακή κατάσταση του ενδιαφερομένου υπαλλήλου, καθόσον μεταβάλλει τον τόπο και τις συνθήκες ασκήσεως, καθώς και τη φύση των καθηκόντων. Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτό a priori ότι τέτοιο μέτρο δεν μπορεί να είναι βλαπτικό για τον αποδέκτη του (βλ. συναφώς, μεταξύ άλλων, αποφάσεις του Δικαστηρίου της 27ης Ιουνίου 1973, 35/72, Kley κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 593, σκέψη 4· της 28ης Μαΐου 1980, 33/79 και 75/79, Kuhner κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1980/II, σ. 221, σκέψη 13· της 21ης Μαΐου 1981, 60/80, Kindermann κατά Επιτροπής, Συλλογή 1981, σ. 1329, σκέψη 8· της 12ης Νοεμβρίου 1996, C-294/95 P, Ojha κατά Επιτροπής, Συλλογή 1996, σ. I-5863, σκέψη 58· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 6ης Ιουλίου 1995, T-36/93, Ojha κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. I-A-161 και II-497, σκέψη 42, και της 19ης Ιουνίου 1997, T-73/96, Forcat Icardo κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1997, σ. I-A-159 και II-485, σκέψη 16).

105 Ο Πρόεδρος της Επιτροπής προέβη, με απόφαση της 20ής Δεκεμβρίου 2002, σε νέα τοποθέτηση του ενάγοντος. Όντας μέχρι τότε διευθυντής στη Διεύθυνση Α της Eurostat, ο ενάγων τοποθετήθηκε στη ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση», ως κύριος σύμβουλος, και ανέλαβε ειδικές αποστολές στο πεδίο της διοικητικής μεταρρυθμίσεως, κυρίως σε ό,τι αφορά τις διοικητικές δομές, τη «συγκριτική αξιολόγηση» και τη στατιστική ανάλυση σε σχέση με την «παρακολούθηση» της διαδικασίας μεταρρυθμίσεως, λαμβανομένων υπόψη των συνεπειών της διευρύνσεως.

106 Η εν λόγω απόφαση περί νέας τοποθετήσεως, λαμβανομένης υπόψη της μεταβολής των συνθηκών ασκήσεως και της φύσεως των καθηκόντων, την οποία συνεπάγεται, επηρέασε τη νομική κατάσταση του ενάγοντα και συνιστά, συνεπώς, βλαπτική πράξη

107 Δεδομένου ότι ο ενάγων δεν προσέβαλε την εν λόγω απόφαση εντός των προθεσμιών προσφυγής που τάσσουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ, δεν μπορεί, όπως παγίως κρίνει ο κοινοτικός δικαστής, να ασκήσει στη συνέχεια παραδεκτώς αγωγή για την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη από την πράξη αυτή (βλ., ειδικότερα, προπαρατεθείσα απόφαση Moat κατά Επιτροπής, σκέψη 46, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 28ης Μαΐου 1998, T-78/96 και T-170/96, W κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-239 και II-745, σκέψη 158).

Ως προς το αίτημα αποζημιώσεως που στηρίζεται στον παράνομο χαρακτήρα της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας

108 Κατά πάγια νομολογία, η απόφαση της ΑΔΑ να κινήσει πειθαρχική διαδικασία δεν συνιστά παρά προπαρασκευαστικό στάδιο της διαδικασίας. Δεν προδικάζει την τελική θέση της διοικήσεως και δεν μπορεί, κατά συνέπεια, να θεωρηθεί ως βλαπτική πράξη, υπό την έννοια του άρθρου 91 του ΚΥΚ. Επομένως, δεν δύναται να προσβληθεί παρά μόνον παρεμπιπτόντως, στο πλαίσιο ενδίκου βοηθήματος κατά τελικής πειθαρχικής αποφάσεως βλαπτικής για τον υπάλληλο (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 13ης Μαρτίου 2003, Pessoa e Costa κατά Επιτροπής, T-166/02, Συλλογή Υπ.Υπ. 2002, σ. I-A-89 και II-471, σκέψη 37, και της 8ης Ιουλίου 2008, T-48/05, Franchet και Byk κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. II-1585, σκέψη 340).

109 Υπάλληλος ο οποίος παρέλειψε να ασκήσει, εντός των προθεσμιών που τάσσουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ, προσφυγή ακυρώσεως βλαπτικής γι' αυτόν πράξεως δεν μπορεί, μέσω αιτήσεως αποκαταστάσεως της ζημίας που προκάλεσε η εν λόγω πράξη, να θεραπεύσει την παράλειψη αυτή και να επιτύχει, κατά τον τρόπο αυτό, την έναρξη νέων προθεσμιών για την άσκηση προσφυγής. Το ίδιο ισχύει όταν η παράλειψη δεν αφορά την βλαπτική πράξη καθαυτή, αλλά προπαρασκευαστική πράξη αυτής, η οποία μπορούσε να έχει προσβληθεί λυσιτελώς, παρεμπιπτόντως, στο πλαίσιο προσφυγής κατά της προαναφερθείσας βλαπτικής πράξεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 29ης Φεβρουαρίου 1996, Τ-547/93, Lopes κατά Δικαστηρίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. I-A-63 και II-185, σκέψεις 174 και 175).

110 Έχει, εξάλλου κριθεί, ότι απόφαση με την οποία η ΑΔΑ αποφασίζει να μη δοθεί συνέχεια σε πειθαρχική διαδικασία δεν αποτελεί, κατά την έννοια των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ, βλαπτική πράξη για τον υπάλληλο κατά του οποίου κινήθηκε η διαδικασία, δεδομένου ότι το διατακτικό της αποφάσεως αυτής δεν μπορεί να αλλάξει την νομική κατάσταση του υπαλλήλου αυτού (απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Δεκεμβρίου 1992, Τ-8/92, Di Rocco κατά ΟΚΕ, Συλλογή 1992, σ. II-2653, αποσπασματική δημοσίευση, σκέψη 27).

111 Από τη νομολογία που υπομνήσθηκε στις τρεις προηγούμενες σκέψεις προκύπτει ότι η προ της ασκήσεως αγωγής διαδικασία, που εφαρμόζεται για την αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας, εξαρτάται από τη φύση της τελικής αποφάσεως που έλαβε η διοίκηση.

112 Όταν η κινηθείσα πειθαρχική διαδικασία περατώνεται με βλαπτική πράξη, ο υπάλληλος δεν μπορεί να προβάλλει τον παράνομο χαρακτήρα της αποφάσεως περί κινήσεως της εν λόγω διαδικασίας παρά μόνον προς στήριξη προσβολής, ασκούμενης εντός των προθεσμιών ενστάσεως και προσφυγής που τάσσουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ, απευθείας κατά της βλαπτικής πράξεως που εκδόθηκε κατά την περάτωση της διαδικασίας.

113 Αντιθέτως, οσάκις η διοίκηση λαμβάνει απόφαση περί περατώσεως πειθαρχικής διαδικασίας δίχως περαιτέρω ενέργειες, ο ενάγων, δεδομένου ότι η απόφαση αυτή δεν είναι βλαπτική, θα πρέπει, προκειμένου να επιτύχει αποκατάσταση της ζημίας που προκλήθηκε από την απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας, να τηρήσει προηγουμένως την προβλεπόμενη στα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ διαδικασία προ της ασκήσεως αγωγής σε δύο στάδια.

114 Εν προκειμένω, από τα στοιχεία της δικογραφίας προκύπτει ότι η Επιτροπή, με απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2004, περάτωσε δίχως περαιτέρω ενέργειες την εις βάρος του ενάγοντα κινηθείσα πειθαρχική διαδικασία. Δεν αμφισβητείται, όμως, ότι η απόφαση αυτή δεν συνιστά βλαπτική πράξη, που μπορεί να προσβληθεί απευθείας. Επιπλέον, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 89, ο ενάγων τήρησε την προ της ασκήσεως αγωγής διαδικασία σε δύο στάδια. Ως εκ τούτου, ο ενάγων δύναται παραδεκτώς να ζητήσει, στο πλαίσιο της παρούσας αγωγής, την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη εξαιτίας του παράνομου χαρακτήρα της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας.

Ως προς τις υπόλοιπες παρανομίες που προβάλλονται προς στήριξη της αιτήσεως αποζημιώσεως

115 Ο ενάγων ζητεί την αποκατάσταση της ζημίας που υπέστη, καταρχάς, εξαιτίας των παρανομιών που διέπραξε η Επιτροπή κατά τον εσωτερικό έλεγχο που διενεργήθηκε στην Eurostat κατόπιν της αποστολής των προαναφερθεισών ερωτήσεων του H. M. Tillack, εν συνεχεία, εξαιτίας των διαρροών εμπιστευτικών πληροφοριών που τον αφορούσαν από τις υπηρεσίες της Επιτροπής και, τέλος, εξαιτίας της μη αναθέσεως συγκεκριμένων και αντιστοίχων προς τις ικανότητές του καθηκόντων μετά τη νέα του τοποθέτηση. Δεδομένου ότι οι ενέργειες αυτές στερούνται χαρακτήρα αποφάσεως, ο ενάγων μπορεί παραδεκτώς να τις προβάλλει στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως, καθόσον η προ της αγωγής διαδικασία που ακολουθήθηκε ως προς αυτές ήταν νόμιμη.

*Επί της ενστάσεως απαραδέκτου που αντλείται από τη μη υποβολή αιτήματος αποζημιώσεως εντός ευλόγου προθεσμίας*

116 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά πάγια νομολογία, οι υπάλληλοι ή το λοιπό προσωπικό που επιδιώκουν την αποκατάσταση εκ μέρους της Ένωσης ζημίας που είναι καταλογιστέα σε αυτή οφείλουν να υποβάλουν σχετική αίτηση εντός ευλόγου προθεσμίας από τη στιγμή κατά την οποία έλαβαν γνώση της καταστάσεως για την οποία διαμαρτύρονται, καίτοι το άρθρο 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ δεν τάσσει προθεσμία για την υποβολή αιτήσεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Οκτωβρίου 2004, Τ-144/02, Eagle κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-3381, σκέψεις 65 και 66· διάταξη του Δικαστηρίου ΔΔ της 4ης Νοεμβρίου 2008, F-87/07, Marcuccio κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2008, σ. I-A-1-351 και II-A-1-1915, σκέψη 27, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπόθεση Τ-16/09 P).

117 Συγκεκριμένα, η τήρηση ευλόγου προθεσμίας απαιτείται σε όλες τις περιπτώσεις όπου, εφόσον τα νομοθετήματα δεν περιέχουν σχετική ρύθμιση, οι αρχές της ασφαλείας δικαίου ή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης εμποδίζουν τα θεσμικά όργανα της Ένωσης και τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα να ενεργούν χωρίς κανένα χρονικό όριο, διακυβεύοντας έτσι, μεταξύ άλλων, τη σταθερότητα κεκτημένων νομικών καταστάσεων. Όσον αφορά τις αξιώσεις στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης που μπορούν να καταλήξουν σε χρηματική επιβάρυνση για την Ένωση, η τήρηση ευλόγου προθεσμίας για την υποβολή αιτήσεως περί αποζημιώσεως διαπνέεται επίσης από τη μέριμνα προστασίας των δημοσίων οικονομικών η οποία ευρίσκει μια ειδική έκφραση, για τις αξιώσεις στο πεδίο της εξωσυμβατικής ευθύνης, στην πενταετή προθεσμία παραγραφής που τάσσει το άρθρο 46 του Οργανισμού του Δικαστηρίου (προπαρατεθείσα απόφαση Sanders κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 59). Ο εύλογος χαρακτήρας της προθεσμίας πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις περιστάσεις που χαρακτηρίζουν κάθε υπόθεση και, ειδικότερα, με τα συμφέροντα του ενδιαφερομένου που διακυβεύονται στη δίκη, την περιπλοκότητα της υποθέσεως και τη συμπεριφορά των διαδίκων (προπαρατεθείσα απόφαση Eagle κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 66).

118 Για τον υπολογισμό της προθεσμίας αυτής, ο κοινοτικός δικαστής κρίνει ότι απόκειται στον υπάλληλο να υποβάλει στο κοινοτικό όργανο αίτηση περί αποζημιώσεως εντός ευλόγου προθεσμίας από τη στιγμή κατά την οποία έλαβε γνώση της καταστάσεως για την οποία διαμαρτύρεται (προπαρατεθείσα απόφαση Eagle κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψεις 65 και 66· απόφαση του Πρωτοδικείου της 1ης Φεβρουαρίου 2007, F-125/05, Τσαρνάβας κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2007, σ. I-A-1-43 και II-A-1-231, σκέψη 69).

119 Όπως αναφέρθηκε στη σκέψη 89, ο ενάγων υπέβαλε αίτηση, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, την 1η Φεβρουαρίου 2007, και ένσταση, βάσει του άρθρου 90, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ, στις 28 Αυγούστου 2007. Οι παλαιότερες, μη έχουσες τον χαρακτήρα αποφάσεως ενέργειες της Επιτροπής που προβάλλει ο ενάγων στην αγωγή του χρονολογούνται τον Νοέμβριο του 2002 και περιήλθαν εις γνώση του τον Δεκέμβριο του 2002. Οι υπόλοιπες, μη έχουσες τον χαρακτήρα αποφάσεως ενέργειες, για τις οποίες διαμαρτύρεται ο ενάγων περιήλθαν δε εις γνώση του κατά τη διάρκεια των ετών 2003 και 2004. Επομένως, υπό τις περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως και λαμβανομένων υπόψη των διακυβευόμενων συμφερόντων και της περιπλοκότητας της υποθέσεως που διήρκεσε πολλά έτη, η υποβληθείσα εντός χρονικού διαστήματος κάτω των πέντε ετών αίτηση περί αποζημιώσεως πρέπει να θεωρηθεί, στο σύνολό της, ως υποβληθείσα εντός ευλόγου προθεσμίας.

120 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή δεν μπορεί να γίνει δεκτή.

*Επί των υπολοίπων ενστάσεων απαραδέκτου που υποβλήθηκαν σχετικά με την απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας*

121 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο ενάγων δεν μπορεί να προσβάλει παραδεκτώς τη νομιμότητα της αποφάσεως της 9ης Ιουλίου 2003 περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας, καθότι πρόκειται περί προπαρασκευαστικής πράξεως που δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο ένδικου βοηθήματος. Επιπλέον, ο ενάγων δεν έχει έννομο συμφέρον να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της πράξεως αυτής, δεδομένου ότι η εν λόγω διαδικασία περατώθηκε δίχως περαιτέρω ενέργειες, με απόφαση της 26ης Οκτωβρίου 2004.

122 Η πρώτη προβληθείσα ένσταση απαραδέκτου δεν ασκεί επιρροή, καθότι ο ενάγων δεν υπέβαλε προσφυγή ακυρώσεως της αποφάσεως της 9ης Ιουλίου 2003, αλλά αγωγή για την αποκατάσταση, ειδικότερα, της ζημίας που υπέστη εξαιτίας της πράξεως αυτής. Κατά τα λοιπά, εν προκειμένω, όπως αναφέρθηκε στις σκέψεις 107 έως 113, ο ενάγων μπορεί παραδεκτώς να προβάλει τον παράνομο χαρακτήρα τέτοιας προπαρασκευαστικής πράξεως στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως.

123 Η δεύτερη ένσταση απαραδέκτου που προβλήθηκε κατά της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας δεν μπορεί ωσαύτως να ευδοκιμήσει. Συγκεκριμένα, η περάτωση της πειθαρχικής διαδικασίας τον Οκτώβριο του 2004 δεν είχε ως αποτέλεσμα την αναδρομική άρση της προσβολής της υπολήψεως που υπέστη ο ενάγων, ειδικότερα, καθ' όλη την περίοδο κατά την οποία εξελισσόταν η προαναφερθείσα διαδικασία. Ως εκ τούτου, ο ενάγων έχει έννομο συμφέρον να προβάλει, στο πλαίσιο της παρούσας αγωγής, τον παράνομο χαρακτήρα της αποφάσεως της 9ης Ιουλίου 2003 περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας.

**Επί της θεμελιώσεως εξωσυμβατικής ευθύνης της Επιτροπής**

1. *Επί των προϋποθέσεων θεμελιώσεως εξωσυμβατικής ευθύνης της Επιτροπής*

*Επιχειρήματα των διαδίκων*

124 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι, προκειμένου να θεμελιωθεί εξωσυμβατική ευθύνη της Επιτροπής, πρέπει να αποδεικνύονται ο παράνομος χαρακτήρας της συμπεριφοράς του κοινοτικού οργάνου, το υποστατό της ζημίας και η ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ προσαπτόμενης συμπεριφοράς και προβαλλόμενης ζημίας.

125 Όσον αφορά την πρώτη προϋπόθεση, ο ενάγων επισημαίνει ότι η νομολογία απαιτεί να αποδεικνύεται κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου απονέμοντος δικαιώματα στους ιδιώτες. Ως προς την απαίτηση περί κατάφωρης παραβάσεως, αποφασιστικό κριτήριο προκειμένου να θεωρηθεί ότι πληρούται η προϋπόθεση αυτή είναι το αν συντρέχει πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση, εκ μέρους του κοινοτικού οργάνου, των ορίων που επιβάλλονται στην άσκηση της διακριτικής του ευχέρειας. Όταν το κοινοτικό αυτό όργανο διαθέτει αισθητά περιορισμένο ή και ανύπαρκτο περιθώριο εκτιμήσεως, μια απλή παράβαση του ισχύοντος δικαίου μπορεί να αρκεί για την απόδειξη κατάφωρης παραβάσεως.

126 Η Επιτροπή υποστηρίξει επίσης ότι, προκειμένου να θεμελιωθεί εξωσυμβατική ευθύνη της, ο ενάγων πρέπει να αποδείξει τον παράνομο χαρακτήρα της προσαπτόμενης στο κοινοτικό όργανο συμπεριφοράς, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς αυτής και της προβαλλόμενης ζημίας.

127 Διευκρινίζει ότι, όσον αφορά την πρώτη εκ των τριών προϋποθέσεων για την εκτίμηση του βάσιμου μιας αγωγής αποζημιώσεως, η νομολογία επιβάλλει να αποδεικνύεται κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου απονέμοντος δικαιώματα στους ιδιώτες. Ως προς την απαίτηση κατάφωρης παραβάσεως, αποφασιστικό κριτήριο προκειμένου να θεωρηθεί ότι η προϋπόθεση αυτή πληρούται, ειδικότερα όταν

το συγκεκριμένο κοινοτικό όργανο διαθέτει ευρεία διακριτική ευχέρεια, είναι το αν συντρέχει πρόδηλη και σοβαρή υπέρβαση, εκ μέρους του εν λόγω οργάνου, των ορίων που επιβάλλονται στην άσκηση της διακριτικής του ευχέρειας. Μόνον όταν το κοινοτικό αυτό όργανο δεν διαθέτει παρά αισθητά περιορισμένο ή και ανύπαρκτο περιθώριο εκτιμήσεως, μπορεί να αρκεί μια απλή παραβίαση του κοινοτικού δικαίου προς απόδειξη κατάφωρης παραβάσεως (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 4ης Ιουλίου 2000, C-352/98 P, Bergaderm και Goupil κατά Επιτροπής, Συλλογή 2000, σ. I-5291, σκέψεις 43 και 44, καθώς και της 10ης Δεκεμβρίου 2002, C-312/00 P, Επιτροπή κατά Camar και Tico, Συλλογή 2002, σ. I-11355, σκέψη 54· απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 2001, T-198/95, T-171/96, T-230/97, T-174/98 και T-225/99, Comafrica και Dole Fresh Fruit Europe κατά Επιτροπής, Συλλογή 2001, σ. II-1975, σκέψεις 134 έως 136).

*Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ*

128 Κατά πάγια νομολογία, το βάσιμο αγωγής αποζημιώσεως, ασκηθείσας δυνάμει του άρθρου 236 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 270 ΣΛΕΕ) εξαρτάται από τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων, ήτοι παράνομη συμπεριφορά που προσάπτεται στα κοινοτικά όργανα, υποστατό της ζημίας και ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της προσαπτόμενης συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 1ης Ιουνίου 1994, C-136/92 P, Επιτροπή κατά Brazzelli Lualdi κ.λπ., Συλλογή 1994, σ. I-1981, σκέψη 42, και της 21ης Φεβρουαρίου 2008, C-348/06 P, Επιτροπή κατά Girardot, Συλλογή 2008, σ. I-833, σκέψη 52). Οι τρεις αυτές προϋποθέσεις πρέπει να συντρέχουν σωρευτικώς. Η έλλειψη μιας εξ αυτών αρκεί για την απόρριψη της αγωγής αποζημιώσεως.

129 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι, όσον αφορά την πρώτη εκ των τριών αυτών προϋποθέσεων, η νομολογία επιβάλλει να αποδεικνύεται κατάφωρη παράβαση κανόνα δικαίου απονέμοντος δικαιώματα στους ιδιώτες.

130 Πρέπει, εντούτοις, να επισημανθεί ότι το Δικαστήριο ακολούθησε τη συλλογιστική αυτή αποκλειστικώς στις διαφορές, στις οποίες εζητείτο η θεμελίωση εξωσυμβατικής ευθύνης των κοινοτικών οργάνων βάσει του άρθρου 288 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 340 ΣΛΕΕ), και όχι βάσει του άρθρου 236 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρου 270 ΣΛΕΕ).

131 Συγκεκριμένα, κατά πάγια νομολογία, είναι δυνατόν να θεμελιωθεί εξωσυμβατική ευθύνη των κοινοτικών οργάνων, βάσει του άρθρου 236 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως άρθρου 270 ΣΛΕΕ), εξαιτίας μιας μόνον παράνομης βλαπτικής πράξεως (ή ενέργειας μη ενέχουσας χαρακτήρα αποφάσεως), δίχως μάλιστα να απαιτείται να εξετασθεί κατά πόσον πρόκειται περί κατάφωρης παραβάσεως κανόνα δικαίου απονέμοντος δικαιώματα στους ιδιώτες (βλ., ειδικότερα, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Girardot, σκέψεις 52 και 53).

132 Η νομολογία αυτή δεν αποκλείει την εκ μέρους του δικαστή εκτίμηση του εύρους της εξουσίας εκτιμήσεως της διοικήσεως στον συγκεκριμένο τομέα· αντιθέτως, το κριτήριο αυτό συνιστά ουσιώδη παράμετρο κατά την εξέταση της νομιμότητας της κρίσιμης αποφάσεως ή ενέργειας, καθόσον ο έλεγχος νομιμότητας που ασκεί ο δικαστής, καθώς και το εύρος του ελέγχου, εξαρτώνται από τη μεγαλύτερη η μικρότερη διακριτική ευχέρεια της διοικήσεως αναλόγως με το εφαρμοστέο δίκαιο και τις επιταγές ορθής λειτουργίας που επιβάλλονται σε αυτήν.

133 Κατά συνέπεια, η υπομνησθείσα στη σκέψη 127 νομολογία, στην οποία αναφέρεται η Επιτροπή στα δικόγραφά της, δεν εφαρμόζεται στις διαφορές που έχουν ως βάση το άρθρο 236 ΕΚ (νυν, κατόπιν τροποποιήσεως, άρθρο 270 ΣΛΕΕ). Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι, εν προκειμένω, απόκειται στο Δικαστήριο ΔΔ, προκειμένου να εξετάσει εάν πληρούται η πρώτη προϋπόθεση για τη θεμελίωση εξωσυμβατικής ευθύνης της διοικήσεως, να εκτιμήσει μόνον κατά πόσον οι προσαπτόμενες στην Επιτροπή ενέργειες συνιστούν υπηρεσιακό πταίσμα, λαμβανομένης υπόψη της διακριτικής ευχέρειας που διαθέτει η διοίκηση στην ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ εκκρεμούσα διαφορά (βλ., συναφώς

ειδικότερα, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 7ης Φεβρουαρίου 2007, Τ-339/03, Clotuche κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2007, σ. I-A-2-29 και II-A-2-179, σκέψεις 219 και 220, και της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, Τ-250/04, Combescot κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2007, σ. I-A-2-191 και II-A-2-1251, σκέψη 86).

134 Σε κάθε περίπτωση, ακόμα και αν γίνει δεκτή η παρατιθέμενη στη σκέψη 127 συλλογιστική της Επιτροπής, πρέπει να επισημανθεί ότι καθεμία από τις παρανομίες που προβάλλει ο ενάγων συνιστά, εφόσον είναι βάσιμη, κατάφωρη παράβαση των ακόλουθων κανόνων δικαίου που απονέμουν δικαιώματα στους υπαλλήλους:

— του άρθρου 24 του ΚΥΚ·

— της αποφάσεως της 19ης Φεβρουαρίου 2002·

— του κανονισμού 45/2001·

— της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας·

— της αρχής της χρηστής διοίκησης, ιδίως του δικαιώματος σε αμερόληπτη μεταχείριση.

2. *Επί της παράνομης συμπεριφοράς της Επιτροπής*

*Επί των παραλείψεων αυτεπάγγελτης επεμβάσεως και επί των υπαιτίων καθυστερήσεων της Επιτροπής αναφορικά με το καθήκον της αρωγής*

Επιχειρήματα των διαδίκων

135 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η Επιτροπή έχει, βάσει του άρθρου 24 του ΚΥΚ, την υποχρέωση να παρέχει αρωγή στους υπαλλήλους που δέχονται επιθέσεις εκ μέρους του Τύπου. Η υποχρέωση αυτή επιβάλλει στη διοίκηση να επεμβαίνει εγκαίρως προκειμένου να μην καταστεί ανεπανόρθωτη η ζημία που υφίσταται ο υπάλληλος. Εν προκειμένω, όμως, η Επιτροπή ενήργησε με καθυστέρηση και, ως εκ τούτου, υπέπεσε σε πταίσμα, ικανό να θεμελιώσει ευθύνη της. Καταρχάς, η Επιτροπή έπρεπε να έχει ενεργήσει με δική της πρωτοβουλία, ήδη κατά τη δημοσίευση στον Τύπο των άρθρων που προσέβαλλαν την τιμή και την επαγγελματική υπόληψη του υπαλλήλου της, χωρίς να περιμένει να ειδοποιηθεί επισήμως από τον ίδιο τον υπάλληλο. Δεύτερον, η Επιτροπή έπρεπε να έχει παρέμβει αμελλητί, δεδομένου ότι οι αιτήσεις αρωγής που της υποβλήθηκαν βασίζονταν σε δημοσίευση δυσφημιστικών άρθρων στον Τύπο. Όμως, κατά την πρώτη αίτηση αρωγής η Επιτροπή παρενέβη ανεπαρκώς και οψίμως. Επιπλέον, η απάντηση στην εν λόγω αίτηση αρωγής δεν περιήλθε στον ενάγοντα παρά αρκετά έτη μετά την υποβολή της. Όσον αφορά τις δύο άλλες υποβληθείσες αιτήσεις αρωγής, η Επιτροπή τις απέρριψε σε διάστημα άνω των τριών μηνών από της υποβολής τους. Τρίτον, το ανακοινωθέν Τύπου της 27ης Οκτωβρίου 2004, με το οποίο διευκρινιζόταν λακωνικά ότι περατώθηκε η εις βάρος του ενάγοντος κινηθείσα πειθαρχική διαδικασία, δημοσιεύθηκε με καθυστέρηση και δεν επαρκούσε για την αποκατάσταση της προσβολής της τιμής και της επαγγελματικής υπολήψεως του ενάγοντος.

136 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι απάντησε εγκαίρως και προσηκόντως στις αιτήσεις αρωγής τις οποίες υπέβαλε ο ενάγων βάσει του άρθρου 24 του ΚΥΚ. Καταρχάς, απάντησε αυτεπαγγέλτως και αμελλητί στις ερωτήσεις με τις οποίες ο Η. Μ. Tillack κατηγορούσε τον ενάγοντα για ευνοιοκρατία κατά την σύναψη συμβάσεων στην Eurostat. Δεύτερον, αντέδρασε άμεσα, κατόπιν της δημοσιεύσεως, στην ιστοσελίδα του περιοδικού *Stern* και στην εφημερίδα *Le Quotidien*, άρθρων που επανελάμβαναν τους ισχυρισμούς περί ευνοιοκρατίας και «πειθαρχικής μεταθέσεως» του ενάγοντα. Εξάλλου, ζήτησε και έλαβε δικαίωμα απαντήσεως στην ως άνω εφημερίδα και μπόρεσε, επομένως, να διαψεύσει δημοσίως

τους προαναφερθέντες ισχυρισμούς. Υπενθυμίζει, επίσης, ότι, κατά τη νομολογία, δεν υποχρεούται να αναλάβει δράση κατόπιν δημοσιεύσεως οποιουδήποτε άρθρου στον Τύπο περιέχοντος δυσφημιστικούς ισχυρισμούς εις βάρος κάποιου εκ των υπαλλήλων ή εκ του λοιπού προσωπικού της, αλλά να του παράσχει απλώς προσήκουσα αρωγή. Εν προκειμένω όμως, η άδεια που δόθηκε στον ενάγοντα να χρησιμοποιεί, σε περίπτωση παρομοίων επιθέσεων, τη θέση που έλαβε η Επιτροπή στην δημοσιευθείσα στην εφημερίδα *Le Quotidien* επίσημη απάντησή της, συνιστά επαρκή βοήθεια. Τρίτον, η Επιτροπή εκτιμά ότι, απορρίπτοντας τις αιτήσεις αρωγής που υπέβαλε ο ενάγων τον Ιούλιο του 2003, έδωσε τη δέουσα απάντηση. Συγκεκριμένα, τυχόν ανακοινωθέν Τύπου που θα διαχώριζε την περίπτωση του ενάγοντος από αυτήν των δύο άλλων διευθυντών στην Eurostat, για τους οποίους διενεργούνταν έρευνες εκ μέρους της OLAF, εγκυμονούσε τον κίνδυνο περαιτέρω στιγματισμού των συγκεκριμένων δύο υπαλλήλων και υποβαθμίσεως της εικόνας της Επιτροπής. Τέταρτον, η Επιτροπή δημοσίευσε με δική της πρωτοβουλία ανακοινωθέν Τύπου στη *Midday Express* στις 27 Οκτωβρίου 2004, με το οποίο δημοσιοποιούσε την περάτωση της εις βάρος του ενάγοντος κινηθείσας πειθαρχικής διαδικασίας.

137 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή διευκρίνισε επίσης ότι η παρέμβασή της δεν ήταν δυνατόν να θεωρηθεί όψιμη, δεδομένου ότι απάντησε στις αιτήσεις αρωγής εντός της τετράμηνης προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

138 Όπως αναφέρθηκε ανωτέρω στη σκέψη 98 της παρούσας αποφάσεως, ο ενάγων δεν μπορεί παραδεκτώς να προσβάλει το περιεχόμενο των αποφάσεων που έλαβε η Επιτροπή σε απάντηση των αιτήσεών του αρωγής. Επομένως, δεν μπορούν να εξετασθούν παρά μόνον οι ισχυρισμοί του ενάγοντος σχετικά με τη μη ενέχουσα χαρακτήρα αποφάσεως συμπεριφορά της διοικήσεως, ιδίως την καθυστέρηση με την οποία αποφάνθηκε επί των εν λόγω αιτήσεων.

139 Κατά πάγια νομολογία, η διοίκηση διαθέτει ευρεία εξουσία εκτιμήσεως κατά την επιλογή των μέτρων και των μέσων εκτιμήσεως του άρθρου 24 του ΚΥΚ. Οφείλει, εντούτοις, σε περίπτωση σοβαρών και αβασίμων κατηγοριών σχετικών με την επαγγελματική υπόληψη υπαλλήλου κατά την άσκηση των καθηκόντων του να απορρίψει αυτές τις κατηγορίες και να λάβει κάθε μέτρο προκειμένου να αποκαταστήσει τη θιγείσα υπόληψη του ενδιαφερομένου (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσα απόφαση Caronna κατά Επιτροπής, σκέψεις 64, 65 και 92 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Ειδικότερα, η διοίκηση πρέπει να επεμβαίνει όσο το δυνατόν δραστικότερα και να αντιδρά επιδεικνύοντας την ταχύτητα και τη μέριμνα που απαιτούνται από τις περιστάσεις της συγκεκριμένης περιπτώσεως (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 21ης Απριλίου 1993, Τ-5/92, Tallarico κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1993, σ. II-477, σκέψη 31, της 28ης Φεβρουαρίου 1996, Δημητριάδης κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Τ-294/94, Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. I-A-51 και II-151, σκέψεις 39 και 45, και της 17ης Μαρτίου 1998, Τ-183/95, Carraro κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-123 και II-329, σκέψη 33).

140 Οι αιτήσεις αρωγής που υποβάλλει υπάλληλος εξαιτίας δυσφημήσεως ή προσβολής της τιμής, τελούμενης διά του Τύπου, χρήζουν, καταρχήν, ιδιαιτέρως ταχείας απαντήσεως εκ μέρους της διοικήσεως, προκειμένου να έχουν πρακτική αποτελεσματικότητα και να επιτρέπουν στον υπάλληλο να διαφεύγει ενδεχόμενο κίνδυνο αποκλεισμού συνδεόμενο με τις σύντομες προθεσμίες προσφυγής ενώπιον ορισμένων εθνικών δικαστηρίων στον τομέα των διά του Τύπου τελούμενων αδικημάτων.

141 Επιπλέον, ο κοινοτικός δικαστής έχει κρίνει ότι, ελλείψει ειδικών περιστάσεων, καθυστέρηση της διοικήσεως να αναλάβει δράση συνιστά υπηρεσιακό πταίσμα ικανό να θεμελιώσει την ευθύνη της (όσον αφορά την καθυστέρηση καταρτίσεως έκθεσης βαθμολογήσεως, βλ., ειδικότερα, απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Φεβρουαρίου 1986, 173/82, 157/83 και 186/84, Castille κατά Επιτροπής, Συλλογή

1986, σ. 497· προπαρατεθείσα απόφαση Latham κατά Επιτροπής, σκέψεις 49 και 50· όσον αφορά την καθυστέρηση διορθώσεως λανθασμένων στοιχείων, βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Heinemann κατά Επιτροπής, σκέψη 12).

142 Οι ενέργειες της Επιτροπής θα πρέπει να εκτιμηθούν υπό το φως αυτών ακριβώς των σκέψεων.

143 Γενικώς, η Επιτροπή υποστήριξε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι δεν ενήργησε οψίμως, δεδομένου ότι είχε αποφανθεί επί των διαφόρων αιτήσεων αρωγής και είχε κοινοποιήσει τις αποφάσεις της εντός της τετράμηνης προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ.

144 Συναφώς, το Δικαστήριο ΔΔ φρονεί ότι αποκλειστικός σκοπός του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, είναι να συναχθεί, κατά την εκπνοή της τετράμηνης προθεσμίας και εφόσον η διοίκηση παραλείψει να απαντήσει σε μία αίτηση, σιωπηρή απορριπτική απόφαση δυνάμενη να προσβληθεί ενώπιον του Δικαστή, αφού τηρηθεί η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ (βλ., ειδικότερα, προπαρατεθείσα απόφαση Ronchi κατά Επιτροπής, σκέψη 31). Αντιθέτως, όσον αφορά τη στοιχειοθέτηση εξωσυμβατικής ευθύνης της διοικήσεως εξαιτίας καθυστερήσεως, οι διατάξεις αυτές δεν μπορούν να ερμηνευθούν υπό την έννοια ότι η διοίκηση διαθέτει γενική τετράμηνη προθεσμία για να αναλάβει δράση, ανεξαρτήτως δε των περιστάσεων της εκάστοτε περιπτώσεως. Τέτοια ερμηνεία αντιβαίνει στη νομολογία κατά την οποία, ελλείψει ρητής επιτακτικής προθεσμίας, η διοίκηση οφείλει να λάβει απόφαση εντός ευλόγου προθεσμίας, η οποία πρέπει να εκτιμάται ad hoc, αναλόγως με τις ιδιαίτερες περιστάσεις της εκάστοτε περιπτώσεως (βλ., ειδικότερα κατ' αναλογία, απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουνίου 2004, T-307/01, François κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-1669, σκέψεις 48 και 49· απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 14ης Φεβρουαρίου 2007, F-1/06, Fernández Ortiz κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2007, σ. I-A-1-53 και II-A-1-293, σκέψεις 41, 42 και 44).

145 Ως εκ τούτου, το γεγονός ότι η Επιτροπή απάντησε στις αιτήσεις αρωγής εντός τετράμηνης προθεσμίας δεν είναι ικανό να αποδείξει, από μόνο του, ότι η Επιτροπή ενήργησε με την απαιτούμενη ταχύτητα και επιμέλεια. Πρέπει επομένως να εξετασθεί, σε καθεμία από τις προβαλλόμενες περιπτώσεις, κατά πόσον η διοίκηση παρενέβη εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος.

– Όσον αφορά την παράλειψη αυτεπάγγελτης παρεμβάσεως της Επιτροπής

146 Όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 101 της παρούσας αποφάσεως, η διοίκηση δεν οφείλει, καταρχήν, να προχωρήσει, με δική της πρωτοβουλία, σε συγκεκριμένη ενέργεια αρωγής ενός εκ των υπαλλήλων της, παρά μόνον υπό ορισμένες εξαιρετικές περιστάσεις (προπαρατεθείσα απόφαση Sommerlatte κατά Επιτροπής, σκέψεις 21 και 22· προπαρατεθείσα απόφαση Βέλγιο και Επιτροπή κατά Genette, σκέψεις 101 και 102· προπαρατεθείσα διάταξη Frankin κ.λπ. κατά Επιτροπής, σκέψη 24). Εν προκειμένω, όμως, ελλείψει τέτοιων αποδειχθεισών ή έστω προβαλλόμενων περιστάσεων, η Επιτροπή, παραλείποντας να αναλάβει αυτεπαγγέλτως δράση, σε συνέχεια των κατηγοριών που διατύπωσαν διάφορες ευρωπαϊκές εφημερίδες εις βάρος του ενάγοντος, δεν υπέπεσε σε πταίσμα.

147 Εξάλλου, πρέπει να επισημανθεί ότι, αντιθέτως με όσα ισχυρίζεται ο ενάγων, κατόπιν της αποστολής των ερωτήσεων του H. M. Tillack που έθεταν υπό αμφισβήτηση την επαγγελματική υπόληψή του, η Επιτροπή παρενέβη αυτεπαγγέλτως και ταχέως προκειμένου να διαψεύσει τους προβληθέντες ισχυρισμούς περί ευνοιοκρατίας, πριν ακόμα υποβληθεί, στις 11 Νοεμβρίου 2002, η πρώτη αίτηση αρωγής του ενάγοντος. Συγκεκριμένα, η Eurostat διοργάνωσε συσκέψεις, στις 28 και 29 Οκτωβρίου 2002, προκειμένου να προετοιμασθούν οι απαντήσεις της Επιτροπής στις ερωτήσεις του H. M. Tillack, οι οποίες κοινοποιήθηκαν στις 11 Νοεμβρίου 2002.

— Όσον αφορά την αντίδραση της Επιτροπής μετά την αίτηση αρωγής της 11ης Νοεμβρίου 2002

148 Ο ενάγων υπέβαλε αίτηση αρωγής αφότου ο H. M. Tillack απέστειλε στην Επιτροπή, στις 25 Οκτωβρίου και 7 Νοεμβρίου 2002, ερωτήσεις που υπονοούσαν ειδικότερα ότι ο ενάγων είχε ευνοήσει ελληνικές εταιρείες κατά την εκ μέρους της Eurostat σύναψη συμβάσεων. Στις 13 Νοεμβρίου 2002, ο H. M. Tillack δημοσίευσε άρθρο στην ιστοσελίδα του περιοδικού *Stern*, στο οποίο επαναλάμβανε τους περισσότερους από τους προαναφερθέντες ισχυρισμούς περί ευνοιοκρατίας και έθετε υπό άμεση αμφισβήτηση την τιμή και την επαγγελματική υπόληψη του ενάγοντος. Στις 14 και 20 Νοεμβρίου 2002, άρθρα που περιείχαν παρόμοιους ισχυρισμούς και διευκρίνιζαν επιπλέον ότι ο ενάγων είχε «απαλλαγεί των καθηκόντων του» δημοσιεύθηκαν αντιστοίχως στην *Le Quotidien* και στην *L'Investigateur*.

149 Η Επιτροπή απάντησε στις ερωτήσεις του H. M. Tillack στις 11 Νοεμβρίου 2002. Επιπλέον, με επιστολή της 15ης Νοεμβρίου 2002, ζήτησε να της επιτραπεί να απαντήσει στην εφημερίδα *Le Quotidien*, η οποία της παρέσχε το δικαίωμα αυτό στις 18 Νοεμβρίου 2002. Δεδομένου του ολιγοήμερου διαστήματος εντός του οποίου παρενέβη η Επιτροπή, το Δικαστήριο ΔΔ εκτιμά ότι, εν προκειμένω, η διοίκηση ενήργησε με την επιβαλλομένη ταχύτητα.

150 Καίτοι η Επιτροπή δεν έλαβε, δυστυχώς, όλα τα μέτρα που απαιτούσε η κατάσταση, παραλείποντας ιδίως να αντιδράσει στα άρθρα που δημοσιεύθηκαν στην ιστοσελίδα του περιοδικού *Stern* και στην εφημερίδα *L'Investigateur*, η εν λόγω παράλειψη αντιδράσεως, που πρέπει να θεωρηθεί ως σιωπηρή απάντηση περί μη χορηγήσεως αρωγής (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Ronchi κατά Επιτροπής, σκέψεις 25 έως 31), δεν μπορεί πλέον, εντούτοις, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη [83], να προσβληθεί στο πλαίσιο της παρούσας αγωγής αποζημιώσεως, δεδομένου ότι δεν προσεβλήθη με προσφυγή ακυρώσεως εντός των προθεσμιών που τάσσουν τα άρθρα 90 και 91 του ΚΥΚ.

151 Αντιθέτως, η διοίκηση, μη ενημερώνοντας τον ενάγοντα παρά μόνον με έγγραφο της 20ής Δεκεμβρίου 2002 για τη συνέχεια που θεώρησε σκόπιμο να δώσει στην αίτηση αρωγής του, δεν ενήργησε με την αναγκαία επιμέλεια. Συγκεκριμένα, υπό τις περιστάσεις της παρούσας περιπτώσεως, η Επιτροπή, απαντώντας στην αίτηση αρωγής μετά την πάροδο ενός μηνός και πλέον από την υποβολή της, επεσήμανε με καθυστέρηση στον ενάγοντα ότι δεν προτίθετο να υπερβεί τα μέτρα που είχε ήδη λάβει, καίτοι η θέση αυτή συνιστούσε σημαντικό στοιχείο, που θα επέτρεπε στον ενάγοντα να αναλάβει δράση, έχοντας πλήρη επίγνωση της καταστάσεως, ενδεχομένως κατά των προαναφερθεισών μέσων έντυπης ενημέρωσης.

152 Η υπαίτια αυτή καθυστέρηση είναι ικανή να θεμελιώσει εξωσυμβατική ευθύνη της διοικήσεως. Όσον αφορά την αντίδραση της Επιτροπής κατόπιν των αιτήσεων αρωγής της 15ης και 21ης Ιουλίου 2003

153 Ο ενάγων υπέβαλε αιτήσεις αρωγής στις 15 και 21 Ιουλίου 2003, κατόπιν, αφενός, της δημοσιεύσεως στη *Financial Times* και στην *Le Monde*, στις 10 και 11 Ιουλίου 2003, άρθρων που αναφέρονταν σε σημαντικό οικονομικό σκάνδαλο στην Eurostat, αφετέρου, της κινήσεως, στο πλαίσιο αυτό, πειθαρχικής διαδικασίας εις βάρος του, όπως και εις βάρος ενός άλλου διευθυντή και του Γενικού Διευθυντή της Eurostat.

154 Όμως, η Επιτροπή δεν έλαβε θέση επί των αιτήσεων αυτών αρωγής παρά την 1η Οκτωβρίου 2003. Λαμβανομένης υπόψη της φύσεως των υποβληθεισών αιτήσεων αρωγής, αναφορικά με τον κίνδυνο δυσφημήσεως και προσβολής της τιμής και της επαγγελματικής υπολήψεως υπαλλήλου, το Δικαστήριο ΔΔ φρονεί ότι η διοίκηση, απαντώντας στις αιτήσεις αυτές μετά πάροδο δύο μηνών και πλέον, δεν έδρασε με την επιβαλλόμενη εν προκειμένω επιμέλεια (βλ. σημείο 140 της παρούσας αποφάσεως) και υπέπεσε σε πταίσμα ικανό να στοιχειοθετήσει ευθύνη της.

— Όσον αφορά το ανακοινωθέν Τύπου της 27ης Οκτωβρίου 2004

155 Δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοινωθέν Τύπου με θέμα την περάτωση της εις βάρος του ενάγοντος κινηθείσας πειθαρχικής διαδικασίας την επομένη της λήψεως της σχετικής αποφάσεως. Επομένως, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, το μέτρο αυτό δημοσιότητας που αποσκοπούσε στην αποκατάσταση της τιμής του ενάγοντος ελήφθη δίχως καθυστέρηση. Καίτοι η Επιτροπή δεν αποφάσισε, δυστυχώς, να λάβει σημαντικότερα μέτρα δημοσιότητας, εντούτοις, η ανεπαρκής αυτή απόφαση περί αρωγής δεν μπορεί, στο πλαίσιο της παρούσας αποφάσεως, να προσβληθεί, όπως διευκρινίσθηκε στις σκέψεις 93 και 98 της παρούσας αποφάσεως.

156 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή, ενημερώνοντας καθυστερημένα τον ενάγοντα σχετικά με τη συνέχεια που είχε δώσει στην πρώτη του αίτηση αρωγής και μη απαντώντας εγκαίρως στις αιτήσεις αρωγής που υποβλήθηκαν τον Ιούλιο του 2003, υπέπεσε σε πταίσματα ικανά να στοιχειοθετήσουν ευθύνη της (βλ., κατ' αναλογία, προπαρατεθείσες αποφάσεις Caronna κατά Επιτροπής, σκέψη 99, και Ronchi κατά Επιτροπής, σκέψη 52).

*Επί των διαρροών εμπιστευτικών πληροφοριών*

Επιχειρήματα των διαδίκων

157 Ο ενάγων διατείνεται ότι σημειώθηκαν δύο περιπτώσεις διαρροών εμπιστευτικών πληροφοριών που τον αφορούσαν. Η πρώτη, σχετικά με το εξεταζόμενο σχέδιο μεταθέσεώς του στον Διευθυντή της Eurostat, σημειώθηκε τον Νοέμβριο του 2002. Τουτέστιν, άρθρα που δημοσιεύθηκαν στον Τύπο ανέφεραν ότι τοποθετήθηκε κύριος σύμβουλος του Γενικού Διευθυντή της Eurostat, ενώ στην πραγματικότητα διορίστηκε κύριος σύμβουλος στη ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση». Μία δεύτερη διαρροή αναφορικά με την απόφαση κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας σημειώθηκε τον Ιούλιο του 2003. Άρθρα διεθνούς Τύπου καλλιέργησαν αδίκως υπόνοιες περί αναμείξεως του ενάγοντος στο οικονομικό σκάνδαλο της επιχειρήσεως Planistat. Οι εν λόγω διαρροές πληροφοριών δεν ήταν δυνατόν να προέρχονται παρά μόνον από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Επιπροσθέτως, δεδομένης της φύσεως των δημοσιοποιηθέντων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, οι διαρροές αυτές συνιστούσαν παράβαση του άρθρου 2, στοιχείο β', του κανονισμού 45/2001.

158 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, καταρχάς, ότι ο ενάγων δεν αποδεικνύει ότι οι πληροφορίες που περιέχονται στα άρθρα του Τύπου που προσκομίζει προέρχονται από διαρροές από τις υπηρεσίες της Επιτροπής. Συγκεκριμένα, τα προαναφερθέντα άρθρα δεν αναφέρουν πουθενά τις πηγές τους. Δεύτερον, φρονεί ότι, σε κάθε περίπτωση, οι προβαλλόμενες διαρροές δεν συνιστούν κατάφωρη παράβαση του κοινοτικού δικαίου, ικανή να θεμελιώσει ευθύνη της διοικήσεως. Τρίτον, όσον αφορά την πρώτη προβαλλόμενη διαρροή, η Επιτροπή κρίνει ότι οι δημοσιοποιηθείσες πληροφορίες δεν έθιξαν την υπόληψη του ενάγοντος.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

159 Στα δικόγραφά του και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο ενάγων, περιορίζεται στην προβολή παρανόμων διαρροών δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, που σημειώθηκαν δύο φορές, τον Νοέμβριο του 2002 και τον Ιούλιο του 2003. Αντιθέτως, ο ενάγων δεν προβάλλει, προς στήριξη των αιτημάτων του για αποζημίωση, ότι η δημοσιοποίηση πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούσαν ενδέχεται να σημειώθηκε κατά τη δημοσίευση των ανακοινωθέντων Τύπου της Επιτροπής.

160 Προκαταρκτικώς, υπενθυμίζεται ότι έχει κριθεί ότι η παράνομη διαρροή πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα συνιστά πράγματι επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, αντίθετη προς τον κανονισμό 45/2001 (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Σεπτεμβρίου 2007, T-259/03, Νικολάου κατά Επιτροπής, μη δημοσιευθείσα στη Συλλογή, σκέψη 208).

161 Επιπλέον, το Δικαστήριο ΔΔ υπενθυμίζει ότι, στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως, ο ενάγων είναι αυτός που οφείλει να αποδείξει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις θεμελιώσεως εξωσυμβατικής ευθύνης του οργάνου. Επομένως, εν προκειμένω, ο ενάγων οφείλει, καταρχήν, να αποδείξει ότι οι δημοσιευθείσες στον Τύπο πληροφορίες που τον αφορούν προέρχονται από διαρροές που καταλογίζονται στη διοίκηση (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσες αποφάσεις Νικολάου κατά Επιτροπής, σκέψη 141, και Franchet και Byk κατά Επιτροπής, σκέψη 182). Πάντως, ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται κατά ελαστικότερο τρόπο, οσάκις επιζήμιο γεγονός οφείλεται σε περισσότερες της μιας αιτίες το δε κοινοτικό όργανο δεν προσάγει κάποιο αποδεικτικό στοιχείο που να επιτρέπει να αποδειχθεί ποια αιτία προκάλεσε το γεγονός αυτό, παρότι ήταν σε θέση, περισσότερο από οιονδήποτε άλλον, να προσκομίσει τις σχετικές αποδείξεις, οπότε πρέπει να του καταλογιστεί η αβεβαιότητα η οποία εξακολουθεί να υφίσταται (προπαρατεθείσα απόφαση Franchet και Byk κατά Επιτροπής, σκέψη 183).

162 Η ύπαρξη των διαρροών τις οποίες προβάλλει ο ενάγων θα πρέπει να εκτιμηθεί υπό το φως αυτών ακριβώς των σκέψεων.

163 Καταρχάς, ο ενάγων διατείνεται ότι σημειώθηκε διαρροή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, και συγκεκριμένα δημοσιοποίηση άνευ εγκρίσεως του εν τω μεταξύ εγκαταλειφθέντος σχεδίου αποφάσεως περί τοποθετήσεώς του ως ειδικού συμβούλου του Γενικού Διευθυντή της Eurostat, καθότι η εν λόγω πληροφορία δημοσιεύθηκε σε άρθρο της εφημερίδας *Le Quotidien* στις 14 Νοεμβρίου 2002.

164 Σημειωτέον, πάντως, ότι στις 13 Νοεμβρίου 2002, η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοινωθέν Τύπου το οποίο έκανε λόγο για νέα τοποθέτηση αρκετών διευθυντών της Eurostat. Στο εν λόγω, όμως, ανακοινωθέν Τύπου, διευκρινιζόταν επισήμως, αν και εσφαλμένως, ότι ο ενάγων είχε μετατεθεί εντός των υπηρεσιών της Eurostat. Υπό τις συνθήκες αυτές, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου του ανακοινωθέντος Τύπου αυτού, δεν καταδεικνύεται ότι οι πληροφορίες που δημοσιεύθηκαν στις 14 Νοεμβρίου 2002 στην εφημερίδα του Λουξεμβούργου *Le Quotidien* προέρχονταν από διαρροή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τις υπηρεσίες της Επιτροπής.

165 Σε κάθε περίπτωση, ακόμα και αν σημειώθηκε τέτοια διαρροή, ο ενάγων δεν αποδεικνύει αιτιώδη συνάφεια μεταξύ της διαρροής αυτής και της ζημίας που προβάλλει. Συγκεκριμένα, η προβαλλόμενη προσβολή της υπολήψεως δεν θα επροκαλείτο από την ίδια τη διαρροή, αλλά από το γεγονός ότι συνέπιπτε με την ληφθείσα απόφαση περί νέας τοποθετήσεως, από τη δημοσιότητα που δόθηκε, καθώς και από τη δημοσίευση άρθρου του H. M. Tillack, που κατηγορούσε ειδικότερα τον ενάγοντα.

166 Δεύτερον, ο ενάγων ισχυρίζεται ότι οι υπηρεσίες της Επιτροπής ευθύνονται για νέες παράνομες διαρροές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τον Ιούλιο του 2003, καθόσον διάφορα άρθρα, και ειδικότερα άρθρο δημοσιευθέν στις 10 Ιουλίου 2003 στην εφημερίδα *Financial Times*, επεσήμαιναν ότι η Επιτροπή είχε κινήσει πειθαρχική διαδικασία εις βάρος του ενάγοντος και ότι ο ίδιος εμπλέκετο σε οικονομικό σκάνδαλο συνδεόμενο με την επιχείρηση Planistat.

167 Η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοινωθέν Τύπου στις 9 Ιουλίου 2003 στο οποίο σημειώνεται, ειδικότερα, ότι κίνησε πειθαρχική διαδικασία κατά τριών υπαλλήλων, ότι ανέστειλε, κατά τη διάρκεια των εν εξελίξει ερευνών, τις συμβάσεις μεταξύ της Eurostat και της επιχειρήσεως Planistat, συμβούλου σε οικονομικά και στατιστικά θέματα, καθώς επίσης ότι δύο εκθέσεις που καταρτίσθηκαν από τις υπηρεσίες της κατέδειξαν ήδη σοβαρές παραβάσεις των δημοσιονομικών κανόνων.

168 Από την ανάγνωση του εν λόγω ανακοινωθέντος Τύπου καταδεικνύεται, εντούτοις, ότι δεν αναφέρεται ούτε το όνομα του ενάγοντος, ούτε κάποιο άλλο στοιχείο που να επιτρέπει την ταυτοποίησή του με έναν εκ των υπαλλήλων εις βάρος των οποίων κινήθηκε πειθαρχική διαδικασία. Υπό τις συνθήκες

αυτές, το γεγονός ότι το όνομα του ενάγοντος παρατίθεται στο άρθρο της *Financial Times* δεν μπορεί παρά να οφείλεται σε άνευ εγκρίσεως διαρροή πληροφοριών. Επιπλέον, η διαρροή αυτή δεν μπορεί παρά να προέρχεται από της υπηρεσίες της Επιτροπής, δεδομένου ότι ουδεμία άλλη διοίκηση επιλήφθηκε της υποθέσεως αυτής, ο δε ενάγων ουδόλως είχε συμφέρον να δημοσιοποιήσει τέτοιου είδους πληροφορίες στον Τύπο.

169 Ασφαλώς, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο ενάγων δεν αποδεικνύει επισήμως ότι πηγή της παράνομης δημοσιοποιήσεως του ονόματός του είναι οι υπηρεσίες της. Εντούτοις, βάσει των αρχών που υπομνήσθηκαν στην παραταθείσα στη σκέψη 161 της παρούσας αποφάσεως νομολογία, σε τέτοιου είδους καταστάσεις όπου επικρατεί αβεβαιότητα, το εναγόμενο θεσμικό όργανο είναι αυτό που φέρει το βάρος αποδείξεως και όχι ο ενάγων.

170 Τέλος, καίτοι η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι οι δημοσιογράφοι μπορούσαν, έχοντας διαβάσει το ανακοινωθέν Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003, να συναγάγουν μόνοι τους το όνομα του ενάγοντος μέσω απλών αναζητήσεων στο διαδίκτυο, οι ανακριβείς αυτοί ισχυρισμοί δεν επιτρέπουν, εντούτοις, να μην θεωρηθεί η Επιτροπή ως πηγή της παράνομης δημοσιοποιήσεως του ονόματος του ενάγοντος. Συγκεκριμένα, πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο της *Financial Times* δημοσιεύθηκε αμέσως μετά το ανακοινωθέν Τύπου της 9ης Ιουλίου 2003 και είναι ιδιαιτέρως κατηγορηματικό σχετικά με την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος. Εξάλλου, δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι η *Financial Times* συγκαταλέγεται στα όργανα του Τύπου που είχαν, προ ενός περίπου έτους, εγείρει εις βάρος του ενάγοντος υπόνοιες ευνοιοκρατίας υπέρ ελληνικών εταιρειών.

171 Επομένως, δημοσιοποιώντας κατά παράνομο τρόπο το όνομα του ενάγοντος ως ενός εκ των υπαλλήλων εις βάρος των οποίων κινήθηκε πειθαρχική διαδικασία, η Επιτροπή παρέβη τον κανονισμό 45/2001. Το πταίσμα αυτό είναι ικανό να στοιχειοθετήσει την ευθύνη της.

*Επί της εκθέσεως της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat*

Επιχειρήματα των διαδίκων

172 Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου της Eurostat υπέπεσε σε διάφορα πταίσματα κατά την κατάρτιση της εκθέσεώς της. Καταρχάς, ο εν λόγω εσωτερικός έλεγχος πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση των κανόνων που διέπουν τους εσωτερικούς ελέγχους. Συγκεκριμένα, ο Διευθυντής της Eurostat δεν έδωσε στην υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου εντολή να καταρτίσει έκθεση κατόπιν των ερωτήσεων που έθεσε ο H. M. Tillack.

173 Δεύτερον, η έκθεση είναι μεροληπτική και παραβιάζει την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας. Τουτέστιν, η D., συντάκτρια της εκθέσεως αυτής, διεκατέχετο από προκαταλήψεις κατά του ενάγοντος και επιθυμούσε, από την έναρξη ήδη του εσωτερικού ελέγχου, να συντάξει έκθεση εις βάρος αυτού. Η έλλειψη αμεροληψίας επιρρωννύεται επίσης από την αντίδραση της D. στις παρατηρήσεις που υπέβαλε ο ενάγων επί του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου.

174 Τρίτον, η Επιτροπή, στερώντας τον ενάγοντα της δυνατότητας ατομικής ακροάσεως πριν τη σύνταξη της τελικής εκθέσεως και μη λαμβάνοντας υπόψη τις γραπτές παρατηρήσεις που αυτός υπέβαλε με ηλεκτρονικό μήνυμα της 24ης Ιουνίου 2003, παραβίασε την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της χρηστής διοικήσεως.

175 Η Επιτροπή υπενθυμίζει, προκαταρκτικώς, ότι η επίμαχη έκθεση της υπηρεσίας ελέγχου της Eurostat αποτελεί έκθεση εσωτερικού ελέγχου και όχι έκθεση σε συνέχεια διοικητικής έρευνας. Κατά συνέπεια, η διοίκηση δεν όφειλε να τηρήσει τους διέποντες τις διοικητικές έρευνες κανόνες, όπως την απόφαση της Επιτροπής της 19ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με τη διεξαγωγή των διοικητικών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών.

176 Εν συνεχεία, η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι η έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat καταρτίσθηκε σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες.

177 Πρώτον, ο εσωτερικός έλεγχος παραγγέλθηκε ρητώς από τον Γενικό Διευθυντή της Eurostat, όπως καταδεικνύεται εξάλλου από το έγγραφο με τίτλο «Χρονοδιάγραμμα των ενεργειών των σχετικών με τον έλεγχο της συνάψεως συμβάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος Supcom 1995-1998», στο οποίο διευκρινίζεται ότι «ο κ. Franchet ζητεί από τον εσωτερικό έλεγχο να διερευνήσει ορισμένα ζητήματα».

178 Δεύτερον, το δικαίωμα υπερασπίσεως διαφυλάχθηκε, δεδομένου ότι ο ενάγων έλαβε αντίγραφο του σχεδίου της εκθέσεως εσωτερικού ελέγχου, σύμφωνα με τις διατάξεις του χάρτη ελέγχου της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat της 17ης Ιουνίου 2002 (στο εξής: Χάρτης ελέγχου), και κλήθηκε μάλιστα να υποβάλει παρατηρήσεις επ' αυτού. Τέλος, η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου εξέτασε τα σχόλια που υπέβαλε ο ενάγων. Το γεγονός ότι ο ενάγων δεν κλήθηκε σε προσωπική ακρόαση πριν την ολοκλήρωση της εκθέσεως εσωτερικού ελέγχου δεν είναι ικανό να αποδείξει ότι η Επιτροπή παραβίασε το δικαίωμα υπερασπίσεως, δεδομένου ότι ουδεμία νομική ή κανονιστική διάταξη και ουδεμία θεμελιώδης αρχή του κοινοτικού δικαίου επιβάλλει τέτοια υποχρέωση.

179 Τρίτον, η έκθεση εσωτερικού ελέγχου δεν είναι μεροληπτική και δεν παραβιάζει την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας. Συγκεκριμένα, από το γράμμα της εν λόγω εκθέσεως καταδεικνύεται ότι καταρτίσθηκε με πλήρη αμεροληψία και ότι αντικείμενό της δεν ήταν να εξετασθεί εάν ο ενάγων διέπραξε παράνομες πράξεις, αλλά απλώς να αξιολογηθεί γενικώς ο κίνδυνος τον οποίο συνεπάγονταν οι κατηγορίες κατά της Eurostat και ενός από τους υπαλλήλους της.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

180 Κατά πρώτο λόγο, το Δικαστήριο ΔΔ φρονεί, ότι λαμβανομένων υπόψη, αφενός, της ρητής διατυπώσεως του σχεδίου εκθέσεως και της εκθέσεως της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat και, αφετέρου, της διαδικασίας που ακολουθήθηκε, η διοίκηση προέβη, όπως άλλωστε και η ίδια υποστηρίζει, σε εσωτερικό έλεγχο και όχι σε διοικητική έρευνα. Εξάλλου, η IDOC ουδόλως συμμετείχε στην διενέργεια του εσωτερικού αυτού ελέγχου. Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι ο ενάγων δεν μπορεί να προβάλει λυσιτελώς παράβαση της αποφάσεως της 19ης Φεβρουαρίου 2002 προκειμένου να θεμελιώσει ευθύνη της Επιτροπής.

181 Κατά δεύτερο λόγο, ο ενάγων διατείνεται ότι η έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat είναι παράνομη καθότι ο Γενικός Διευθυντής της Eurostat δεν ζήτησε εγγράφως από την υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου να διενεργήσει τέτοιον εσωτερικό έλεγχο.

182 Εντούτοις, ουδεμία διάταξη του δικαίου της Ένωσης, ούτε ο ίδιος ο Χάρτης ελέγχου, επιβάλλει στον Γενικό Διευθυντή της Eurostat να ζητήσει εγγράφως τη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου από την υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου. Επιπροσθέτως, όπως προκύπτει από τη δικογραφία, ιδίως από το έγγραφο «Χρονοδιάγραμμα των ενεργειών των σχετικών με τον έλεγχο της συνάψεως συμβάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος Supcom 1995-1998», ο Γενικός Διευθυντής της Eurostat δρομολόγησε πρώτος τον κρίσιμο εσωτερικό έλεγχο. Στην προσκομισθείσα γραπτή του μαρτυρία, η οποία επισυνάφθηκε στο υπόμνημα απαντήσεως, ο Υ. Franchet, πρώην Γενικός Διευθυντής της Eurostat, δηλώνει μάλιστα ότι ενθυμείται ότι «ζήτησε από την D. να εξετάσει κατά πόσον οι ερωτήσεις που έθεσε ο H. M. Tillack είχαν σοβαρό υπόβαθρο». Ασφαλώς, η Επιτροπή δεν μπόρεσε να διευκρινίσει κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση δυνάμει ποιας αποφάσεως ο επί σειρά μηνών αδρανείσας εσωτερικός έλεγχος επανεκκινήθηκε στις 21 Μαΐου 2003, με την κοινοποίηση στον ενάγοντα του σχεδίου εκθέσεως εσωτερικού ελέγχου. Μολαταύτα, ο νέος Γενικός Διευθυντής, που ορίσθηκε ακριβώς στις 21 Μαΐου 2003, έθεσε ως πρωταρχική αποστολή τη διαλεύκανση των δυσλειτουργιών που παρατηρούνταν στην Eurostat. Επομένως, υπό τις συνθήκες της συγκεκριμένης υποθέσεως, δεν αποδεικνύεται ότι η επανεκκίνηση του εσωτερικού ελέγχου πραγματοποιήθηκε παρανόμως με αποκλειστική πρωτοβουλία της D. Συνεπώς, η αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

183 Κατά τρίτο λόγο, ο ενάγων διατείνεται ότι κατά τη διαδικασία καταρτίσεως της εκθέσεως της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat παραβιάσθηκε η αρχή του τεκμηρίου αθωότητας.

184 Πρέπει να υπομνησθεί ότι η αρχή του τεκμηρίου αθωότητας, όπως προκύπτει ιδίως από το άρθρο 6, παράγραφος 2, της υπογραφείσας στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 Ευρωπαϊκής Συμβάσεως για την Προστασία των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (στο εξής: ΕΣΔΑ), συγκαταλέγεται στα θεμελιώδη δικαιώματα, τα οποία, κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου και το άρθρο 6, παράγραφος 2, ΕΕ, αναγνωρίζονται στην έννομη τάξη της Ένωσης (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση του Δικαστηρίου της 8ης Ιουλίου 1999, C-199/92 P, Hüls κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I4287, σκέψεις 149 και 150· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 4ης Οκτωβρίου 2006, T193/04, Tillack κατά Επιτροπής, Συλλογή 2006, σ. II3995, σκέψη 121, και προπαρατεθείσα Franchet και Byk κατά Επιτροπής, σκέψη 209).

185 Κατά τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, το άρθρο 6, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ ρυθμίζει το σύνολο της ποινικής διαδικασίας, ανεξαρτήτως της εκβάσεως των διώξεων, και όχι μόνο την εξέταση του βάσιμου της κατηγορίας. Η διάταξη αυτή διασφαλίζει σε κάθε πρόσωπο ότι δεν κατονομάζεται ούτε αντιμετωπίζεται ως ένοχος αξιόποινης πράξεως πριν η ενοχή του αποδειχθεί από δικαστήριο. Επομένως, απαιτεί, μεταξύ άλλων, κατά την εκπλήρωση των καθηκόντων τους, τα μέλη του δικαστηρίου να μην είναι προκατειλημμένα ότι ο κατηγορούμενος έχει διαπράξει την αξιόποινη πράξη για την οποία κατηγορείται. Το τεκμήριο αθωότητας θίγεται από δηλώσεις ή αποφάσεις στις οποίες διατυπώνεται η γνώμη ότι είναι ένοχος, οι οποίες δημιουργούν στο κοινό την εντύπωση της ενοχής του ή προδικάζουν την εκτίμηση των πραγματικών περιστατικών από τον αρμόδιο δικαστή (βλ., ιδίως, ΕΔΔΑ, απόφαση Allenet de Ribemont κατά Γαλλίας της 10ης Φεβρουαρίου 1995, σειρά A αριθ. 308, § 38 έως 41· Daktaras κατά Λιθουανίας, της 10ης Οκτωβρίου 2000, *Recueil des arrêts et décisions*, 2000-X, § 44, και Pandy κατά Βελγίου της 21ης Σεπτεμβρίου 2006, αριθ. 13583/02, § 41-42).

186 Εν προκειμένω, εντούτοις, δεν κινήθηκε ασφαλώς ποινική δίωξη εις βάρος του ενάγοντος.

187 Εξάλλου, τα δικαιοδοτικά όργανα της Ένωσης κρίνουν παγίως ότι παράβαση του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ δεν μπορεί να προβληθεί λυσιτελώς στο πλαίσιο διοικητικής ή πειθαρχικής διαδικασίας, δεδομένου ότι το θεσμικό όργανο που κινεί τέτοια διαδικασία δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ως «δικαστήριο» κατά την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου 6 (βλ., ιδίως, διάταξη του Δικαστηρίου της 16ης Ιουλίου 1998, C252/97 P, N κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I4871, σκέψη 52· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 17ης Οκτωβρίου 1991, T26/89, de Compte κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1991, σ. II781, σκέψη 94, και της 15ης Μαΐου 1997, T273/94, N κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1997, σ. IA97 και II289, σκέψη 95· απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 8ης Νοεμβρίου 2007, F40/05, Andreasen κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2007, σ. I-A-1-337 και II-A-1-1859, σκέψεις 125 έως 127, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, υπόθεση T-17/08 P).

188 Υπό τις συνθήκες αυτές, ο λόγος που αντλείται από παράβαση, κατά τη διαδικασία εσωτερικού ελέγχου, της αρχής του τεκμηρίου αθωότητας, όπως προκύπτει ιδίως από το άρθρο 6, παράγραφος 2, της ΕΣΔΑ, είναι αβάσιμος, καθόσον η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου της Eurostat δεν συνιστά «δικαστήριο» κατά την έννοια του προαναφερθέντος άρθρου 6.

189 Γεγονός παραμένει ότι η αρχή της αμεροληψίας επιβάλλει σε διοικητική αρχή, κατά τη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου, να μην έχει προκαταλήψεις σε σχέση με το αντικείμενο του ελέγχου. Η αρχή αυτή δεν μπορεί να αποστεί της στάσεως αυτής παρά μόνον αφού αποδείξει τις δυσλειτουργίες που διαπιστώνει (βλ., κατ' αναλογία και σε ό,τι αφορά την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας, προπαρατεθείσα απόφαση Pessoa e Costa κατά Επιτροπής, σκέψη 56).

190 Εν προκειμένω, ο ενάγων διατείνεται ότι η D. ήταν προκατειλημμένη, από την έναρξη ήδη που εσωτερικού ελέγχου, όσον αφορά το περιεχόμενο των πορισμάτων της εκθέσεως της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat.

191 Κατά πρώτο λόγο, το Δικαστήριο ΔΔ φρονεί ότι το γεγονός ότι για τον καθορισμό του πεδίου εσωτερικού ελέγχου χρησιμοποιήθηκαν μόνον οι ερωτήσεις του Γερμανού δημοσιογράφου H. M. Tillack ή το γεγονός ότι η έκθεση εσωτερικού ελέγχου αμφισβήτησε μερικώς τις απαντήσεις που έδωσε η Επιτροπή στις ερωτήσεις του H. M. Tillack δεν επαρκεί προκειμένου να αποδειχθεί μεροληψία εκ μέρους της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat έναντι του ενάγοντος. Αφενός, όπως διευκρινίσθηκε στη σκέψη 182 της παρούσας αποφάσεως, ο έλεγχος περιορίσθηκε στις ερωτήσεις του H. M. Tillack κατόπιν αιτήματος του Γενικού Διευθυντή και όχι με πρωτοβουλία της D. Αφετέρου, δεδομένου ότι οι απαντήσεις της Επιτροπής στις ερωτήσεις του H. M. Tillack συντάχθηκαν σε ορισμένη ημερομηνία, κατέστη δυνατό εκ των υστέρων να τροποποιηθούν ή να τύχουν περαιτέρω επεξεργασίας οι περιεχόμενες σε αυτές πληροφορίες, κατόπιν συμπληρωματικών ερευνών που διενήργησε η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου.

192 Κατά δεύτερο λόγο, η D. πράγματι, αφενός, πληροφόρησε τον νέο Γενικό Διευθυντή ότι έκρινε ακατάλληλα τα σχόλια του ενάγοντος επί του σχεδίου ελέγχου, αφετέρου, ανέστειλε το σχέδιο απαντήσεως στα σχόλια του ενάγοντος, το οποίο είχε προετοιμάσει η ομάδα ελέγχου. Οι ενέργειες αυτές, καίτοι καταδεικνύουν υποκειμενική κρίση, δεν αποδεικνύουν, εντούτοις, μεροληψία εκ μέρους της D., η οποία δεν υπερέβη τα όρια της διακριτικής της ευχέρειας ως επικεφαλής της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου. Συνεπώς, η αιτίαση αυτή πρέπει επίσης να απορριφθεί.

193 Όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, πρέπει να υπομνησθεί ότι η αρχή αυτή συγκαταλέγεται μεταξύ των θεμελιωδών αρχών της Ένωσης (απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 1981, 112/80, Dürbeck, Συλλογή 1981, σ. 1095, σκέψη 48). Το δικαίωμα επικλήσεως της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης προϋποθέτει τη συνδρομή τριών προϋποθέσεων. Πρώτον, πρέπει να έχουν δοθεί από τη διοίκηση της Ένωσης στον ενδιαφερόμενο συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις, προερχόμενες από αρμόδιες και αξιόπιστες πηγές (απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Ιουλίου 1998, T66/96 και T-221/97, Mellett κατά Δικαστηρίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-449 και II-1305, σκέψεις 106 και 107). Δεύτερον, οι διασφαλίσεις αυτές πρέπει να μπορούν να δημιουργήσουν θεμιτή προσδοκία σ' αυτόν προς τον οποίο απευθύνονται (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 9ης Φεβρουαρίου 1994, T-3/92, Latham κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1994, σ. I-A-23 και II-83, σκέψη 58· της 27ης Φεβρουαρίου 1996, T-235/94, Galtieri κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. I-A-43 και II-129, σκέψεις 63 και 64, και της 17ης Φεβρουαρίου 1998, T-56/96, Maccaferri κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-57 και II-133, σκέψη 54). Τρίτον, οι παρασχεθείσες διαβεβαιώσεις πρέπει να είναι σύμφωνες προς τους ισχύοντες κανόνες (απόφαση του Δικαστηρίου της 6ης Φεβρουαρίου 1986, 162/84, Βλάχου κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1986, σ. 481, σκέψη 6· απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Μαρτίου 1990, T-123/89, Chomel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-131, σκέψη 28).

194 Η αρχή της χρηστής διοικήσεως επιβάλλει από την πλευρά της στην ΑΔΑ, οσάκις λαμβάνει απόφαση σχετικά με την κατάσταση υπαλλήλου, να λαμβάνει υπόψη το σύνολο των στοιχείων τα οποία είναι ικανά να καθορίσουν την απόφασή της και, ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτό, να λαμβάνει υπόψη το συμφέρον όχι μόνον της υπηρεσίας αλλά και του οικείου υπαλλήλου (βλ., συναφώς, απόφαση του Πρωτοδικείου της 16ης Μαρτίου 2004, T-11/03, Afari κατά ΕΚΤ, Συλλογή Υπ.Υπ. 2004, σ. I-A-65 και II-267, σκέψη 42· απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 13ης Δεκεμβρίου 2007, F-28/06, Sequeira Wandschneider κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2007, σ. I-A-1-431 και II-A-1-2443, σκέψη 150).

195 Εν προκειμένω, ουδεμία διάταξη ή αρχή του δικαίου της Ένωσης επιβάλλει στη διοίκηση να προβεί σε προσωπική ακρόαση υπαλλήλου πριν ολοκληρώσει έκθεση εσωτερικού ελέγχου που τον αφορά. Το σημείο 4.2.4 του Χάρτη ελέγχου προβλέπει απλώς την υποχρέωση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου να επιτρέψει στο πρόσωπο, του οποίου η δραστηριότητα αποτελεί το αντικείμενο του εσωτερικού

ελέγχου, να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επί του σχεδίου εκθέσεως. Όμως, από την επιστολή της D. της 12ης Ιουνίου 2003 και από τις παρατηρήσεις του ενάγοντος της 24ης Ιουνίου 2003 προκύπτει ότι η εν λόγω υποχρέωση τηρήθηκε. Εξάλλου, ο ενάγων δεν αποδεικνύει ότι η διοίκηση του έδωσε συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις, αναφορικά με την προσωπική του ακρόαση πριν την ολοκλήρωση της εκθέσεως εσωτερικού ελέγχου. Επομένως, εφόσον δεν πληρούται μία εκ των προϋποθέσεων για την επίκληση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ο λόγος που αντλείται από παραβίαση της αρχής αυτής δεν μπορεί σε κάθε περίπτωση να γίνει δεκτός.

196 Τέλος, το γεγονός ότι δεν παρασχέθηκε στον ενάγοντα η δυνατότητα μιας επίσημης ακροάσεως πριν την ολοκλήρωση της εκθέσεως της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου δεν αρκεί προκειμένου να αποδειχθεί παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως. Συγκεκριμένα, η διοίκηση μπόρεσε να λάβει υπόψη το συμφέρον του ενάγοντος, καθόσον δεν αμφισβητείται ότι ο ενάγων κλήθηκε να υποβάλει τις παρατηρήσεις του επί του σχεδίου εκθέσεως.

*Επί της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας*

Επιχειρήματα του ενάγοντος

197 Ο ενάγων υποστηρίζει, καταρχάς, ότι η διαδικασία την οποία ακολούθησε η Επιτροπή προκειμένου να κινήσει πειθαρχική διαδικασία εις βάρος του είναι παράνομη. Συγκεκριμένα, για την κίνηση της διαδικασίας αυτής, η Επιτροπή δεν βασίσθηκε σε διοικητική έρευνα διενεργηθείσα από την IDOC, σύμφωνα με την απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 2002, αλλά μόνον σε μία έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat και σε μία ενδιάμεση έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής. Επιπλέον, δεν τηρήθηκαν οι διαδικαστικές εγγυήσεις τις οποίες επιβάλλει η απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 2002, όπως το δικαίωμα ακροάσεως πριν τη σύνταξη της τελικής εκθέσεως. Επιπροσθέτως, η διοίκηση παραβίασε την αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων υπερασπίσεως, καθότι δεν προέβη σε ακρόαση του ενάγοντος πριν την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας εις βάρος του.

198 Ισχυρίζεται, κατά δεύτερο λόγο, ότι η Επιτροπή, αποφασίζοντας να κινήσει εις βάρος του πειθαρχική διαδικασία, υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως. Αφενός, η έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat και η ενδιάμεση έκθεση της υπηρεσίας ελέγχου της Επιτροπής, στις οποίες βασίσθηκε η Επιτροπή, δεν μπορούσαν να της επιτρέψουν να κινήσει νομίμως μια τέτοια διαδικασία, διότι οι εν λόγω εκθέσεις δεν καταρτίσθηκαν με σοβαρότητα, δεν απεδείκνυαν όσα ανέφεραν, δεν σέβονταν τα δικαιώματα υπερασπίσεως και περιείχαν σωρεία εσφαλμένων και ανακριβών πληροφοριών. Αφετέρου, η πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως προκύπτει επίσης από τον εσπευσμένο χαρακτήρα της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας, η οποία εκδόθηκε εντός δύο ημερών.

199 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας της 9ης Ιουλίου 2003 ελήφθη τηρουμένων αυστηρώς των εφαρμοστέων κοινοτικών κανόνων.

200 Ισχυρίζεται, κατά πρώτο λόγο, ότι ουδεμία νομική ή κανονιστική διάταξη της επιβάλλει να προβεί σε διοικητική έρευνα πριν κινήσει πειθαρχική διαδικασία εις βάρος υπαλλήλου της. Έχει την ευχέρεια να κινήσει πειθαρχική διαδικασία εφόσον έχει στη διάθεσή της επαρκή στοιχεία για τη θεμελίωση πειθαρχικού πταίσματος. Υπενθυμίζει, συναφώς, ότι έχει ευρεία διακριτική ευχέρεια στο πεδίο αυτό, αναλόγως με τα στοιχεία που διαθέτει. Εν προκειμένω, όμως, λαμβανομένων υπόψη του περιεχομένου των δυο προαναφερθεισών εκθέσεων, ήταν σε θέση να αποφασίσει να κινήσει την επίμαχη πειθαρχική διαδικασία χωρίς να υποπέσει σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως.

201 Η Επιτροπή υποστηρίζει, κατά δεύτερο λόγο, ότι ουδεμία διάταξη του κοινοτικού δικαίου της επιβάλλει να προβαίνει σε ακρόαση υπαλλήλου πριν λάβει απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας εις βάρος του. Καταρχάς, το άρθρο 87 του ΚΥΚ προβλέπει απλώς ακρόαση του

υπαλλήλου, είτε προτού η ΑΔΑ εκδώσει γραπτή ειδοποίηση ή προβεί σε πειθαρχική επίπληξη εις βάρος του, είτε προτού η ΑΔΑ αποφασίσει να προσφύγει στο πειθαρχικό συμβούλιο. Εν συνεχεία, η θεμελιώδης αρχή του δικαιώματος ακροάσεως δεν επιβάλλει στην Επιτροπή να προβαίνει σε ακρόαση υπαλλήλου, παρά μόνον οσάκις πρόκειται να ληφθεί εις βάρος του βλαπτική απόφαση. Όμως, δεδομένου ότι η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας δεν συνιστά βλαπτική απόφαση, η θεμελιώδης αυτή αρχή δεν εφαρμόζεται στην προκειμένη υπόθεση. Τέλος, δεδομένου ότι η πειθαρχική διαδικασία δεν αποτελεί δικαστική διαδικασία, δεν μπορούν να προβληθούν λυσιτελώς οι διατάξεις του άρθρου 6 της ΕΣΔΑ, προς τεκμηρίωση της υποχρεώσεως ακροάσεως του ενάγοντος προτού κινηθεί η πειθαρχική διαδικασία.

202 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, κατά τρίτο λόγο, ότι, κινώντας την επίμαχη πειθαρχική διαδικασία, δεν υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, καθότι από την έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat και την ενδιάμεση έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής, οι οποίες δεν παραβιάζουν την αρχή του τεκμηρίου αθωότητας, μπορούσε ευλόγως να συναχθεί ότι ο ενάγων είχε διαπράξει πειθαρχικά πταίσματα.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

203 Κατά πρώτο λόγο, ο ενάγων διατείνεται ότι η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας πάσχει λόγω διαδικαστικής πλημμέλειας, καθότι η Επιτροπή δεν προέβη σε προηγούμενη διοικητική έρευνα και αθέτησε τις διατάξεις της αποφάσεως της 19ης Φεβρουαρίου 2002 σχετικά με τις διοικητικές έρευνες.

204 Πάντως, ούτε το άρθρο 87 του ΚΥΚ, ούτε το παράρτημα IX του ΚΥΚ επιβάλλουν τη διενέργεια διοικητικής έρευνας προτού η διοίκηση αποφασίσει να κινήσει πειθαρχική διαδικασία.

205 Ασφαλώς, η απόφαση της 19ης Φεβρουαρίου 2002, που συστήνει την IDOC, καθορίζει ορισμένους κανόνες που πρέπει να τηρούνται σε περίπτωση διενέργειας διοικητικής έρευνας με σκοπό την προετοιμασία πειθαρχικής διαδικασίας. Εντούτοις, ουδεμία διάταξη της εν λόγω αποφάσεως επιβάλλει ρητώς στη διοίκηση να διενεργήσει διοικητική έρευνα προτού κινήσει πειθαρχική διαδικασία. Αντιθέτως, από το άρθρο 5 της αποφάσεως αυτής προκύπτει ότι η κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας επαφίεται στην ευχέρεια μόνον του Γενικού Διευθυντή του προσωπικού και της διοικήσεως, ούτως ώστε να διαφωτίζεται αυτός καλύτερα αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά που δύνανται να προσαφθούν σε έναν υπάλληλο.

206 Εξάλλου, δεδομένου ότι η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας δεν συνιστά βλαπτική πράξη, η αρχή του σεβασμού των δικαιωμάτων υπερασπίσεως δεν μπορεί να προβληθεί λυσιτελώς από τον ενάγοντα προκειμένου να επικρίνει το γεγονός ότι δεν του παρασχέθηκε δυνατότητα ακροάσεως προτού αποφασίσει η ΑΔΑ την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας εις βάρος του (προπαρατεθείσες αποφάσεις Pessoa e Costa κατά Επιτροπής, σκέψη 59, και Franchet και Byk κατά Επιτροπής, σκέψη 367).

207 Ως εκ τούτου, η μη διενέργεια διοικητικής έρευνας πριν την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας δεν συνιστά διαδικαστική πλημμέλεια ή παραβίαση της αρχής του σεβασμού των δικαιωμάτων υπερασπίσεως ικανή να θεμελιώσει ευθύνη της διοικήσεως.

208 Κατά δεύτερο λόγο, όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως, πρέπει να υπομνησθεί ότι σκοπός μιας αποφάσεως, με την οποία κινείται πειθαρχική διαδικασία εις βάρος υπαλλήλου, είναι να επιτραπεί στην ΑΔΑ να εξετάσει το αληθές και τη σοβαρότητα των προσαπτόμενων στον συγκεκριμένο υπάλληλο πραγματικών περιστατικών και να προβεί σε ακρόασή του επί του ζητήματος, σύμφωνα με το άρθρο 87 του ΚΥΚ, προκειμένου να σχηματίσει γνώμη, αφενός, σχετικά με τη δυνατότητα είτε περατώσεως άνευ ετέρου της πειθαρχικής διαδικασίας είτε επιβολής πειθαρχικής κυρώσεως στον υπάλληλο, αφετέρου, σχετικά με την ανάγκη ενδεχόμενης

παραπομπής ή μη του υπαλλήλου, πριν την επιβολή της κυρώσεως αυτής, ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου, κατά την προβλεπόμενη στοπαράρτημα IX του ΚΥΚΥ διαδικασία (προπαρατεθείσα απόφαση Pessoa e Costa κατά Επιτροπής, σκέψη 36, και απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Οκτωβρίου 2005, Τ-203/03, Rasmussen κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2005, σ. I-A-279 και II-1287, σκέψη 41).

209 Μια τέτοια απόφαση συνεπάγεται απαραιτήτως λεπτές εκτιμήσεις εκ μέρους του θεσμικού οργάνου, δεδομένων των σοβαρών και ανεπανόρθωτων συνεπειών που ενδέχεται να επιφέρει η απόφαση. Το θεσμικό όργανο διαθέτει συναφώς ευρεία διακριτική ευχέρεια και ο δικαστικός έλεγχος περιορίζεται στο να επαληθεύσει ότι συνέβησαν πράγματι τα περιστατικά που έλαβε υπόψη η διοίκηση για να κινήσει τη διαδικασία και ότι δεν υπήρξε ούτε πρόδηλη πλάνη κατά την εκτίμηση των προσαπτόμενων περιστατικών ούτε κατάχρηση εξουσίας (βλ., κατ' αναλογία όσον αφορά τις πειθαρχικές κυρώσεις, ιδίως αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 17ης Μαΐου 2000, Τ-203/98, Τζίκης κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2000, σ. I-A-91 και II-393, σκέψη 50, και Ν κατά Επιτροπής, προπαρατεθείσα, σκέψη 125· όσον αφορά την προσφυγή στην OLAF, απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 2ας Μαΐου 2007, F-23/05, Giraudy κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2007, σ. I-A-1-121 και II-A-1-657, σκέψεις 98 και 99).

210 Εντούτοις, προκειμένου να προστατευθούν τα δικαιώματα του ενδιαφερομένου υπαλλήλου, η ΑΔΑ πρέπει, πριν κινήσει πειθαρχική διαδικασία, να διαθέτει αρκούντως ακριβή και συναφή στοιχεία (βλ., συναφώς, προπαρατεθείσα απόφαση Franchet και Byk κατά Επιτροπής, σκέψη 352· απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 13ης Ιανουαρίου 2010, F-124/05 και F-96/06, A και G κατά Επιτροπής, σκέψη 366).

211 Εν προκειμένω, από το γράμμα της αποφάσεως της 9ης Ιουλίου 2003 προκύπτει ότι η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει πειθαρχική διαδικασία εις βάρος του ενάγοντος με αιτιολογία, αφενός, ότι, κατά τη σύναψη δημοσίων συμβάσεων αγορών, είχε ανεχθεί ή αποδεχθεί αδιαφανείς διαδικασίες κατά τη διαδικασία αξιολόγησης συμβάσεων, δεδομένου ότι οι μέθοδοι αξιολογήσεως που παρουσιάζονταν στις εκθέσεις της Συμβουλευτικής Επιτροπής Αγορών και Συμβάσεων δεν συμφωνούσαν με εκείνες που πράγματι εφαρμόζονταν, και, αφετέρου, είχε ανεχθεί ή αποδεχθεί, για μια σύμβαση που συνήφθη με την επιχείρηση Planistat, να συμμετάσχει εμπειρογνώμων που ήταν συγγενικό του πρόσωπο και δεν είχε προταθεί αρχικώς από τον υποβαλόντα προσφορά, σε σχέδιο για τη σύνταξη μελέτης χωρίς κάποια σχέση με την αγορά, βάσει του οποίου εδόθη «έγκριση πληρωμής», πριν ακόμα ολοκληρωθεί η ενδιάμεση έκθεση της μελέτης. Για την έκδοση της αποφάσεως αυτής, η Επιτροπή βασίστηκε, αφενός, σε μία ενδιάμεση έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής της 7ης Ιουλίου 2003, αφετέρου, στην έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat της 8ης Ιουλίου 2003.

212 Τίθεται, καταρχάς, το ερώτημα κατά πόσον εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου μπορούν, από μόνες τους, να υποκαταστήσουν αρκούντως ακριβή και συναφή στοιχεία, τα οποία ενδέχεται να λάβει υπόψη η διοίκηση προκειμένου να κινήσει πειθαρχική διαδικασία κατά υπαλλήλου.

213 Συγκεκριμένα, το σημείο 1.3 του Χάρτη ελέγχου ορίζει ιδίως:

«[…] ο σκοπός του εσωτερικού ελέγχου δεν είναι να ανακαλύψει την απάτη.

Ακόμα και αν έλεγχος των διαδικασιών διεξαχθεί κατά ευσυνείδητο τρόπο, δεν μπορεί να εγγυηθεί την ανακάλυψη κάθε απάτης.

Ένας ελεγκτής μπορεί, εντούτοις, να εντοπίσει ορισμένους κινδύνους ικανούς να αποδείξουν απάτες. Εάν οι πραγματοποιούμενοι έλεγχοι δεν μειώσουν τους εντοπισθέντες κινδύνους, εναπόκειται στον ελεγκτή να συνεχίσει τις έρευνές του προκειμένου να διαπιστώσει κατά πόσον συντρέχει απάτη και, σε τέτοια περίπτωση, να ενημερώσει σχετικώς την OLAF, η οποία είναι το μόνο αρμόδιο όργανο για τη διενέργεια τέτοιου είδους ελέγχων.»

214 Η Επιτροπή υπενθυμίζει με τη σειρά της στο υπόμνημα αντικρούσεώς της:

«Σκοπός [της εκθέσεως του] εσωτερικού ελέγχου είναι να βοηθήσει τους Γενικούς Διευθυντές και τα ανώτερα διευθυντικά στελέχη να ελέγξουν τους κινδύνους, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια περιουσιακών στοιχείων, να επαληθεύεται η συμμόρφωση με τους κανόνες και η ακρίβεια των πληροφοριών [...].

Από εσωτερικό έλεγχο της Eurostat δεν μπορεί, επομένως, να συνάγεται η ύπαρξη ορισμένων δόλιων πρακτικών, ούτε να αποδεικνύεται το βάσιμο ορισμένων ισχυρισμών περί απάτης. Τα παραπάνω μπορούν να αποδεικνύονται μόνον μέσω διοικητικών ερευνών και πειθαρχικών διαδικασιών. Ο σκοπός του εσωτερικού ελέγχου είναι, επομένως, σαφώς διαφορετικός από εκείνον μιας διοικητικής έρευνας ή μιας πειθαρχικής διαδικασίας, οι οποίες αφορούν ή μπορεί να αφορούν τις ενδεχόμενες υποχρεώσεις συγκεκριμένων ατόμων [...]».

215 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι η Επιτροπή βασίστηκε αποκλειστικά στις εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου για να κινήσει την πειθαρχική διαδικασία κατά του ενάγοντος. Όμως, δεδομένης της φύσεώς τους και των προαναφερθέντων χαρακτηριστικών τους, τέτοιες εκθέσεις εσωτερικού ελέγχου δεν μπορούν, καταρχήν, να αποτελέσουν αρκούντως ακριβή και συναφή στοιχεία, ούτως ώστε να επιτραπεί η κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας.

216 Πάντως, μολονότι δεν συγκαταλέγεται μεταξύ των σκοπών της, μία έκθεση εσωτερικού ελέγχου δεν αποκλείεται να μπορεί ενδεχομένως να χρησιμεύσει ως βάση για την κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας. Πρέπει, επομένως, οσάκις η διοίκηση αναφέρεται σε τέτοια έκθεση, να επαληθεύεται ανά περίπτωση, κατά πόσον οι περιεχόμενες σε αυτού του είδους το έγγραφο πληροφορίες είναι αρκούντως ακριβείς και συναφείς ούτως ώστε να δικαιολογείται η κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας.

217 Εν προκειμένω, πρέπει να επισημανθεί ότι η ενδιάμεση έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Επιτροπής δεν περιέχει κάποια διαπίστωση σχετικά με την πρώτη προσαπτόμενη στον ενάγοντα αιτίαση. Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, η προαναφερθείσα έκθεση διευκρινίζει απλώς ότι η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου της Eurostat διεπίστωσε ενδεχόμενη κατάσταση νεποτισμού. Επομένως, η έκθεση αυτή δεν περιέχει κάποια ανάλυση, ούτε ειδική έρευνα σχετικά με τα προσαπτόμενα στον ενάγοντα πραγματικά περιστατικά, αλλά περιορίζεται, αφενός, στην εκ μέρους της επανάληψη με έμμεσο και συνετό τρόπο των διαπιστώσεων στις οποίες κατέληξε η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου της Eurostat στο πλαίσιο του σχεδίου εκθέσεώς της, αφετέρου, στην υπόμνηση των σεναρίων που προβλήθηκαν από τα μέσα ενημέρωσης με βάση μία υποτιθέμενη ευνοιοκρατία έναντι ελληνικών επιχειρήσεων σε μία από τις διευθύνσεις της Eurostat.

218 Ως εκ τούτου, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου της, η εν λόγω έκθεση δεν ήταν δυνατόν να αποτελέσει ακριβές και συναφές στοιχείο πληροφόρησης, βάσει του οποίου η Επιτροπή μπορούσε να εκδώσει απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας.

219 Όσον αφορά την έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat της 8ης Ιουλίου 2003, διαπιστώνεται, καταρχάς, ότι καταρτίσθηκε ως απάντηση στις ερωτήσεις δημοσιογράφου σχετικά με τις συνθήκες συνάψεως συμβάσεων εκ μέρους της διευθύνσεως της οποίας προΐστατο ο ενάγων, καθώς και βάσει αναλύσεως που περιοριζόταν στα πραγματικά περιστατικά σε σχέση με τους ισχυρισμούς του εν λόγω δημοσιογράφου. Στην εισαγωγή της εκθέσεως διευκρινίζεται λοιπόν ότι η διεξαχθείσα ανάλυση «δεν είχε ως αποτέλεσμα λεπτομερή και εξατομικευμένο έλεγχο των συμβάσεων που συνήφθηκαν στο πλαίσιο του προγράμματος Supcom, αλλά περιορίστηκε στα καταγγελθέντα [από τον δημοσιογράφο] ζητήματα, ήτοι στην κατανομή του προϋπολογισμού ανά εθνικότητα, στις μεθόδους αξιολογήσεως των προσφορών ή στη διαφάνεια κατά τη διαδικασία συνάψεως». Η κριτική ανάλυση της εκθέσεως εσωτερικού ελέγχου που πραγματοποιήθηκε από τον ενάγοντα και της οποίας το περιεχόμενο δεν αμφισβητείται από την Επιτροπή (στο εξής:κριτική ανάλυση) διευκρινίζει, συναφώς, ότι «ο εσωτερικός έλεγχος δεν εφάρμοσε τα διεθνή ελεγκτικά πρότυπα ούτε τους κανόνες του χάρτη ελέγχου», ότι «τα πορίσματα του εσωτερικού ελέγχου ουδόλως συμφωνούν με διάφορα

σημεία της εκθέσεως» και ότι «δυνάμει της επιστολής με τα σχόλια [του ενάγοντος] σε απάντηση στο σχέδιο έπρεπε να ληφθούν υπόψη στην έκθεση εσωτερικού ελέγχου συγκεκριμένα και αφορώντα την ουσία πραγματικά ζητήματα […]».

220 Δεύτερον, η έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat καταλήγει ιδίως στις ακόλουθες διαπιστώσεις:

— η διαδικασία αξιολογήσεως των προσφορών που κατέθεταν επιχειρήσεις για τη σύναψη συμβάσεων σχετικών με το πρόγραμμα Supcom δεν ήταν πάντα διαφανής και σύμφωνη με τους εσωτερικούς κανόνες·

— όσον αφορά τη σύμβαση 665 100 003 με την επιχείρηση Planistat, διεπράχθησαν παρατυπίες, ιδίως αναφορικά με τη συμμετοχή ενός εμπειρογνώμονα, ανιψιού του ενάγοντος.

221 Καίτοι η έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat επισημαίνει ορισμένες δυσλειτουργίες αναφορικά με τον τρόπο αξιολογήσεως προσφορών κατά τη διαδικασία συνάψεως των συμβάσεων Supcom της διευθύνσεως της οποίας προϊστατο ο ενάγων, ουδόλως προκύπτει, εντούτοις, από την έκθεση αυτή ότι αυτός ευθύνετο για τις διαπιστωθείσες παρανομίες ή σχετίζετο με αυτές, ή ότι οι επισημανθείσες δυσλειτουργίες παρατηρούνταν μόνον στη διεύθυνση του ενάγοντος, όπως εξάλλου παρατήρησε η ομάδα ελέγχου στο σχέδιο απαντήσεως στις παρατηρήσεις του ενάγοντος.

222 Επιπλέον, όσον αφορά το γεγονός ότι ο βαπτιστικός του ενάγοντος απασχολήθηκε στο πλαίσιο συμβάσεως μεταξύ της Eurostat και της επιχειρήσεως Planistat, ουδόλως προκύπτει από την έκθεση εσωτερικού ελέγχου ότι ο ενάγων διαδραμάτισε οιονδήποτε ρόλο στο εν λόγω ζήτημα.

223 Πρέπει, επίσης, να επισημανθεί ότι ο ενάγων υπέβαλε συγκεκριμένες παρατηρήσεις με σκοπό να διαψεύσει τα πραγματικά περιστατικά που του προσάπτονταν στο σχέδιο εκθέσεως της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat.

224 Από τη δικογραφία, όμως, προκύπτει ότι η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου της Eurostat δεν έλαβε τελικώς υπόψη τις παρατηρήσεις του ενάγοντος. Συγκεκριμένα, παρότι η υπηρεσία προτίθετο αρχικώς να απαντήσει γραπτώς στις παρατηρήσεις του ενάγοντος, το σχέδιο αυτό τελικώς εγκαταλείφθηκε χωρίς να δοθεί εξήγηση από τη διοίκηση αναφορικά με αυτήν την αλλαγή στάσεως. Επιπλέον, από επιστολή της 8ης Ιουλίου 2003 της D. προς τον νέο Γενικό Διευθυντή της Eurostat προκύπτει ότι η έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat της 8ης Ιουλίου 2003 συνιστά ακριβές αντίγραφο του σχεδίου εκθέσεως της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου και ότι η προαναφερθείσα υπηρεσία δεν προέβη τελικώς σε οιαδήποτε ανάλυση των παρατηρήσεων που υπέβαλε ο ενάγων. Συγκεκριμένα, στην προαναφερθείσα επιστολή διευκρινίζονται τα εξής:

«[…] σας διαβίβασα, στις 27 Μαΐου 2003, το σχέδιο εκθέσεως ελέγχου με θέμα τη σύναψη συμβάσεων στο πλαίσιο του προγράμματος Supcom 1995-1999 […]

Σας διαβιβάζω την παρακάτω οριστική ανάλυση βάσει των πληροφοριών που διέθετα κατά την ανάλυση των πραγματικών περιστατικών, την οποία δεν είμαι σε θέση να εμβαθύνω εξαιτίας του συνεχιζόμενου φόρτου εργασίας.»

225 Η κριτική ανάλυση διαπιστώνει επίσης ότι τα σχόλια που διατύπωσε ο ενάγων επί του σχεδίου εκθέσεως ελέγχου έπρεπε, δεδομένου του περιεχομένου και της ακρίβειάς τους, να έχουν διερευνηθεί από τους ελεγκτές και να έχουν επιφέρει τροποποίηση της εκθέσεως εσωτερικού ελέγχου. Επιπλέον, από την έκθεση της OLAF προκύπτει ότι οι ίδιοι οι εν λόγω ελεγκτές παραδέχθηκαν κατά την έρευνα της OLAF ότι η έκθεση ελέγχου ήταν «μονομερής».

226 Υπό τις συνθήκες αυτές, η έκθεση της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat, που καταρτίσθηκε βάσει αποσπασματικών και ελλιπών στοιχείων δεν αποτελούσε στοιχείο πληροφόρησης αρκούντως συναφές και ακριβές ώστε να επιτραπεί στη διοίκηση να κινήσει πειθαρχική διαδικασία.

227 Επιπροσθέτως, πρέπει να σημειωθεί ότι η ίδια η ομάδα ελέγχου παραδέχθηκε, στο σχέδιο απαντήσεως της στις παρατηρήσεις του ενάγοντος, ότι η έκθεση ελέγχου της δεν συνιστούσε, λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου της, βάση για προσωπική ενοχοποίηση του ενάγοντος. Συγκεκριμένα, σε απάντηση στην παρατήρηση του ενάγοντος ότι «ακόμα και αν κάποιες στατιστικές είναι αληθείς, [...] δεν [θα μπορούσαν να] αποτελούν απόδειξη οιοδήποτε πταίσματος εκ μέρους μου», οι ελεγκτές πρότειναν να απαντήσουν: «έχετε δίκιο, γι' αυτόν άλλωστε τον λόγο δεν γίνεται πουθενά μνεία περί "παραβάσεως κανόνα"».

228 Εξάλλου, η Επιτροπή παραδέχθηκε κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση ότι ουδείς λόγος επέβαλε την επείγουσα κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος, δεδομένου ότι τυχόν κατεπείγων χαρακτήρας θα μπορούσε ενδεχομένως να δικαιολογήσει την μη εμβάθυνση της εκθέσεως ελέγχου. Δεν αποκλείεται, επομένως, η ήδη από τις 9 Ιουλίου 2003 κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος να υπαγορεύθηκε μερικώς από την παράλληλη κίνηση πειθαρχικών διαδικασιών την ίδια ημέρα και κατά άλλων υπαλλήλων της Eurostat, μεταξύ των οποίων και του Γενικού της Διευθυντή.

229 Με γνώμονα τα στοιχεία που διέθετε η διοίκηση, τα οποία προέκυπταν από ανεπαρκώς ακριβείς και συναφείς εκθέσεις ελέγχου, έπρεπε, προτού κινήσει πειθαρχικές διαδικασίες, να έχει διενεργήσει διοικητική έρευνα μέσω της IDOC ή να έχει προσφύγει στην OLAF, κάτι που δεν έπραξε, δεδομένου ότι η OLAF δεν επιλήφθηκε παρά μόνον αφότου κινήθηκε η πειθαρχική διαδικασία.

230 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή, κινώντας στις 9 Ιουλίου 2003 πειθαρχική διαδικασία κατά του ενάγοντος βάσει των προαναφερθεισών μόνον εκθέσεων εσωτερικού ελέγχου, υπέπεσε σε πρόδηλη πλάνη εκτιμήσεως και παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως. Η πράξη αυτή συνιστά πταίσμα ικανό να θεμελιώσει την ευθύνη της.

*Επί της μη αναθέσεως συγκεκριμένων καθηκόντων και αντιστοιχούντων στον βαθμό και τις ικανότητες του ενάγοντος*

Επιχειρήματα των διαδίκων

231 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι κατόπιν της αποφάσεως περί τοποθετήσεώς του ως κύριου συμβούλου στη ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση», η Επιτροπή δεν του ανέθεσε συγκεκριμένα και αντίστοιχα προς τις ικανότητές του καθήκοντα. Ως προς τούτο διαμαρτυρήθηκε, μάλλον ανεπιτυχώς, στον Πρόεδρο της Επιτροπής. Τα καθήκοντα στα οποία αναφέρεται η Επιτροπή στην απάντηση επί της ενστάσεώς του στερούνταν πραγματικού περιεχομένου, δεν συνάντησε εξάλλου ποτέ τον αντιπρόεδρο της Επιτροπής του οποίου είχε διορισθεί κύριος σύμβουλος. Τοποθετήθηκε σε ένα μικρό γραφείο χωρίς εξοπλισμό, ούτε γραμματέα. Σε ό,τι αφορά το γεγονός ότι η Επιτροπή ενέκρινε την εκ μέρους του ενάγοντος άσκηση εξωτερικών δραστηριοτήτων, δεν αποδεικνύεται ότι του ανατέθηκε η εκτέλεση συγκεκριμένων αποστολών.

232 Η Επιτροπή ισχυρίζεται, πρώτον, ότι η απόφαση περί νέας τοποθετήσεως του ενάγοντος συνεπαγόταν συγκεκριμένα καθήκοντα που αντιστοιχούσαν στο βαθμό του. Δεύτερον, η Επιτροπή του ανέθεσε, ήδη κατά την έναρξη της απασχόλησης του στη ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση», συγκεκριμένα καθήκοντα προς εκτέλεση. Τρίτον, ο ενάγων συμμετείχε στις προπαρασκευαστικές εργασίες του άτυπου συμβουλίου της Ρόδου (Ελλάδα), έλαβε εγκρίσεις για την άσκηση εξωτερικών δραστηριοτήτων και συμμετείχε, από τον Νοέμβριο του 2003, σε ομάδα εργασίας σχετικά με τη μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων των υπαλλήλων των κρατών μελών. Το γεγονός ότι ο ενάγων δεν

συνάντησε τον αντιπρόεδρο της Επιτροπής δεν είναι ικανό να αποδείξει ότι ο ενάγων στερούνταν παντελώς καθηκόντων, δεδομένου ότι ήταν κύριος σύμβουλος στη ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση» και όχι ειδικός σύμβουλος Επιτρόπου.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

233 Πρέπει να γίνει διάκριση μεταξύ, αφενός, της αποφάσεως καθαυτής περί νέας τοποθετήσεως, αφετέρου, της μη ενεχουσών τον χαρακτήρα αποφάσεως πράξεων της Επιτροπής που είχαν ως αποτέλεσμα ή ως αντικείμενο να καταστήσουν άνευ περιεχομένου τα καθήκοντα που ανατέθηκαν στον ενάγοντα δυνάμει της αποφάσεως περί νέας τοποθετήσεως. Συγκεκριμένα, μόνον οι προαναφερθείσες μη ενέχουσες τον χαρακτήρα αποφάσεως πράξεις της Επιτροπής είναι ικανές να θεμελιώσουν ευθύνη του θεσμικού οργάνου, βάσει όσων υπομνήσθηκαν στις σκέψεις 106 και 107 της παρούσας αποφάσεως σε σχέση με την απόφαση περί νέας τοποθετήσεως.

234 Εν προκειμένω, η απόφαση περί νέας τοποθετήσεως απαριθμούσε ορισμένα καθήκοντα που ανετίθεντο στον ενάγοντα. Εντούτοις, από τη δικογραφία δεν προκύπτει ότι ο η Επιτροπή παρέσχε στον ενάγοντα τη δυνατότητα να εκτελέσει αποτελεσματικά τα καθήκοντα αυτά, ούτε ότι τα εν λόγω καθήκοντα είχαν ουσιαστικό περιεχόμενο, αντίστοιχο προς τις ικανότητες και την πείρα του ενάγοντος.

235 Συγκεκριμένα, από επιστολή της 9ης Σεπτεμβρίου 2003, που απευθύνεται στον Πρόεδρο της Επιτροπής, προκύπτει ειδικότερα ότι ο ενάγων διαμαρτυρήθηκε διότι, από τη μετάθεσή του τον Νοέμβριο του 2002, δεν είχε ουσιαστικά καθήκοντα, αντίστοιχα προς τον βαθμό και τις ικανότητές του. Με σημείωμά του, της 22ας Σεπτεμβρίου 2003, ο Γενικός Διευθυντής της ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση» ζητεί από τον προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του αντιπροέδρου της Επιτροπής να αναθέσει στον ενάγοντα αποστολές κατά τα όσα είχαν συμφωνηθεί. Σε απάντηση στην επιστολή αυτή, ο προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου, με σημείωμα της 29ης Σεπτεμβρίου 2003, περιορίστηκε με τη σειρά του να ζητήσει από τον Διευθυντή της ΓΔ «Προσωπικό και διοίκηση» να του υποβάλει προτάσεις αναφορικά με καθήκοντα που θα μπορούσαν να ανατεθούν στον ενάγοντα. Αυτού του είδους η ανταλλαγή επιστολών ενισχύει την άποψη του ενάγοντος όσον αφορά, τουλάχιστον, την περίοδο μεταξύ Ιανουαρίου και Οκτωβρίου 2003. Όμως, καίτοι η Επιτροπή έπρεπε να είναι σε θέση να προσκομίσει σχετικώς αποδείξεις περί του αντιθέτου, δεν προσκομίζει εντούτοις αποδεικτικά στοιχεία, ικανά να τεκμηριώσουν ότι πράγματι ανατέθηκαν καθήκοντα στον ενάγοντα, ιδίως μετά την ανταλλαγή των επιστολών. Παρότι η διοίκηση διατείνεται ότι ο ενάγων συμμετείχε στο άτυπο συμβούλιο της Ρόδου, ουδόλως διευκρινίζει ούτε σε τι συνίστατο ουσιαστικά η αποστολή αυτή, ούτε ποία ήταν η φύση των πραγματοποιηθεισών εργασιών. Ομοίως, καίτοι η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι ο ενάγων ορίστηκε να συμμετάσχει, από τις 24 Νοεμβρίου 2003, σε ομάδα εργασίας σχετικά με τη μεταρρύθμιση των συνταξιοδοτικών συστημάτων στο δημόσιο τομέα, δεν αποδεικνύει εντούτοις ότι ο ενάγων κλήθηκε να συμμετάσχει πραγματικά στην ομάδα αυτή, γεγονός που αμφισβητείται εντόνως από τον ενάγοντα. Σημειωτέον, επιπλέον, ότι η ομάδα αυτή εργασίας απετελείτο στην πλειοψηφία από υπαλλήλους εις βάρος των οποίων εκκρεμούσε πειθαρχική διαδικασία, στοιχείο που θέτει υπό αμφισβήτηση τις προσδοκίες που μπορούσε να έχει η Επιτροπή από τις εργασίες της εν λόγω ομάδας εργασίας.

236 Εξάλλου, το γεγονός ότι ο ενάγων έλαβε κατά την κρίσιμη περίοδο εγκρίσεις για την εκτέλεση εξωτερικών δραστηριοτήτων δεν είναι ικανό να αποδείξει ότι του δόθηκε πράγματι η δυνατότητα να ασκήσει στην Επιτροπή καθήκοντα που αντιστοιχούσαν στον βαθμό του.

237 Επομένως, λαμβανομένων υπόψη των διαφορετικών αυτών στοιχείων, καταδεικνύεται ότι η Επιτροπή, είτε εσκεμμένα είτε μέσω της αδράνειάς της, δεν παρέσχε στον ενάγοντα την δυνατότητα να ασκήσει συγκεκριμένα και αντίστοιχα προς τον βαθμό του καθήκοντα, από τον Ιανουάριο του 2003 έως τον Φεβρουάριο του 2006, εξαιρουμένης μιας εξάμηνης περιόδου κατά την οποία ο ενάγων ασκούσε

καθήκοντα για την Ελληνική Κυβέρνηση, στο πλαίσιο άδειας για προσωπικούς λόγους. Αυτού του είδους η στάση της Επιτροπής συνιστά επίσης παράνομη συμπεριφορά, ικανή να θεμελιώσει ευθύνη της.

238 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πολλά πταίσματα έναντι του ενάγοντος, πρώτον, διότι τον πληροφόρησε με καθυστέρηση σχετικά με τη συνέχεια που έδωσε στην αίτηση αρωγής του της 11ης Νοεμβρίου 2002, δεύτερον, διότι απάντησε με καθυστέρηση στις αιτήσεις αρωγής που υπεβλήθησαν στις 15 και 21 Ιουλίου 2003, τρίτον, διότι αποφάσισε να κινήσει πειθαρχική διαδικασία χωρίς να διαθέτει αρκούντως ακριβή και συναφή στοιχεία, τέταρτον, διότι επέτρεψε να δημοσιοποιηθούν τον Ιούλιο του 2003 δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούσαν και, πέμπτον, διότι δεν του ανέθεσε επί σειρά ετών ουσιαστικά και αντίστοιχα προς τον βαθμό του καθήκοντα.

*Επί της ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας*

Επιχειρήματα των διαδίκων

239 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η Επιτροπή διέπραξε διάφορες παρανομίες που συνδέονται άμεσα με τη ζημία που προβάλλει.

240 Με τα τελευταία δικόγραφά του ισχυρίζεται ότι οι παρανομίες αυτές προκάλεσαν ιδιαιτέρως σημαντική ηθική βλάβη την οποία εκτιμά στο ποσό των 850 000 ευρώ. Σε σχέση με τη βλάβη αυτή ο ενάγων υπενθυμίζει κυρίως ότι η Επιτροπή προσέβαλε με τις υπαίτιες ενέργειές της την τιμή και την επαγγελματική του υπόληψη. Στο υπόμνημα απαντήσεώς του δηλώνει ότι παραιτείται από το αίτημα ικανοποιήσεως της ηθικής βλάβης που συνδέεται με την επιδείνωση της υγείας του.

241 Η Επιτροπή ισχυρίζεται ότι απόκειται στον ενάγοντα να αποδείξει ότι οι προβαλλόμενες παράνομες ενέργειες συνδέονται άμεσα με την ηθική βλάβη που ισχυρίζεται ότι υπέστη και ότι είχαν πραγματική και συγκεκριμένη επίπτωση στην επαγγελματική και προσωπική του κατάσταση. Κάτι τέτοιο, όμως, δεν συντρέχει εν προκειμένω. Ειδικότερα, η Επιτροπή εκτιμά ότι ο ενάγων δεν αποδεικνύει ότι στερήθηκε δήθεν την ευκαιρία να διοριστεί Γενικός Διευθυντής της Eurostat, καθότι δεν αποδείχθηκε ότι δημοσιεύθηκε ανακοίνωση κενής θέσεως, ούτε ότι ο ενάγων υπέβαλε αίτηση υποψηφιότητας. Ομοίως, δεν υφίσταται σύνδεσμος μεταξύ των προσαπτόμενων στην Επιτροπή ενεργειών και του γεγονότος ότι ο ενάγων υπήρξε αντικείμενο κατηγοριών και υπαινιγμών στον Τύπο.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

242 Προκαταρκτικώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι με τα τελευταία δικόγραφά του ο ενάγων περιορίζει τις αξιώσεις του στην ικανοποίηση της ηθικής μόνον βλάβης που προκλήθηκε, αφενός, από την προσβολή της τιμής και την επαγγελματικής του υπολήψεως, αφετέρου, από την κατάσταση αβεβαιότητας και ανησυχίας στην οποία περιήλθε, εξαιρουμένης της επιδεινώσεως της φυσικής του καταστάσεως.

243 Πρέπει, εν συνεχεία, να εξετασθεί κατά πόσον τα υπηρεσιακά πταίσματα που διέπραξε η Επιτροπή συνδέονται άμεσα με την ηθική βλάβη που προβάλλει ο ενάγων.

244 Κατά πρώτο λόγο, η καθυστέρηση με την οποία η Επιτροπή πληροφόρησε τον υπάλληλό της περί της συνέχειας που έδωσε στην αίτηση αρωγής του της 11ης Νοεμβρίου 2002 συνιστά, εφόσον δεν δικαιολογείται από οιαδήποτε ιδιαίτερη περίσταση, υπηρεσιακό πταίσμα γενεσιουργό ειδικής ηθικής βλάβης, λαμβανομένης υπόψη της καταστάσεως αβεβαιότητας και ανησυχίας στην οποία είχε περιέλθει ο υπάλληλος εξαιτίας των γεγονότων αυτών (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Ιουνίου 1979, 18/78, V. κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 47, σκέψεις 16 και 19·

προπαρατεθείσα απόφαση Caronna κατά Επιτροπής, σκέψη 106). Το ίδιο ισχύει όσον αφορά την καθυστέρηση με την οποία η Επιτροπή απεφάνθη επί των αιτήσεων αρωγής που υπέβαλε ο ενάγων στις 15 και 21 Ιουλίου 2003. Κατόπιν δίκαιης εκτιμήσεως, η εν λόγω ηθική βλάβη καθορίζεται ex aequo et bono στο ποσό των 10 000 ευρώ (βλ. κατ' αναλογία, σε σχέση με ικανοποίηση ηθικής βλάβης κατόπιν καθυστερημένης συντάξεως εκθέσεως βαθμολογίας, απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Δεκεμβρίου 2005, T274/04, Ρούνης κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2005, σ. IA407 και II1849, σκέψη 54).

245 Κατά δεύτερο λόγο, η απόφαση της Επιτροπής να κινήσει πειθαρχική διαδικασία ενώ δεν διέθετε αρκούντως ακριβή και συναφή στοιχεία πληροφόρησης συνιστά πταίσμα που προσέβαλε σφόδρα την τιμή και την επαγγελματική υπόληψη του ενάγοντος. Συγκεκριμένα, η απόφαση αυτή δημιούργησε στο ευρύ κοινό, καθώς και στο περιβάλλον και τους συναδέλφους του ενάγοντος την εντύπωση ότι είχε διαπράξει αξιόμεμπτες πράξεις. Όμως, από τη δικογραφία, και κυρίως από την έκθεση της OLAF, προκύπτει ότι οι εις βάρος του κατηγορίες ήταν εντελώς αβάσιμες.

246 Κατά τρίτο λόγο, η καταλογιζόμενη στην Επιτροπή διαρροή δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, η οποία σημειώθηκε τον Ιούλιο του 2003, είχε ως άμεσο αποτέλεσμα να ενταθεί σημαντικά η προσβολή της τιμής και της επαγγελματικής υπολήψεως του ενάγοντος. Συγκεκριμένα, εξαιτίας της μέσω της διαρροής αυτής δημοσιοποίησης του ονόματος του ενάγοντος και του συσχετισμού της με τις πληροφορίες που περιέχονταν στο ανακοινωθέν Τύπου της Επιτροπής της 9ης Ιουλίου 2003, το ευρύ κοινό, καθώς και ο διεθνής και ο ελληνικός Τύπος θεώρησαν ότι ο ενάγων συγκαταλέγετο στους υπαλλήλους εις βάρος των οποίων εκκρεμούσε πειθαρχική διαδικασία και σχηματίσθηκε η γνώμη ότι ο ενάγων ενεπλέκετο σε οικονομικό σκάνδαλο.

247 Οι αναφερόμενες στις δύο προηγούμενες σκέψεις ζημίες δεν αποκαταστάθηκαν παρά ελάχιστα μέσω του ανακοινωθέντος Τύπου της 27ης Οκτωβρίου 2004, του οποίου η δημοσιοποίηση είχε πολύ υποδεέστερο αντίκτυπο από ό,τι τα άρθρα που δημοσιεύθηκαν στον διεθνή και στον ελληνικό Τύπο (αναφορικά με μέτρα που αποκαθιστούν ανεπαρκώς μία αβάσιμη προσβολή της τιμής υπαλλήλου, βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Giraudy κατά Επιτροπής, σκέψη 206). Η δημοσιοποίηση του ανακοινωθέντος αυτού αποτέλεσε το μόνο μέτρο που έλαβε η Επιτροπή προκειμένου να αποκαταστήσει την υπόληψη του ενάγοντος. Το θεσμικό όργανο ουδέποτε εξέφρασε στον ενάγοντα τη λύπη του ούτε του ζήτησε συγγνώμη, όπως επιβάλλεται σε περίπτωση αβάσιμης δημόσιας προσβολής.

248 Επομένως, λαμβανομένων υπόψη των ιδιαιτέρων προαναφερθεισών περιστάσεων της παρούσας υποθέσεως, συμπεριλαμβανομένου του ανακοινωθέντος Τύπου της 27ης Οκτωβρίου 2004, το ύψος της ηθικής βλάβης που προκάλεσε η Επιτροπή εξαιτίας της προσβολής της τιμής και την επαγγελματικής υπολήψεως του ενάγοντος πρέπει να εκτιμηθεί ex aequo et bono στο ποσό των 60 000 ευρώ (σχετικά με περιπτώσεις σοβαρής προσβολής της υπολήψεως, βλ. προπαρατεθείσα απόφαση Franchet και Byk κατά Επιτροπής, σκέψη 411, και προπαρατεθείσα απόφαση Giraudy κατά Επιτροπής, σκέψη 207).

249 Κατά τέταρτο λόγο, η Επιτροπή, μη αναθέτοντας επί σειρά ετών στον ενάγοντα ουσιαστικά και αντίστοιχα προς τον βαθμό του καθήκοντα, διέπραξε υπηρεσιακό πταίσμα που προξένησε άμεση ηθική βλάβη. Υπό τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, πρέπει επομένως να υποχρεωθεί η Επιτροπή να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των 20 000 ευρώ.

250 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η Επιτροπή πρέπει να υποχρεωθεί να καταβάλει στον ενάγοντα, για την ηθική βλάβη που υπέστη, το ποσό των 90 000 ευρώ.

**Επί των αιτημάτων για τη λήψη μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας και για τη διεξαγωγή αποδείξεων**

1. *Επιχειρήματα των διαδίκων*

251 Κατά πρώτο λόγο, ο ενάγων ζητεί από το Δικαστήριο ΔΔ να εξετασθούν επ' ακροατηρίου ως μάρτυρες, καταρχάς, ο Portal, δημοσιογράφος στην ημερήσια εφημερίδα *La Voix*, εν συνεχεία η D., προκειμένου να διευκρινίσει τις συνθήκες καταρτίσεως της εκθέσεως της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου της Eurostat της 8ης Ιουλίου 2003, και τέλος ο Koopman, προκειμένου να δώσει διευκρινίσεις αναφορικά με την έκδοση της αποφάσεως περί νέας τοποθετήσεως.

252 Κατά δεύτερο λόγο, ο ενάγων καλεί το Δικαστήριο ΔΔ να ζητήσει από την Επιτροπή να προσκομίσει κάθε έγγραφο από το οποίο να μπορεί να συναχθεί ότι η υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου της Eurostat προέβη πράγματι σε ελέγχους μεταξύ Νοεμβρίου 2002 και Μαΐου 2003 αναφορικά με τα πραγματικά περιστατικά που του προσάπτονταν.

253 Κατά τρίτο λόγο, ο ενάγων ζητεί από το Δικαστήριο ΔΔ να καλέσει την Επιτροπή να προσκομίσει την πλήρη έκθεση της OLAF, συμπεριλαμβανομένων των δήθεν εμπιστευτικών σημείων και των παραρτημάτων.

2. *Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ*

254 Στο υπόμνημα αντικρούσεώς του, ο ενάγων ζητεί από το Δικαστήριο ΔΔ να διατάξει την Επιτροπή να προσκομίσει έγγραφα και να εξετάσει τρεις μάρτυρες.

255 Κατά το άρθρο 54, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα μέτρα οργανώσεως της διαδικασίας και τα αποδεικτικά μέσα αποβλέπουν στην υπό τους καλύτερους όρους προετοιμασία των υποθέσεων, εξέλιξη των διαδικασιών και επίλυση των διαφορών. Τα αποδεικτικά μέσα των άρθρων 57 έως 58 του ίδιου κανονισμού αποβλέπουν, με τη σειρά τους, στη διαπίστωση της αλήθειας των πραγματικών ισχυρισμών που προβάλλει διάδικος προς στήριξη των λόγων που επικαλείται (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Νοεμβρίου 2000, T175/97, Bareyt κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2000, σ. IA229 και II1053, σκέψη 89).

256 Δυνάμει του άρθρου 55, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του Κανονισμού Διαδικασίας, η απευθυνόμενη στους διαδίκους αίτηση να προσκομίσουν οποιοδήποτε έγγραφο ή στοιχείο που έχει σχέση με την υπόθεση συνιστά μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας, ενώ η εξέταση μαρτύρων συνιστά, κατά το άρθρο 57 του προαναφερθέντος κανονισμού, αποδεικτικό μέσο.

257 Όσον αφορά την αξιολόγηση των αιτημάτων για λήψη μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας ή για διεξαγωγή αποδείξεων, που υποβάλλει διάδικος στο πλαίσιο διαφοράς, το Δικαστήριο ΔΔ είναι αποκλειστικά αρμόδιο να κρίνει την ενδεχόμενη ανάγκη συμπληρώσεως των πληροφοριακών στοιχείων επί των υποθέσεων των οποίων επιλαμβάνεται (βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά το αίτημα εξετάσεως μάρτυρα, απόφαση του Δικαστηρίου της 22ας Νοεμβρίου 2007, C260/05 P, Sniace κατά Επιτροπής, Συλλογή 2007, σ. I10005, σκέψεις 77 και 78· βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά το αίτημα προσκομίσεως εγγράφων, απόφαση του Δικαστηρίου της 2ας Οκτωβρίου 2003, C182/99 P, Salzgitter κατά Επιτροπής, Συλλογή 2003, σ. I10761, σκέψεις 41 και 44).

258 Εν προκειμένω, το Δικαστήριο ΔΔ εκτιμά ότι έχει αρκούντως διαφωτιστεί από τα στοιχεία της δικογραφίας και από την επ' ακροατηρίου συζήτηση και κρίνει ότι παρέλκει η ζητηθείσα λήψη μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας και διεξαγωγή αποδείξεων.

**Επί των δικαστικών εξόδων**

259 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, με την επιφύλαξη των λοιπών διατάξεων του ογδόου κεφαλαίου του δεύτερου τίτλου του εν λόγω κανονισμού, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα έξοδα, εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δυνάμει της παραγράφου 2 του ίδιου άρθρου, το Δικαστήριο ΔΔ μπορεί να αποφασίσει, όταν απαιτείται από λόγους επιείκειας, ότι ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται εν μέρει μόνον στα έξοδα ή ότι δεν πρέπει να καταδικαστεί για τους ως άνω λόγους.

260 Όπως προκύπτει από τις προηγηθείσες σκέψεις, ηττηθείς διάδικος είναι, κυρίως, η Επιτροπή. Επιπλέον, ο ενάγων ζήτησε ρητώς με αιτήματά του να καταδικασθεί η εναγόμενη στα δικαστικά έξοδα. Δεδομένου ότι οι περιστάσεις της παρούσας υποθέσεως δεν δικαιολογούν την εφαρμογή του άρθρου 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

**1) Υποχρεώνει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταβάλει στον Φ. Νανόπουλο το ποσό των 90 000 ευρώ.**

**2) Απορρίπτει κατά τα λοιπά την αγωγή.**

**3) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.**

Gervasoni Kreppel Rofes i Pujol

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 11 Μαΐου 2010.

Η Γραμματέας
W. Hakenberg

Ο Πρόεδρος
S. Gervasoni